

PIRQUE ABOT.

Pirque Abot. Con traducción libre en
judío-español y pedazos de moral, máxima
y poesías de Reuben Eliyahu Israel...

(Izmir, s.i., 5684-1924
111 p. 21 cm.

R. 12

SC-B.3

159

פרקי אבות

קון טראדוקסיון ליבירה אין זודיו - איספאניול

אי פידאסוס די מוראל, מאקסימאס אי פואזיאס

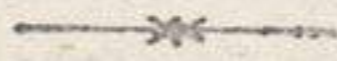
די

ראובן אליהו ישראל

גראן רבינו די רודים

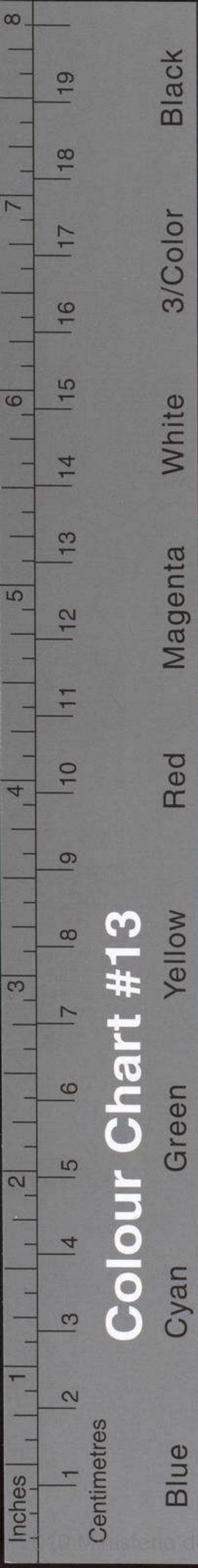

דריטו די טראדוקסיון אי פרודוקסיון ריוירב'אדו

20 11

Colour Chart #13

פריפאסיין

סגון אים אינפוסקיזלי די קונסטרוואיר און אידיפֿיסיוו קולידן
 קין אונז עלזע פֿונדאמיינטעלע ציין ריזייע, אכסי אים אינפוסקיזלי די
 גואדראר אי פראקטיקאר לה ליי אי לה דוקטרינע זודיאה קין פיר-
 פֿיקסיונאר להם קואלידאדיס, לה קונדוקטע אי להם קוסטומצראס
 אין וואנירעס קי קיחן אירריפרושטאלים, אי סיגון איל קי פלאנטע
 צינייע או סינצרה און קאנפונ פואדי ריאזיר אין קו לאצורו,
 סין אלינפואר אי דיזאראקאר לה עייררה די להם פיידראס אי לוס
 פונקצונס, אכסי פארה קונפֿורמארקי איל אונצרי אה לוס אורדיניס
 אי סטאטוסס דינה דוקטרינע זודיאה, דיצי דיזאראקאר סו קוראסון
 די עוראס נאס וואלעס קואלידאדיס סיגון איקטע דיגו: סור מרע
 ועשה טוב.

אקטי טראטאדו לייאונאדו פֿרקו אבות אים איל ונידייו
 איל וואס אפֿיקאסי פארה אזיר דוטאר אל אונצרי די איקסילינטיס
 קואלידאדיס אי רינדירנו אגראדאצלי אי צואינו צירקו איל דייו אי לה
 אונאגידאר, פורקי עוודו סו קונטינידו אים פרינקיפיוס די מוראל
 אינדיצילואל אי קוסיאל; קונקיוס אוטיליס, ליקסיוויס סאנאס אי
 אינסייניאניעטוס איליצאדוס, אי עוודו אין פֿראזיס קורטאס די אלטאס
 אידיאס, דיגאס אין עירעטוס פריגיוס אי גראסיווס פור טואיקטרוס
 אנטיוגס קאציוס אינטיעולאדוס תנאים קי ציירון דוס סיגלוס

אנטיס אי אין סיגלו דיספואיס די לה אירה קריסטיאנה .

פור אקיל קי לו אינטיינדי אי סי קונפֿורמס אה סו קונטינידו,
לום פרקי אבות סון לה קורה לה מאס פרוצֿיגזה פארה ציזר
סיינפרי אין ריפוחו אי קונטינטיס , פורקי לה נאליור פארטי דילאס
סופריינקאס פֿיזיקאס אי נוראלאס קי אונג לה צידה דיל אונצרי
פיניצלי אי דיזאגראדאצלי , סון קונסיקוילאס די סוק פרוסיאס
קואלידאדיק אי די סו נאל קוונפורטו . לום קאשריקייס אי אונציקיו-
ניס לי קאצאן ריגריטוס אי רינורקוס , איל לוקסו איגזאזיראדו אי לאס
מודאס קאצאן דיזריפוחו אי מיזרייה , לה ניגליזעקס אין לה אידו-
קאסיין דילוס איזוס אי לאס איזאס קאצאן טריסקיזאס אי אנסיאס,
איל אצתי די לום פלאזיריק אי לום ציסייוס קאצוה אינפֿירמאדיקס
אי סופריינקאס , לה אצארינקסייה , איל סילו אי איל גֿוגו , לו קוב-
סונין אי לו אצאטין . נו טייכין ראזון אקיאוס קי אטריצואין לאס
סופריינקאס די לה צידה אה לאס קירקונסטאנסיאס אי אה לאס
איגזיזינקאס דיל טיינפּו אי דיזין : אאורה סי איזו איל נוינדו נאלו .
נו , איל נוינדו אים נויי צואיכו , איל נוינדו אים און פאראדיזו . אים
נחוטרוס קי לו איזמוס נאלו , אים נחוטרוס קי לו טראנספֿורמאצוס
אין און אינפֿירנו . סיגון דיטו קהלת : ראה זה מצאתי אשר
עשה האלהים את האדם ישר והמה בקשו חשבונות רבים:
איל דיין איזו אל אונצרי דיריגו נה איל צונסקה נונאלאס
פריטאנסייוניס .

אין ענדאס לאס קומונידאדיק זודיאס די ספרדים סי אחו
אה נילדאר איקטוס פרקי אבות אין לום שבתות די אינטרי
פקח אה שצעות (לום אשכנזים אינטרי שצעות אה הערי) אין קאכ-
טאנדולוס קון סוק נילודיאה פארטיקולארה אינפֿריסיונאנטי קון לה
טראדוקסיין זודיין - איספֿאניול ייה קונטקידה אה עודוס, נה איקטה
טראדוקסיין סינדו ליטיראלה אזי פירדיר סו צאלור נוראל סיגון אים
לה נאטורה די קואלונקי טראדוקסיין איגה ליטיראלנטי . אי סי קונו

לחם פֿראזיק די איקטי טראטאדו קון דיגאס אין טירנויטוס פריגזוס
אי קורטוס, איל וניקטייר די אונה טראדוקסיין ליצירה קי איזירה כו
צולין איפיקטו אל אלודיטוריו לחאיקו סי איזיה קינטיר, אים איקטה
לחקונה קי צינימוס די אינגיר קון נוסיטרה טראדוקסיין.

אלאדו די איקטו אגונטימוס אלגונוס פידאקוס די מוראל, די מאקקימאס
טראדוקידאס דיל איצריאו אי אלגונאס פואיזיאס אין צירקוס קי קרי-
אינוס, קון אלגו ריאוסידאס, פארה קי איל ליקטור פרופיטי דילוס
אינקסיניאניטוס מוראלים קי ריקאלין די איזיוס אי איל סינטימיינטו
פור לה פוריזה די לוס פינסיריוס, אי טינגה אמור פור לחם צואי-
נאס צירטודים, אי סיאה אונצרי אינטרי לוס אונצרים.

מי אגו חון פלאזיינטי דוציר די רינגראכייזר סינקירחמינטי אה
מי קירידו קוצרינו חיר נסים יהודה ישראל הייו קי קון סו איני-
סייחטיצח קיזו ציין סו איזו קי **משה היים ישראל** הייו

פריסטאר קו פריסייוזו קונקורסו מאטייריאל חלה פוצליקאסיין דיל
פריזינטי אוצראזי אין מימורייה די סו מויי ריגריט אדו אירמאנו
מנשה ישראל נייע אראנקאדו די לה צידה אין לה אי-

דאד פרימאטוראדה די 34 אכיוס אין 16 חצ 5682 ואני תפלה קי
פור איקטי זכות די סיר מזוכה את הרבים קון איקטה פוצליקא-
סיין אקורדי איל קאנטו דייו אונה צידה לונגה אי פליסי אל גיני-
רזו דונאדור אי סו אירמאנו קי **יצחק ישראל** אי קוס פאמיליאס אי
קוס קיריזאס אירמאנאס אי קונייאדוס אין צידה די קוס גיניטוריס אמון.

אה לוס קי קיריריאן אימיטאר איקטה צואינה אוצרה, פור קומי-
מוראר קוס נונצרים או לוס נונצרים די קוס קירידוס דיפונטוב,
ליס אגו סאציר קי טינגו פרונטאס אין מאנוסקריטו לחם טראדוקסיין-
ניס ליציראס די תהלים אי משלי קי ליו איזי, ובל המזכה
את הרבים זכות הרבים תלוי בו. ניסן 5684

ראובן אליהו ישראל
ס"ט

אילמור תש"ט

כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא שנאמר ועמך כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ נצר מטעי מעשה ידי להתפאר:

טודו 1 יִשְׂרָאֵל טײַני פֿאַרטי אין לֵה צִידָה דיל מונדו צִינידירו, קי חֲנָקִי חִסְטָה דיגו: אי טו פּוֹחִיצְנוּ, טודוס לוס קי סון זֹסְטוֹס אִיריד־א־ראָן טײַרה 2. איל 3 אים ראונה די מײַס פּלֶאנְטֶאס (דיזי איל דייו) אי חוֹזְרָה די מײַס מֶאֱנוֹס פּוֹר לֵה קוֹחֵלָה לײַו מײַ גלורײַפֿיקו .

משה קבל תורה מסיני. ומסרה ליהושע ויהושע לזקנים וזקנים לנביאים ונביאים מסרו לאנשי כנסת הגדולה. הם אמרו שלשה דברים הוו מתונים בדין והעמידו תלמידים הרבה ועשו סיג לתורה:

משה רײַסיצײַו לײַי דיל דייו אין סיני אי לֵה אִינְטֶריגו אֵה יֵהוֹשֶׁעַ אי יֵהוֹשֶׁעַ אֵה לֹוס צִיִּזֹוס, אי לֹוס צִיִּזֹוס אֵה לֹוס פּרױפֿײַטֶאס אי לֹוס פּרױפֿײַטֶאס לֵה אִינְטֶריג־אַרױן אֵה לֹוס אױנְצֶריס דיל גֶראַנְדי קױנְסִילײַו, אִילײַוס דײַטֶרוֹן טֶריס קױזֶאס: סײַאיד פּאַסינְקײַזױס אין אִיל גֶזױג, אי אִינְטֶרוֹאיר מױנְגֹוס אִילײַצֹוס, אי אִיז צִאִיִּאָדו 4 אֵה לֵה לײַי .

שמעון הצדיק היה משירי כנסת הגדולה הוא היה אומר על שלשה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים:

סמנעון אִיל זֹוסטו אִירָה די לֹוס אױלְטֶימױס מײַמְצֶרוֹס דיל גֶראַנְדי קױנְסִילײַו, אִיל דײַזֶאָה: סױצֶרי טֶריס קױזֶאס אִיל מױנְדו אִים צֶאזֶאדו: סױצֶרי לֵה לײַי, סױצֶרי אִיל טֶראַלְצֶאָן, אי סױצֶרי לֵה צײַנְפֿײַזֶינְסײַה .

1 אַקױאָס קי מײַריסין אִיסְטִי נױמְצֶרי

2 קײַרי דײַזֶר לֵה צִידָה אִיטֶירנִילָה

3 אִיל פּוֹחִיצְנוּ גֶודײַו

4 טױמֶאד מײַזֶראַס אי פּרײַקֶאָלױסײַזֶניס פּוֹרקי טו קײַאָה צִיִּוְלֶאָדָה.

אנטיגנוס איש סוכו קבל משמעון הצדיק הוא היה אומר אל
 תהיו כעבדים המשמשין את הרב על מנת לקבל פרס
 אלא היו כעבדים המשמשין את הרב שלא על מנת לקבל
 פרס ויהי מורא שמים עליכם :

אנטיגנוס חיל כינייור די סוכו ריסיציו לנה טראדיקיון די ענועון
 חיל זוסטו, חיל דיזיאה: נו קיחש צירסו חיל דייו קונוו זוס איסקלאצוס
 קי סיירצין אה סוס חנוו קון איסקופו די ריסיציר סאלארייו, סיחיד קו-
 נוו אקיאוס איסקלאצוס קי סיירצין אה סוס חנוו סין איסקופו די ריסי-
 ציר סאלארייו, אי קיחש טיוויינטים די חיל קריחדור .

יוסי בן יועזר איש צרדה ויוסי בן יוחנן איש ירושלים קבלו
 מהם יוסי בן יועזר איש צרדה אומר יהי ביתך בית ועד
 לחכמים והוי מתאבק בעפר רגליהם והוי שותה בצמא את
 דבריהם :

יוסי חילו די יועזר סינייור די לרדה אי יוסי חילו די יוחנן סינייור
 די ירושלים ריסיצירון די חיליוס¹, יוסי חילו די יועזר דיזיאה: עו קלזה
 קיאה דיספואיסקטה פארה סאציוס, אי חיופולצאטי דייל פולצו די סוס
 פייס, אי ציצי קון סיד סוס פאלאצראס .

יוסי בן יוחנן איש ירושלים אומר יהי ביתך פתוח לרוחה
 ויהיו עניים בני ביתך ואל תרבה שיחה עם האשה באשתו
 אמרו קל וחומר באשת חברו מכאן אמרו חכמים כל המרבה
 שיחה עם האשה גורם רעה לעצמו ובוטל מדברי תורה וסופו
 יורש גיהנם :

יוסי חילו די יוחנן חיל סינייור די ירושלים דיזיאה: קיאה עו קא-

זה אוספידאליירה, אי סיאן פוזריק 1 לוס מוסוס די עו קאזה, אי נו
 אגאס וונגה קונצירקאסיון קון לה מוזיר, מיזמו 2 פור סו מוזיר דיטי-
 רון אנסי, טאנטו אי מאס קין מוזיר די אונטרו, די חקי 3 דישירון לוס
 סאציוס טודו איז קין קונצירקה וונגו קון לה מוזיר, סי קאצזה מאל
 פארה סי פרופיו, אי נו סי אוקופה די לה ליי, אי אה לה פין אירי-
 דה גהינב.

יהושע בן פרחיה ונתאי הארבלי קבלו מהם. יהושע בן
 פרחיה אומר עשה לך רב וקנה לך חבר והוי דן את כל
 האדם לבק זכות:

יהושע איז די פרהיה אי נתאי די ארצילה ריסיציון די איליוס,
 יהושע איז די פרהיה דיזאה: פרוקוראטי און סאציו פור דיפרינדיר
 די איז, אי אדקירי און קונפאליירו, אי זוגה אה טודו אונצרי פור לה
 פארטי אינוסינטיצה.

נתאי הארבלי אומר הרחק משכן רע ואל תתחבר לרשע
 ואל תתיאש מן הפורענות:

נתאי די ארצילה דיזאה: אליסאטי די ציזנו מאלו, אי בון טי א-
 אונקס קון אונצרי מאלו, אי בון טי קריאס קי איקטאס אל אצריגו די
 לה דיזגראסיה.

1 אין לוגאר די נירקאר איסקאלאצוס פאגאנוס קי סי סירצה די
 פוזריק זודיוס.

2 די חקי אקטה איז ציירצו גיהנס סון פאלאצראס די רצי יהודה
 הנטיא איז אלוטור די איקטי אונצראזי

3 קירי דיזיר די נו קי דיטו יוסי ו' יוחנן קונקלוסירון לוס סאציוס
 קי טודו איז קי קונצירקה איגיטי

יהודה בן טבאי ושזעון בן שטח קבלו מהם יהודה בן טבאי
אומר אל תעש עצמך כעורכי הדינין וכשיהיו בעלי הדין
עומדים לפניך יהיו בעיניך כרשעים וכשנפטרים מלפניך
יהיו בעיניך כזכאין כשקבלו עליהם את הדין :

יהודה איזו די טבאי אי שזעון איזו די שטח ריסיצירון די איזיוס,
יהודה איזו די טבאי דיזיאה : נו טי אגאס קומו אצוקאטוס קואנדו טו
גאגאס, אי קואנדו לוס אינטיריסקאדוס סי פריזינטאן דינאנטרי די טי
סיאן קונקידיראדוס אין טוס אוזוס קומו קולפוזוס, אי קואנדו סי איס-
פארטיין די טי טי סיאן קונקידיראדוס קומו אינוסינטים, סי סי קווי-
טיירון אה לה סיטינסייה רינדדה .

שמעון בן שטח אומר הוי מרבה להקור את העדים והוי
זהיר בדבריך שמא מתוכם ילמדו לשקר :

שמעון איזו די שטח דיזיאה : אינטיררוגה מוכלו אה לוס טיקטיגוס,
אי סי אקאצידאדו אין טוס פאלאצראס פור קי נו סי אינוציזין די אי-
ליאס אה אצלאר וינטירה .

שמעיה ואבטליון קבלו מהם שמעיה אומר אהב את המלאכה
ושנא את הרבנות ואל תתודע לרשות :

שמעיה אי אבטליון ריסיצירון די איזיוס, שמעיה דיזיאה : אנה
איז טראצאזו אי אצוריקי פוקטו די ריסקאצאצידאד, אי טון טי אגאס
קונסקיר אה לה אלוטורידאד .

אבטליון אומר חכמים הזהרו בדבריכם שמא תחובו חובת
גלות ותגלו למקום מים הרעים וישתו התלמידים הבאים
אחריכם וימותו ונמצא שם שמים מתחלל :

אצטאלין דיזיאה 1: סאצ'יוס! סיאיד אטינטיצוס אין צואיקטראס
פאלאצראס, פור קי קיסאס קיריט קונדאנדוס אה אימיגראר, אי קיריט
אימיגראדוס אה לוגאר די אגואס דאנייחאס, אי צי'ראן לוס אינצי'וס קי
צי'נדראן דיספואיס די צוזוטרוס אי ווריראן, אי ריזולטארה די איסטו
פרופ'אנאסיין אל כוונצרי דיל קריאדור.

הלל ושטאי קבלו מהם. הלל אומר הוי מתלמידיו של אהרן אוהב
שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה:

הלל אי טמאי ריסיצ'ירון די אינצ'יוס, הלל דיזיאה: קיי די קוס 2
אינצי'וס די אהרן: אונאר לה פאז, קיריר פור לה פאז, אונאר אה לאס
קריאנקאס, אי אסירקארלאס אה לה ליי.

הוא היה אומר (***) נגד שטא אבד שמה ודלא מוסיף יסף
ודלא יליף קטלה חיב וראשתמש בתגא חלף:

איל דיזיאה: איל קי צוטקה אה אאונינטאר סו פ'אנה פיירדי אי

1 לה איקספליקאסיין די איסטה נשנה איס לה סיגיינטי:
סאצ'יוס! סיאיד אטינטיצוס אין צואיקטראס פרידיקאס אי אינסקי-
ייאוינטוס קי נו דין לוגאר אה אידיאס קונטראריאס אה לה צירדאד,
פור קי קיסאס קיריט פ'ורסאדוס אה אימיגראר אה אונטרה סיאודאד
אונדי סי טופאן אונצריס פירצ'ירקוס אי איריטיקוס קי קווינטאראן צו-
איסטראס פאלאצ'ראס אה קוס וואנירה די קריאיר, אי צואיקטרוס אינצ'י-
צוס אדופטאראן סוס אופינייוניס יראדאס אין צ'אה די צואיקטראס פא-
לאצראס אי ווריראן ווראלאטי. אי איסטו קאצ'זארה פרופ'אנאסיין אל
כוונצרי דיל קריאדור.

2 קירי דיזיר קי אנה לו קי אזיאה אה-ן הכהן

** * * איל ווטיצו די איסטי לינגואזי אראמיקו (תרגום) אקי אי אין אל-
גווס קאזיטובוס די וואס אדילאנטרי, איס פור קי איסטאס וואקסימאס
איראן אצ'אדאס אינטונסיס אינטרי איל פואיצ'לו אין איסטי לינגואזי.

סו נונצרי, אי חיל קי נו זושקת אה פרוגריסאר סוס קונוקינקייאס
פייירדי נו קי סאצ'י, אי חיל קי נו קירי אינסטרוואירסי נו וויריסי צ'ידה,
אי חיל קין סי סיי'רצ'י 1 קון קורונה די זה ליי דיספאריסי די'ל וונדו.

הוא היה אומר אם אין אני לי מי לי וכשאני לעצמי מה אני
ואם לא עבשיו אימתי :

חיל דיזיאה : סי ליי נו סירי קודייזו פור ווי, קין סירה ? אי סי
ליי קודיי סולו פור ווי, קי צ'אלגו ליי ? אי סי כון אורה קולנדו ?

שמאי אומר עשה תורתך קבע אמור מעט ועשה הרבה והוי מקבל
את כל האדם בסבר פנים יפות :

שנאי דיזיאה : אז חיל איסטודיי די טו ליי חון חו'לליגו ריגולאר,
פרוויטי פוקו אי אז וונג'ו, אי ריסיצ'י אה טודו חונצרי קון קאה
צ'י'צ'וליינטי .

רבן גמליאל אומר עשה לך רב והסתלק מן הספק ואל תרבה
לעשר אמדות :

רבן גמליאל דיזיאה : פרוקוראטי חון סאצ'יו, אי ריטראצ'אטי די זה
דודה, אי נו סיאס חציטואידו אה דייזאאר קון קאלקולוס .

שמעון בנו אומר כל ימי גדלתי בין החכמים ולא מצאתי לגוף
טוב משתיקה ולא המדדש עקר אלא המעשה וכל המרבה
דברים מביא חטא :

שנעון סו חיו דיזיאה : עודוס וויס דיאס לוס פאסי אינטרי לוס
סאצ'יוס, אי נו טופי צואינו פאה חיל קואירפו וויזור די זה קחייאדיז,

1 קי טוזה זה ליי פור אינסטרווינטו פאה סו אינטיריסו.

אי נו סולו איז איסקטודיין די לה ליי איס לו פרינקיפאל, קי נו אי לה
פראקטיקה, קי טודו איז קי חצלה מונגו קאצזם פיקאדו.

רבן שמעון בן גמליאל אומר על שלשה דברים העולם קים על
האמת ועל הדין ועל השלום שנאמר אמת ומשפט שלום
שפטו בשעריכם :

רבן שמעון איז די גמליאל דיזיחה : סוצרי טריס קוזאס איז מונדו
קי סוקטייני, סוצרי לה זוקטיינייה אי סוצרי לה צירדאד אי סוצרי לה
פאז קי חנסי איקטה דיגו : צירדאד אי גוזגו די פאז 1, גוזגאד אין צו-
איקטרוס טריצונחליס .

רבי הנניה בן עקשיה אומר רצה הקדוש ברוך הוא לזכות את
ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצות שנאמר " חפץ למען
צדקו יגדיל תורה ויאדיר :

רבי הנניח איז די עקשיה דיזיחה : איז סאנטו צינדיגו איז קיזו
מיריקיר אה יטראל, פור איסקטו ליס דיין ליי אי מונגאס אינקומינדאכ-
קאס, קי חנסי איקטה דיגו : איז איטירנו קיזו פור קו זוקטידאד,
אינגראנדיסיר לה ליי אי אינפורטיסירלה .

1 קי איז גוזגו איס אינגוסטו נו איי פאז, או קי פירקורי אה
און אצינייניטו .

רבי אומר איזו היא דרך ישרה שיבור לו האדם כל שהיא תפארת לעשייה ותפארת לו מן האדם והוי זהיר במצוה קלה כבחמורה שאין אתה יודע מתן שכרן של מצות והוי מחשב הפסד מצוה כנגד שכרה ושכר עברה כנגד הפסדה. הסתכל בשלשה דברים ואין אתה בא לידי עברה. דע מה למעלה ממך עין רואה ואזן שומעת וכל מעשיך בספר נכתבים:

רבי דיזיחה: קואלז איס איז קאמנינו דיריגו קי דיצי איסקוירקי איז אומזעהי? אקיל קי איס אדוניראצלי אין סוס אוןוס, אי אדוניראדו טאמניין די לוס אומזריס, אי אקאצידאטי אה קונסידיראר לה מלוה קי טי פאריסי ליציאנה קונוו לה פיזגאדה, פור קי טו נו קונוסיס לה רי-קונופינסקה די לחס מלוות, אי אז קואינטו איז דאנייו קי טי קאצזה או-נה מלוה אינפרינטי די סו ריקונופינסקה, אי איז פרופיטו די און פיקא-דו אינפרינטי די סו קונסיגואינסקה, טיין אין ציסקטה טריס קואס פור קי נו צינגאס אה פיקאר: פינסקה קיאלו איי אריצה די טי: און ציאני-דו אי אוריזה אוליינדו, אי טודאס טוס אוצראס קון ציין קונוסידאס אה איז קונוו איסקריטאס אין איז ליצרו.

רבן גמליאל בנו של רבי יהודה הנשיא אומר יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ שיגיעת שניהם משבחת עון וכל תורה שאין עמה מלאכה סופה בטלה וגוררת עון. וכל העוסקים עם הצבור יהיו עוסקים עמהם לשם שמים. שזכות אבותם מסיעתם וצדקהם עומדת לעד. ואתם מעלה אני עליכם שכר הרבה כאלו עשיתם:

רבן גמליאל סו איזו די רבי יהודה איז נקיה 1 דיזיחה: איס איר-

1 קאפו דיז גודאחיזמו

מוחו חיל איסטודייו די לה ליי קון חיל טראצ'אזו פור קי לה אוקופא-
 סיון חין איסטאס דוס קוזאס אזי אולצ'ידאר לה פיקאר, אי טודה ליי [1]
 קי נו איס אקומפאנייחדה די און אופ'סייו לה לה פ'ין סירה חנאנדונא-
 דה אי קאצזה פיקאדו אי טודוס לוס קי סי אוקופאן די איגוס די קו-
 מונידאד סי אוקופין קון איסקופו כאנטו, פורקי חיל מיריטו די קוס
 פאדריס [2] ליס אייודה, אי קוס גוסטידאד איס צאלאצ'לי פור סיימפרי,
 אי צ'וטרוס (3) טינדריט גראנדי ריקומפינסה קומו סי אוצ'ראיאט.

הוו זהירין ברשות שאין מקרבין לו לאדם אלא לצורך עצמן
 גראין באוהבין בשעת הנאתן. ואין עומדין לו לאדם בשעת
 דחקו:

סיאיד אקאצ'ידאדוס חין צואיסטראס רילאסייוניס קון לה אלוטורי-
 דאד, קי נו לו אקירקאן אל אומצרי קי סולאמינטי פור קוס אינטירי-
 קוס, סי ווסטראן קומו אמיגוס חין אורה די קוס פרוצ'יגוס, אי נו לו
 אייודאן לה חיל אומצרי חין אורה די קו אפריטו.

הוא היה אומר עשה רצונו ברצונך כדי שיעשה רצונך ברצונו.
 במל רצונך מפני רצונו כדי שיבטל רצון אחרים מפני רצונך:

חיל דיזיאה: אז קו צ'ילונטאד (די דייו) קומו טו (4) צ'ילונטאד,
 פארה קי אנה טו צ'ילונטאד קומו קו צ'ילונטאד, ריכונסייה טו צ'ילונטאד
 פור אמור די קו צ'ילונטאד, פארה קי חנוכי לה צ'ילונטאד די אומטרוס
 פור אמור די טו צ'ילונטאד.

1 סינסייה ריזיזיחה

2 די לוס ויימזרוס די לה קומונידאד.

3 לוס דיריזינטיס נו צ'וס דיזפלחזגה פור לו קי נו צ'וס ריכטה
 טיימפיו די אוקופארצ'וס די איסטודייו די ליי אי די פראקטיקה
 די נלוות

4 קומו לה צ'ילונטאד קי טייניס פארה טוס קוזאס.

הלל אומר אל תפרוש מן הצבור ואל תאמין בעצמך עד יום מותך
 ואל תדין את חברך עד שתגיע למקומו ואל תאמר דבר שאי
 אפשר לשמוע שסופו להשמע ואל תאמר לכשאפנה אישנה
 שמא לא תפנה :

הכל דיזיאה : כון טי אפארטיס (1) די לז קומונידאד, אי כון טי
 קרייגאס אין (2) טי מיזנו אקטה דיאה די עו מורי, אי כו גוגיס אה
 כו קומפאניירו אקטה קי אלייגיס אה סו סיטואסייון, אי כו דיגאס פור
 קוזה קי אים אינופוסיצלי קי צה קיר פוסיצלי, אי כו דיגאס : קואנדו
 איסטורי דיזאוקופאדו מינדארי, קיקאס כו איסטואראס דיזאוקופאדו.

הוא היה אומר אין בור ירא חטא ולא עם הארץ חסיד ולא
 הבישן למד ולא הקפרן מלמד ולא כל המרבה בסחורה
 מחכים ובמקום שאין אנשים השתדל להיות איש :

איל דיזיאה : איל כינסייו (3) כו טיוני די פיקאדו, איל אינייוראנטי
 אין ריניגיון כו פואידי קיר חסיד, איל קי סי אצירגואינסה די דינאכ-
 דאר כו דיפרינדי, איל צייולינטי כו פואידי קיר אינסינייחדור, אי כו
 טודו איל קי סי אוקופה מונגו אין כיגוסייו דיצייני סאציו, אי אין כוגאר
 קי כו איי אונצריס [4] פירקורה טו אה קיר אונצרי.

אף הוא ראה גלגולת אחת שצפה על פני המים אמר לה על
 דאמפת אמפוד ומוה מטיפיד יטופון :

- 1 די סו סאקריסייו מאטירייאל, די סו קולטו, אי די סוס כו-
 אינוס ארוס .
- 2 אונצרי זוסטו או פיליסי או קאפאסי .
- 3 אינקולטיצאדו, צאגאמונדו .
- 4 קוופיטינטיס פור גיאר, דיריזיר, פרופאגאר טודו כו קי אים
 אוטייל אי מוראל .

איל צידו טאמציין אונה קאציקה קי נאדאצ'ה סוצרי לה אגואה,
דיסו אה אילייה: פור לו קי טו איזיטיס נאדאר אה אונטרו טי איזירון
נאדאר, אי לה פֿין די לוס קי טי איזירון נאדאר [1] קירה קי אילייוס
נאדארלן .

הוא היה אומר מרבה בשר מרבה רמה מרבה נכסים מרבה דאגה
מרבה נשים מרבה כשפים מרבה שפחות מרבה זמה מרבה
עבדים מרבה גזל מרבה תורה מרבה חיים מרבה ישיבה
מרבה חכמה מרבה עצה מרבה תבונה מרבה צדקה מרבה
שלום קנה שם טוב קנה לעצמו קנה לו דברי תורה קנה לו
היי העולם הבא:

איל דיזיאה: איל קי מונג'גואה קארני מונג'גואה גוזאנו, איל קי
מונג'גואה אזיינדה מונג'גואה אינקייטודיס [2], איל קי מונג'גואה מוזי-
ריס מונג'גואה איג'זוס, איל קי מונג'גואה סירצ'אס מונג'גואה מאל'גו-
ריאס, איל קי מונג'גואה סירצ'וס מונג'גואה רו'וס, איל קי מונג'גואה
ליי מונג'גואה צידאס, איל קי מונג'גואה איסקואילה מונג'גואה סינקסייה,
איל קי מונג'גואה קונסולטאסיין מונג'גואה אינטיינדימיינטו, איל קי
מונג'גואה קארידאד מונג'גואה פאס, סי גאנו און נומצרי צואינו לו
גאנו פארה סי מיזמו, סי אדקירייו לאס קונסקייאס די לה ליי זודי-
אה, אדקירייו לאס צידאס די מונדו צינידירו .

רבן יוחנן בן זכאי קבל מהלל ומשמאי הוא היה אומר אם למדת
תורה הרבה אל תחזיק טובה לעצמך כי לבך נוצרת:

1 סין אורדין די לה ג'וסטיסייה.

2 פינקירייוס אי איקפאנטוס .

רצן יוחנן איז די זכאי ריסקיצייו די הלל אי די טמאי איז דיזיאה:
 סי אפרינדיטיס ליי מונגה נו עי גלוריפיקיס, פורקי פארה איסטו פו-
 איקטיס קריאדו.

חמישה תלמידים היו לו לרבן יוחנן בן זכאי. ואלו הן. רבי אליעזר
 בן הורקנוס ורבי יהושע בן חנניה ורבי יוסי הכהן ורבי שמעון
 בן נתנאל ורבי אלעזר בן ערך. הוא היה מונה שבחן. רבי
 אליעזר בן הורקנוס בור סיד שאינו מאבד טפה רבי יהושע
 בן חנניה אשרי יולדתו. רבי יוסי הכהן חסיד. רבי שמעון בן
 נתנאל ירא חטא. ורבי אלעזר בן ערך במעין המתגבר:

סייקו איסקודייאכטיס (1) טוֹצו רצן יוחנן איז די זכאי אי איסטוס סון,
 רבי אליעזר איז די הורקנוס, רבי יהושע איז די חנניה, רבי יוסי איז
 כהן, רבי שמעון איז די נתנאל, אי רבי אלעזר איז די ערך, איז א-
 לאצאצא סוס וויריטוס: אליעזר איז די הורקנוס איס אונה סיקטירנה
 אינקאלדה קי נו פיירדי (2) כי אונה גוטה, יהושע איז די חנניה דיגוזה
 לה קי נו פארייו, יוסי איז כהן איס חסיד, שמעון איז די נתנאל איס
 טיוויינטי די פיקאדו, אי אלעזר איז די ערך איס קומו אונה פווינטי
 קי צה אאווינטאדו.

הוא היה אומר אם יהיו כל חבתי ישראל בבקב מאזנים ורבי אליעזר
 בן הורקנוס בבקב שניה מכריע את בלם:

איז דיזיאה: סי טודוס לוס סאצייוס די יסראל סיראן אין אונה

1 דיסקטיוואידוס

2 קי נו אולצידה נאדה די נו קי איז איסקטודייה

3 אין לה סינקסייה רביניקה

טחסה די צאלחנסה איז אליעזר די הורקנוס אין לה חוטרה, איז
קונטראפזאריאה [1] אה טודוס איזייוס.

אבא שאיל אומר משמו אם יהיו כל חכמי ישראל בבק מאזנים
ורבי אליעזר בן הורקנוס אף עמהם ורבי אלעזר בן ערך בבק
שניה מבריע את כלם:

אזא טחול דיזיאה אין סו נונצרי [2]: סי טודוס לוס קאצ'יוס
די יטראל סיראן אין חונה טחסה די צאלחנסה איז אליעזר איזו די
הורקנוס קון איזייוס איז אלעזר איזו די ערך אין לה חוטרה, איז
קונטראפזאריאה (3) אה טודוס איזייוס.

אמר להם צאו וראו איזו היא דרך טובה שידבק בה האדם. רבי
אליעזר אומר עין טובה. רבי יהושע אומר חבר טוב. רבי יוסי
אומר שכן טוב. רבי שמעון אומר הרואה את הנולד. רבי
אלעזר אומר לב טוב. אמר להם רואה אני את דברי רבי
אלעזר בן ערך מדבריכם שבבלל דבריו דבריכם:

איז (4) ל'ס דיטו: אנדאד ח'סקו'יד קואל ח'ס איז קאמינו צואינו
קי סי דיצי אפיגאר קון איז איז חונצרי, רצי אלעזר דיטו: חו'ו ציני-
צו'יינטי, רצי יהוסע דיטו: קומפאניירו צואינו, רצי יוסי דיטו: צ'יני
צואינו, רצי סמעון דיטו: פריציאיר איז ח'יניר, רצי אלעזר דיטו: קו-
ראכון צואינו, ל'ס דיטו: ל'יו אפריסייו לה אופינייון די אלעזר איזו
די ערך וואס די צואיסטראס אופינייוניס, פור קי אין סו אופינייון קון
קונקלואידאס איז לאס צואיסטראס.

1 אין אירודיסייון 2 די רצן יוחנן 3 אין אינטיניצי'ינסה

4 רצן יוחנן.

אמר להם צאו וראו איזו היא דרך רעה שיתרחק ממנה האדם.
 רבי אליעזר אומר עין רעה. רבי יהושע אומר חבר רע. רבי
 יוסי אומר שבן רע. רבי שמעון אומר הלוח ואינו משלם אחד
 הלוח מן האדם כאלו לוח מן המקום שנאמר לוח רשע ולא
 ישלם וצדיק חונן ונותן. רבי אלעזר אומר לב רע. אמר להם
 הוואה אני את דברי רבי אלעזר בן ערך מדבריכם שבכלל
 דבריו דבריכם:

חיל (1) לים דיסו: אנדלד חי דיסקידיד קואל חיס חיל קאנוינו נח-
 לו קי סי דיצי חלישאר די חיל חיל חומצרי, רבי חליעזר דיסו: חוץ
 נחל קיריינטי, רבי יהושע דיסו: קונפאניירו נחלו, רבי יוסי דיסו: צי-
 זינו נחלו, רבי סמועון דיסו: פריקטאר חי נו פאגאר, פורקי חיל קי סי
 פריקטה דיכ חומצרי חיס קומו סי סי פריקטאריאה דיכ קריחדור, קי
 חנסי חיקטה דיגו: חיל נחלו סי פריקטה חי נו פאגה, חי חיל גוסטו
 חפיאדה חי דה די לו סוליו, רבי חליעזר דיסו קורחסקו נחלו, לים דיסו:
 ציו חפריקיו לז חופיייון די חליעזר חיו די ערך נחס די צואיקטראס
 חופיייוניס, פורקי חין סו חופיייון סון קונקלואידאס חי לחס צו-
 חיקטראס.

הם אמרו שלשה דברים. רבי אליעזר אומר יהי בבוד חברך חביב
 עליך בשלך ואל תהי גוח לבעוס ושוב יום אחד לפני מיתתך
 והוי מתחמם כנגד אורן של חבטים והוי זהיר בגחלתן שלא
 תבוה שנשיכתן נשיבת שועל ועקיצתן עקיצת עקרב ולחישתן
 לחישת שרף ואף כל דבריהם בגחלי אש:

איזייוס (1) דיזיאן טריס קוזאס רבי אליעזר דיזיאה: קיאה איז
 אונור די טו פרוקסימו קירידו אה טי קומו איז טוייו, אי נו קיראס
 זיזירו פור אינסאניארטי, אי קוריזאטי די טוס פיקאדוס און דיאה אנ-
 טיט די טו מואירטי, אי קאליינטאטי (2) אינפרינטי די לה לומצרי די
 לוס סאזייוס, אקאזידאטי (3) אה קי נו טי קינטי די סוס צראזאס,
 פורקי סוס מורדידורה איס מורדידורה די ראפוזא, אי סוס פונגאדורה
 איס פונגאדורה די אלאקראן, אי סוס פריקאנעאדורה איס פריקאנעא-
 דירה די קוניצרו ארדידור, אי טאמציין טודאס סוס פאלאצראס סון קו-
 נו צראזאס די פואיגו.

רבי יהושע אומר עין הרע ויצר הרע ושנאת הבריות מוציאין את
 האדם מן העולם:

רבי יהושע דיזיאה: איז אוזו מאלקיריינטי, אי איז קארקטייר מאלו
 אי לה אינימיסטאד קון לוס אומצריס, אזין סאליר אל אומצרי פריסטו
 דיז מונדו.

רבי יוסי אומר יהי מטון חברך חביב עליך כשלך והתקן עצמך
 ללמוד תורה שאינה ירושה לך וכל מעשיך יהיו לשם שמים:

רבי יוסי דיזיאה: קיאה איז דינירו די טו פרוקסימו קירידו אטי
 קומו איז טוליין, אי איספאירקאטי פור איסטודיאר אין לה ליי פורקי
 איזייה נו סי אובטייני קומו אירידאד, אי טודאס טוס אוצראס קיאן
 פור איסקופו סאנטו.

- 1 לוס סינקו איסטודיאינטיס מומצראדוס אין לה מוסנה יוד דיזי-
 אן קאדה אונו טריס קוזאס
- 2 אקירקאטי אה אואיר סוס אורדיניס מוראליס
- 3 אי סיי אטינטו אה נו אופינסארכוס או קונטראדיזירלוס פורקי
 סוס מאלדיקייין טי פואידין קאלואאר פואירטי קאסטיגו.

רבי שמעון אומר הוי זהיר בקריאת שמע ובתפלה וכשאתה מתפלל אל תעיש תפלתך קבע אלא רחמים ותחנונים לפני המקום ברוך הוא שנאמר כי אתה אל חנון ורחום ארך אפים ורב חסד ונחם על הרעה. ואל תהי רשע בפני עצמך:

רבי שמעון דיזיאה: סיי אקאצידאדו חין לה ליקטורה (1) די סמוע אי חין לה תפלה, אי קואנדו עו אוראסיינאס נו אגאס עו אוראסיין אונה סינפלי ליקטורה די און, סי נו און אקטו די דיצוסיין סופלי-קאנדו פיאדאדיס דיז קריאדור קי אנסי איקטה דיגו: «קלימניטי אי פיאדומו איס איז, פאסינקסייוו אי נויי מיזיריקורדייוו אי סי אריפיינטי די איז נאל», אי נו טי קונסידיריס קומו אומצרי נאלו.

רבי אלעזר אומר הוי שקוד ללמוד תורה ודע מה שהשיב לאפיקורוס ודע לפני מי אתה עמל ומי הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעולתך:

רבי אלעזר דיזיאה: סיי נויי אקטיצו אל איסטודיין די לה ליי, אי פינקה נו קי ריקפונדיראס אה איז רינייגאנטי, אי פינאנטי דינאל-טרי די קין עו לאזראס, אי קין איס איז פאטרוו דיז לאצורו, קי טי פאגארה איז פריסיין די עו אוצרה.

רבי מרפון אומר היום קצר והמלאכה מרובה והפועלים עצלים והשכר הרבה ובעל הבית דוחק:

רבי מרפון דיזיאה: איז דיאה (2) איס קורטו אי לה אוצרה (3)

- 1 קי סיאה אה סו טיינפו אי קון אטאנסיין
- 2 לה צידה דיז אומצרי 3 איז איסטודיין די לה ליי

מונָגה, אי לום אוצראדוריק פיריקחוס, אי לה פאגה אים מונגה, אי
איל פאטרוון [1] די לה קאזה צה אפריטאנדו.

הוא היה אומר לא עליך המלאכה לגמור ולא אתה בן חורין
להבטל טמנה אם למדת תורה הרבה נותנין לך שכר הרבה
ונאמן הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעולתך ודע שמתן
שכרן של צדיקים לעתיד לבא:

איל דיזיחה: נו סוק אוצליגאדו די אקומפליר לה אוצרה [2], וזה
ני סוק ליצירו אה ריטראצארטי די אינייה, קי אפרינדיטיס ליי מונגה
טי דאן פריסייו מונגו, אי פֿידיל אים איל פאטרוון די טו אוצרה קי טי
פאגארה איל פריסייו די פו לאצורו, אי דיצ'ס קאצ'יר קי לה ריקוונ-
פינסה די לוס אומצריס גֶ'וסטוס קירה אל מונדו צינידירו.

1 איל דייו

2 איל איסטודייו די לה ליי

עקביה בן מהללאל אומר הסתכל בשלשה דברים ואין אתה בא לידי עברה דע מאין באת ולאן אתה הולך ולפני מי אתה עתיד לתן דין וחשבון. מאין באת מטפה סרוחה ולאן אתה הולך למקום עפר רמה ותולעה ולפני מי אתה עתיד לתן דין וחשבון לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא:

עקביה איז די ונהללאל דיזיאה: עין אין ציטע טריס קוזאס אי טו נו פיקארס; די אונדי ציניטיס, אי אונדי טי צאס, אי דילאנטרי די קין טו סיראס טינידו די רינדיר זונגו (1) אי קואינטו (2), די אונדי ציניטיס? די גוטע פידיונדה, אי אונדי טי צאס? אה זונאר די טיירה יירני אי גוזאנו, אי דילאנטרי די קין טו סיראס טינידו די רינדיר זונגו אי קואינטו? דילאנטרי די ריי די זוס רייס איז קאנטו צינדיגו איז.

רבו חנינא סגן הכהנים אומר הוי מתפלל בשלומה של מלכות ישראל מוראה איש את רעהו חיים בלעו:

רבי חנינא פרינקיפי די זוס כהנים דיזיאה: אז אוראסיין פור איז ריפוזו דיז ריינאדו, פור קי סי נו אירה איז טינאר קי טיינין די איז, אונקס אה אונרוק ציזוס קי אינגלוטיאן.

רבי חנינא בן תרדיון אומר שנים שיושבים ואין ביניהם דברי תורה הרי זה מושב לצים שנאמר ובמושב לצים לא ישב. אבל שנים שיושבים ויש ביניהם דברי תורה שכינה שרויה ביניהם שנאמר אז נדברו יראי יי איש אל רעהו ויקשב יי

1 - 2 ריזיגנארקי אה לז קונדאנאסיין די לז זוקטיסייה אי זוס-טראר זוס דיטאלייוס די סו קולפה.

וישמע ויכתב בספר זכרון לפניו ליראי יי' ולחושבי שמו. אין
 לי אלא שנים ומנין אפילו אחד שיושב ועוסק בתורה שהקדוש
 ברוך הוא קובע לו שכר שנאמר ישב ברד וידום כי נמל
 עליו :

רבי חנינא איז די תרדיון דיזיחה : דוס קי סי אסינטאן אה קונ-
 צירסאר (1) אי נו טראטאן די קוזאק די ליי, אים אסינטו די אים-
 קארניסידוריק (2), סוצרי איז איל קואל אסקטה דיגו (תהלים א) אין
 אסינטו די אסקארניסידוריק נו סי אסינטו, פירו, דוס קי סי אסינטאן
 אי אצלאן די קוזאק די ליי, לה פרוצדינסייה אפוזא אינטרי איליוס
 סיגון אסקטה דיגו : «אסקטוסקיס סי אצלארון לוס טימיינטים די ה' או-
 נו קון אנטרו אי אסקונו ה' אי אוליו, אי סי אסקריציו ליצרו די
 מיווצראסיין דינאנטרי די איל פור לוס קי טימין די ה' אי סי פינסאן
 אה סו נווצרי», די נו דיגו סי פרוצה פור דוס, די אונדי סי פרוצה
 קי מיומו אונו סולו קי סי אסקטה אי אסקטודייה אין לה ליי קי איל
 סאנטו צינדיגו איז לי פיקסה סו ריקומפינסה ? די נו קי אסקטה דיגו :
 קי סי אסינטי סולו אי פינסי (אין לה ליי) פור קי טומארה סו פאגה
 פור איליו .

רבי שמעון אימר שלשה שאבלו על שלחן אחד ולא אמרו עליו
 דברי תורה כאלו אבלו מזבחי מתים שנאמר כי כל שלחנות
 מלאו קיא צואה בלי מקום. אבל שלשה שאבלו על שלחן
 אחד ואמרו עליו דברי תורה כאלו אבלו משלחנו של מקום
 שנאמר וידבר אלי זה השלחן אשר לפני יי' :

רבי שמשון דיזיחה : טריס קי קומיירון אין אונס מייזה, אי נו די-

1 אין קוזאק אינוטילאס .

2 קי פיירדן איז טימפו אין קונצירסאסייוניס אינוטיליס .

שִׁירוֹן פּאָלחאַצראַס (1) די ליי קומו סי קומייראָן די סאַקריפֿיסיִוס אַופֿ-
 ריסידוס אַה לוס אידולזוס, סיגון איקטה דיגו: קי טודאס לאס מיזאס
 סי אינגירון די צומיטו אי קוזיידאד סין ריטטאר און לוגאר לימפייו,
 פירו טריס קי קומיירון אין אונה מיזה אי דיִשִׁירוֹן פּאָלחאַצראַס די ליי
 קומו סי קומייראָן די סו מיזה דיז קריאדור, סיגון איקטה דיגו: אי מי
 אַצלו: איקטה איס לה מיזה קי איקטה דיִלחנטרי ה'.

רבי חנינא בן חכניאי אומר הנעור בלילה. והמהלך בדרך יחידי
 ומפנה לבו לבטלה. הרי זה מתחייב בנפשו:

רבי חנינא איזו די חכניאי דיזיאה: איז קין איקטה דיספיירטו אין
 לה נוגי, או איז קין איקטה סוכו פור קאמיטו, אי אוקופה סו קוראסון
 אין פינסאומיינטוס אינוטייליס, סי אזי קונדאנאר(2) אין סו אלמה.

רבי נחוניא בן הקנה אומר כל המקבל עליו עול תורה מעבירין
 ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ וכל הפורק ממנו עול תורה
 נותנים עליו עול מלכות ועול דרך ארץ:

רבי נחוניא איזו די הקנה דיזיאה: טודו איז קי ריסיצי סוצרי איז
 לייגו די ליי, לו ליצראן (3) דיז לייגו דיז ריינאדו, אי דיז לייגו דיזה
 איגזיטניקייט, אי טודו איז קי ריפחה איז לייגו די ליי, לי אינפוכין
 לייגו די ריינאדו אי לייגו די איגזיטניקייט.

רבי חלפתא בן דוסא איש כפר חנניא אומר. עשוה שיושבים
 ועוסקין בתורה שכינה שרויה ביניהם שנאמר אלהים נצב

1 כי צרכת המזון

2 פור קי טוצו איז טיימפו אי לה קאלנוידאד פארה איקטודיאר
 אין לה ליי אי לה מוראל אי בו לו איזו.

3 די לוס קייזוס.

בעדת אל. ומנין אפילו חמשה שנאמר ואגודתו על ארץ יסדה.
 ומנין אפילו שלשה שנאמר בקרב אלהים ישפוט. ומנין אפילו
 שנים שנאמר אז נדברו יראי יי' איש אל רעהו ויקשב יי'
 וישמע ויכתב בספר זכרון לפניו ליראי יי' ולחושבי שמו. ומנין
 אפילו אחד שנאמר בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבא
 אליך וברכתיך:

רבי הלפתא חי' די דוסא סיני' די קאזאל הנניח דיזיאה: די'ס
 פירסונאס קי איסטאן אוקופאדוס אי אסינטאדוס אין איז איסטודי' די
 לה ניי, לה שכינה (1) אפי' (2) אינטרי איזי'ס קי אנסי איסטא
 די'גו: איז די'ו איסטא פארטאדו אין לה רי'ווי' די לוס ג'ואזיס, די
 אונדי סי פרו'טה טאווי' פור סינקו? קי אנסי איסטא די'גו: אי קו
 ווא'טו קו'רי טי'רה לה אסינוי'טו, די אונדי סי פרו'טה אי פור טריס?
 קי אנסי איסטא איסקריטו: אינטרי ג'ואגאדוריס ג'ואג (3) די אונדי סי
 פרו'טה אי פור דוס? קי אנסי איסטא די'גו: אינטונסיס סי א'ל'ארון לוס
 טינוי'טס די ה' אונד קון אונדו אי איסקו'גו ה' אי אונזי', די אונדי
 סי פרו'טה אי פור אונד? קי אנסי איסטא די'גו, אין טודו לוגאר קי ליי
 ארי טונדראר וי טונדרי צינדרי אונדי טי אי טי צינדיזרי.

רבי אלעזר בן יהודה איש ברתותא אומר תן לו משלו
 שאתה ושלך שלו. וכן בדור הוא אומר כי ממך הכל
 ומידך נתנו לך:

רבי אלעזר סיני' די צרתותא דיזיאה: דה אה איז (4) די לו

1 די'נידאד 2 אסינטי

3 איז די'ו

4 אל די'ו טודו לו קי איז טי אורדינה.

קוליו, קי טו אי לו טוליו איס קוליו, אי חנקי איסטה דיגו פור נו-
קה די דוד, די טי צייני טודו אי די טו מלכו דאמוק אה טי :

רבי יעקב אומר המהלך בדרך ושונה ומפסיק ממשנתו ואומר
מה נאה אילן זה ומה נאה ניר זה מעלה עליו הכתוב
כאלו מתחייב בנפשו :

רבי יעקב דיזיאה : איז קי איסטה פור קאננינו מילדאנדו אי אי-
טינומפי קו מילדיגו אי דיזי : או קואנטו אירנוזו איס איסטי ארצול!
קואנטו אירנוזו איס איסטי קאנפו ארדו! לו קונסידירה לה סאנטה
איסקריטורה קונו סי קונדאנארה (1) אה קו פרופייה אלנה .

רבי דוסתאי בר ינאי משום רבי מאיר אומר כל השוכח
דבר אחד ממשנתו מעלה עליו הכתוב כאלו מתחייב
בנפשו שנאמר רק השמר לך ושמור נפשך מאד פן
תשכח את הדברים אשר ראו עיניך יכול אפילו תקפה
עליו משנתו תלמוד לומר ופן יסורו מלבבך כל ימי חיך
הא אינו מתחייב בנפשו עד שישוב ויסירם מלבו :

רבי דוסתאי איגו די ינאי אין קונצרי די רבי מאיר דיזיאה : טודו
איז קי אולצידה (2) אונה קוזה די קו איסטודיו ריליגייזו לו קונסידירה
לה סאנטה איסקריטורה קונו סי קונדאנארה אה קו אלנה קי חנקי
איסטה דיגו : גוארדאטי אי גוארדה טו אלנה מוכגו קי נו אולצידים
לחם קוזאס קי צירון טוס אוזוס, פואידי קיר מיזמו קואנדו קו איס-

1 פור קי דיגו די מילדאר לה ליי קי לו פרוטיזאציה די מאלים
קי סי אינקונטראן פור קאננינו .

2 פור ניגליזינסקה

טודייו חירה די'פסיכ? פור איסקנו דיזי מאס: נו סיאה קי סי אפאר טין די טו קוראסון אין טודוס לוס דיאס די טו צ'דה, קי אינטיינדי קי נו קונדאנה אה סו חלמה אונטרו קי קואנדו לאס אפארטה די סו קוראסון.

רבי הנינא בן דוסא אומר כל שיראת הטאו קודמת לחכמתו חכמתו מתקימת וכל שחכמתו קודמת ליראת הטאו אין חכמתו מתקימת:

רבי הכינח אי'ו די דוסא דיזיאה: טודו אונזרי קי פארה קיר טי- מיינטי די פיקאדו סי אינסטרואי אין לה סינסקיי ריליג'יוזה, סו סינ- קיייה סי סוקטייני, אי אקיל קי סו איסקופו איס קיר סאצ'יו אי נו טיווי די פיקאדו, סו סינסקיייה נו (1) סי סוקטייני.

הוא היה אומר כל שמעשיו מרובין מחכמתו חכמתו מתקימת וכל שחכמתו מרובה ממעשיו אין חכמתו מתקימת:

איל דיזיאה: טודו (2) אונזרי קי סוס אוצ'ראס סון מונג'אס מאס די סו סינסקיייה, סו סינסקיייה סי סוקטייני. אי אקיל קי סו סינסקיייה איס מאס מונג'ו קי סוס אוצ'ראס, סו סינסקיייה נו סי סוקטייני.

1 פור קי לה סינסקיייה נו אוצ'ליגה אה נו פיקאר אי פור איסקנו נו לה חנה אי לה אוצ'דה.

2 קי'ו דיזיר: אקיל קי סו איסקופו די דיציניר סאצ'יו ריליג'יוזו איס פור אפירמאר לה ליי, סו סינסקיייה סי סוקטייני, פור קי סיינפרי לה טייני מיינסטיר, וזה אקיל קי סו איסקופו איס קונוסיר לה סינסקיייה ריליג'יוזה אי מאס נאדה, סו סינסקיייה נו סי סוקטייני, פורקי קונוו נו סי קונפ'ירמה אה נו קי נו אוצ'ליגה לה סינסקיייה נו סי אינטעריסקה מאס די אינטייה אי לה אוצ'דה.

הוא היה אומר כל שרוח הבריות נוחה הימנו רוח המקום
נוחה הימנו וכל שאין רוח הבריות נוחה הימנו אין
רוח המקום נוחה הימנו:

איז דיזיאה: טודו אונזרי קי לה גינטי איסטאן קונטינטיס (1) די
איז, איז קריאדור איסטא קונטינטי די איז, אי אהיל קי לה גינטי נו
איסטאן קונטינטיס די איז, ני איז קריאדור איסטא קונטינטי די איז.

רבי הוסא בן הרבינא אומר שינה של שחרית ויין של
צהרים ושיחת הילדים ושיבת בתי בנסיות של עמי הארץ
מוציאין את האדם מן העולם:

רבי דוסא איזו די הרבינא דיזיאה: איז סואיניו די לה וואניאנה (2)
אי איז צינו (3) די לאס קייסטאס, אי לה קונצירקאסיון קון כיניוס,
אי איז אקיינטו די פאסטאטימפו די לוס איניוראנטיס, קיטאן אה איז
אונזרי דיז מונדו (4).

רבי אלעזר המודעי אומר המחלל את הקדשים והמבזה
את המועדות והמלבין פני חברו ברבים והמפיר
בריתו של אברהם אבינו והמגלה פנים בתורה שלא
בהלכה אף על פי שיש בידו תורה ומעשים טובים אין
לו חלק לעולם הבא:

רבי אבנר איז מודעי דיזיאה: איז קי פרושאנה לאס קוחאס סאנ-
טאס, אי איז קי מינוספריקיה אה לאס פייסטאס (5) אי איז קי אזי

- 1 פור סוס צואינאס קואליראדיס.
- 2 קואנדו טודוס קי ליצאנטאן 3 וואס די נו מיניסטיררוו,
- 4 דיז מונדו צינידירו פור קי קאצזה פיידריטה די טיימפו.
- 5 ריניגייחאס.

אזירגואינסאר אה קו פרוקסינוו אין פריזינסייה די מונגוס, אי איל קי
 זאלדה קו פירמאמיינטו (1) די אזרהס נואיסטרו פאדרי, אי איל קי סי
 פירמיטי קומינטאר נואיסטרה ליי קונטרה לה טראדיסיון ריליגייזה,
 און קי איי אין איל ליי אי אוזראס צואינאס, נו טייני פארטי אה לה
 צידה דיז נונדו צינדירו.

רבי ישמעאל אומר הוי קל לראש ונוח לתשהורת והוי
 מקבל את כל האדם בשמחה :

רבי ישמעאל דיזיחה : סיי דיספואיסטו אה לוס אורדיניס דיז קא-
 פו (2), אי ריזירצחדו (3) אינפרינטי דיז זולין, אי ריסיצי אה טודאס
 זאס פירקונאס קון אלגריאה.

רבי עקיבא אומר שזוק וקלות ראש מרגילין את האדם
 לערוה : ביזס זאמאש בוקוסה ביזס זאיקוסה ביה
 מסורת סיג לתורה מעשרות סיג לעושר נדרים סיג לפרישות
 סיג לחבמה שתיקה :

רבי עקיבא דיזיחה : נונגו ריזיר אי לייזיריחד די קונפורטו, און
 אונזר אל אונזרי אל דיסקארמיינטו. לה טראדיסיון (4) איס גוארדייה
 פארה לה קונסירבאסיון די לה ליי, זאס אוצליגאסייוניס (5) סון גו-

- 1 קי נו סירקוסי אה סוס איזוס ביה זרש איישי ישישי
- 2 די קומיניחד או די גוזירנו איגיטי.
- 3 קי קונסירצי סו פריסטיגייו דינאנטרי דיז נאס גיקו די איל.
- 4 דיז צירדאדירו טיקסטו די לה ציבליחה, אי איל קומינטארייו
 די נואיסטרוס סאציוס תורה טצעל פה.
- 5 זאס אוצליגאסייוניס קי ריסיצי איל אונזרי קונו נדר די א-
 פארטארסי די לוס פלאזיריס נונדאנוס סון גוארדייה פארה נו
 אונזר די איליוס.

ארדייה פארה חיל אפארטאוניינטו, לוס דיזנווס [1] חיס גוארדייה פא-
 רה לה קונסירבאקסיון די לה ריקיזה, לה גוארדייה פארה לה קונסיר-
 באקסיון די לה סינקייה חיס לה קאייארין (2).
 הוא היה אומר חביב אדם שנברא בצלם. חבה יתירה
 נודעת לו שנברא בצלם שנאמר כי בצלם אלהים עשה
 את האדם :

חיל דיזיאה : קירידו (3) חיס חיל אונצרי קי פואי קריאדו קון חיל-
 מאזי (4). חיס אונה גראנדי קירינקייה פארה חיל, קונסקידה די עודוס,
 קי פואי קריאדו קון אינאזי, קי חנקי חיקטה דיגו : קון אינאזי חילו
 חיל דייו חיל אונצרי .

חביבין ישאל שנקראו בנים למקום חבה יתירה נודעת
 להם שנקראו בנים למקום שנאמר בנים אתם ליי-
 אלהיכם

קירידוס קון יטראז קי פואירון אינטיטונאלדוס איזוס דיז קריאדור,
 חיס אונה גראנדי קירינקייה פארה אינזיוס קונסקידה די עודוס, קי פו-
 אירון אינטיטונאלדוס איזוס דיז קריאדור, קי חנקי חיקטה דיגו : איזוס
 קוט די אדני צואיקטרו דייו .

חביבין ישראל שנתן להם בלי חמדה. חבה יתירה נודעת
 להם שנתן להם בלי חמדה שבו נברא העולם שנאמר
 כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזובו :

- 1 דאר מעער אה לוס פוזריס דיז פרודוקטו די לה טיירה חיל די לו קי גאנה די סו ניגוסיון .
- 2 חין קחאק אינוטילאק חיל פרופאנאק .
- 3 קירידו דיז דייו .
- 4 חיקפירינו, אינטינזינקה .

קירידוס | סון יִטְרַחֵל קי פֿואַי דאָדוּ אַה אילייוס און אַוַזיִקטוּ [1]
 קוֹדִיקִיִּיזוּ, אַיִס אַוּנָה גראַנדי קירינסייה פאָרָה אילייוס קונוסידָה די
 טוּדוּס קי פֿואַי דאָדוּ אַה אילייוס און אַוַזיִקטוּ קוֹדִיקִיִּיזוּ קי פּוּר אַיִל
 הוּאַל סִי קריאוּ אַיִל מוּכדוּ, קי אַנְסִי אַיִסְטָה דיִגוּ: קי לִיִי צוּאַינָה די
 אַה צוּס, מִי דוקטרינָה נו אַנְאַדוּכִיִטְט .

הבל צפוי והרשות נתונה ובטוב העולם נדון והכל לפי
 רוב המעשה :

טוּדוּ אַיִס צִיִקטוּ אַיִ דיִסקוֹדִיִירטוּ [2], אַיִ לָה לִיִצִירטאַד [3] אַיִס דאָ-
 דָה, אַיִ קוּן צוּאַינדאָד [4]. אַיִל מוּכדוּ סִי גִוּזָה, אַיִ טוּדוּ דיִפִינְדי די
 לָה מוּלְטִיטוּד [5] די לָה אַוּצִלָה .

הוא היה אומר הבל נתון בערבון ומצודה פרוסה על כל
 ההיים החנות פתוחה והחנוני מקיף והפנקס פתוח והיד
 בותבת ובל הרוצה ללוות יבא וילוה והגבאים מחזירין
 תדיר בכל יום ונפרעין מן האדם מדעתו ושלא מדעתו
 ויש להם על מה שיסמוכו והדין דין אמת והכל מתקן
 לסעודה :

אַיִל דיִזִיאַה: טוּדוּ אַיִס דאָדוּ קוּן גראַנסיאַה [6], אַיִ לָה רִיד [7]

-
1	לָה לִיִי	2	דיִנְאַנְטִירִי דיִל דיִי
3	אַיִל אַוּנְצִרי נו אַיִס קוּוִיטִידוּ אַלָה צִלְוּנְטאַד דיִצִינָה אַיִן קוּס		
	אַקטוּס צוּאַינְטוּס אַוּ נוּאַלְטוּס		
4	צוּאַינדאָד דיִצִינָה		
5	סִי לָה אַוּלָרָה צוּאַינָה אַוּ נוּאַלָה אַיִס רִיִפִיעִידָה נוּנְגִאַס צִיִיס		
	אַוּ פּוּקאַק .		
6	אַיִל דיִי טִיִינִי די אַוּנְדי פּאַגאַרְסִי לִוְקִי אַיִל אַוּנְצִרי דיִצִי פּוּר		
	קוּס אַקטוּס: 7		לָה נוּאַירִעִי:

איסטה איסשאלנדידה סונזרי טודוס לוס צי'וס, לה צוטיקה [1] אציירטה
 אי חיל צוטיקאריו [2] אקרידיטה [3], אי חיל רי'יסקטרו איסטה אציירטו
 אי לה וואנו איסקרי'י (4), אי טודו חיל קי קרי (5) אינושריסקטארסי
 צייני אי סי אימפריסטה, אי לוס אינקאסאדוריס [6] חזין טורנאדאס חין
 קאדה דיחה, אי סי קוצראן די חיל אומצרי קון סו (7) סאציר אי סין (8)
 סו סאציר, אי עיינין (9) סוצרי קואלו באזארסין (10), אי חיל ג'וגו חיס
 ג'וגו ציראדורו, אי טודו איסטה פרישארדו פחה לה סעודה (11).

רבי אלעזר בן עזריה אומר אם אין תורה אין דרך ארץ
 אם אין דרך ארץ אין תורה. אם אין חכמה אין יראה
 אם אין יראה אין חכמה. אם אין דעת אין בינה אם אין
 בינה אין דעת. אם אין קמה אין תורה אם אין תורה
 אין קמה.

רבי אלעזר חיל די עזריה דיזיחה: סי נו חיי ליי נו חיי חידוקא-
 סייזן [12], סי נו חיי חידוקאסיין נו חיי ליי (13), סי נו חיי סינקסייה (14)

- 1 חיל וונדו קון סו קונטינידו. 2 חיל דייו.
- 3 אל פיקאדור אי לו איספירה קי סי קורי'י.
- 4 נו חיי אונצידאר קונו סי פואירה טודו איסקריטו.
- 5 חיל אומצרי חיס ארציטרו חין סוס אוצראס.
- 6 לוס קאסטיגוס אי לה וואירטי.
- 7 קי ריקובסי סו קולפה.
- 8 קואנדו אונצידה סו פיקאדו. 9 לוס קאסטגוס.
- 10 סוצרי לוס פיקאדוס.
- 11 אל וונדו צינידירו.
- 12 פורקי לה ליי לוס אינוציזה חה טיניר חידוקאסיין אי קונ-
 סירצארנה.
- 13 פורקי לה ליי סין חידוקאסיין נו חיס דוראלני כי עייני צאלור.
- 14 ריני'ייוזה, קון לה קואלה קובסי לה ליי אי לה דוקטרינה גודיחה.

נו איי טינור די דיין, סי נו איי טינור די דיין נו איי סינסייה (1)
 סי נו איי סאציריכיוו נו איי אינטיליזינסקה, סי נו איי אינטיליזינסקה נו
 איי סאציריסיין, סי נו איי ארינה נו איי (2) זיי, סי נו איי זיי נו איי
 ארינה .

הוא היה אומר כל שחכמתו מרובה ממעשיו למה הוא
 דומה לאילן שענפיו מרובין ושרשיו מועטין והרוח באה
 ועוקרתו והופכתו על פניו שנאמר והיה כערער בערבה
 ולא יראה כי יבא טוב ושכן חרדים במדבר ארץ מלחה
 ולא תשב אבל כל שמעשיו מרובין מחכמתו למה הוא
 דומה לאילן שענפיו מועטין ושרשיו מרובין שאפילו כל
 הרוחות שבעולם באות ונושכות בו אין מזיזין אותו
 ממקומו שנאמר והיה בעץ שתול על מים ועל יובל
 ישלח שרשיו ולא יראה כי יבא חום והיה עליהו רענן
 ובשנת בצורת לא ידאג ולא ימיש מעשות פרי :

איל דיזיאה (3) טודו אונברי קי סו סינסייה איס נאס מוכגה קי
 כוס אונראס, אה קואלו אסיניזם ? אה און ארצול קי סוס ראמאס סון
 נוכגאס אי סוס ראמיז פוקאס, קי איל ציינטו לו אראנקה אי לו
 טראסטורנה, קי אנסי איסטה דינו : אי סירה קונו און ארצול אסולאדו
 אין לה יאנורה קי נו ציאי קואנדרו אריצה לו צואינו אי איסטה אין לה

1 פורקי לה סינסייה ריליג'יוזה לו אולליגה אה טיכיר טינור די
 דיין אי פור איסטו נו אמה לה סינסייה אי לה אולצ'ידה .

2 לה ויזירייה נו לו דיס'ה אינסטרואיר אין לה זיי פורקי לי
 ואנקה כוס ויזוס אי איל ריפוזו .

3 לה איקספליקאסיון די איסטה נאנה איס לה ויזמה די לה

סיקורה דיל דיזירטו, עיירה סאלאדה קי נו סי קולטיצה, מה אקיל קי
 סוס אוצראס סון וואס וונגל'אס קי סו סינקייה, אה קואלו אסינויזה?
 אה און ארצול קי סוס ראואאס סון פוקאס אי סוס ראאיזיס וונגל'אס, קי
 קי טודוס לוס ציינטוס דיל ווינדו אסופלאן אין איל, נו לו וויכיאן די סו
 לוגאר, קי אנסי איסטה דיגו: אי קירה קומו און ארצול פלאנטאדו
 סוצרי אגואס אי סירקה איל ארוייו איספאנדי סוס ראאיזיס, אי נו קונ-
 סינטי קאלור אי סו אוה קידה ריצירדידה, אי אין אניו די סיקורה נו
 סי דאנייה אי נו קידה די אזיר פרוטו.

**רבי אליעזר בן חסמא אומר קנין ופתחי נדה הן הן גופי
 הלכות. תקופות וגמטריאות פרפריות לחכמה:**

רבי אליעזר איז די הסנא דיזיאה: נידוס (1) אי דיניס די נידה (2)
 סון איניוס קואירפוס די הלכות, תקופות (3) אי גיטריאות (4) סון
 קומו פרוטאס פארה לה סינקייה.

- 1 דיניס די קרצנות די פיגוניס אי פאלוואזאס.
- 2 קאלקולוס פור לה ריגלה לונארה די לה וויזיר.
- 3 אסטרונומיאה.
- 4 גיטריאות.

נוס קיזו דיזיר קי לאס דוס פרינויראס אאון קי נו סון אאורה
 פראקטיקאזליס, (לה פרינוירה פור קי נו טינימוס ציהו"ק, אי לה
 סיגונדה פור קי סון קאלקולוס קי נו סי טיינין אאורה וויניסטיר)
 סון איניוס איגואליס אה לוס פרינספאליס טראטאדוס פראקטי-
 קאזליס די ליי, פור קי סון איגואלוינטי ריסיצידוס די ווסה אין
 סני, מה לאס דוס סיגונדאס אאון קי סון פראקטיקאזליס ציינין
 סיגונדארייאס קומו לה פרוטה דיספואיס די לה וויזה.

בן זומא אומר איזהו חכם הלומד מכל אדם שנאמר מכל
 מלמדי השכלתי כי עדותיך שיחה לי. איזהו גבור הכובש
 את יצרו שנאמר טוב ארך אפים מגבור ומושל ברוחו
 מלובד עיר. איזהו עשיר השמח בחלקו שנאמר יגיע
 כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך אשריך בעולם הזה
 וטוב לך לעולם הבא. איזהו ממבד המבד את הבריות
 שנאמר כי מבדי אבד ובוזי יקלו :

בן זומא דיזיאה : קואל איס איז קי ניריסי איז טיטולו די קאציו ?
 איז קי דיפרינדי די טודו אונזרי, קי אנסי איסטה דיגו : די טודוס
 וויס אינסנייאדוריס ווי אסאציעטי, קואל איס איז קי ניריסי איז טיטו-
 נו די צארזגאן ? איז קי צינסי אה סוס פאסייוניס, קי אנסי איסטה
 דיגו : נייזור איס און שאסינסייוו קי און צארזגאן, אי נייזור איס איז
 קי פודיסטה אין סו איספיריטו נאס קי איז קי קונקיסטה אונה סיצ-
 דאד, קואל איס איז קי ניריסי איז טיטולו די ריקו ? איז קי סי א-
 ליגרה קון סו פארטי, קי אנסי איסטה דיגו : סי טו טי נאנטייניס דיז
 לאצורו די טוס נאנוס, צינטורו סוס אי טינדראס ציין, צינטורו סוס
 אין איסטי נונדו, אי ציין טינדראס אל נונדו צינידירו, קואל איס איז
 קי ניריסי איז טיטולו די אונראדו ? איז קי אונורה אה נה גינטי, קי
 אנסי איסטה דיגו : אה לוס קי ניי אונראן צייו אונרארי, אי לוס קי ניי
 ניינספריסיאן סיראן דיספריסיאדזס .

בן עזאי אומר הוי רין למצוה קלה ובורה מן העברה
 שמצוה גוררת מצוה ועברה גוררת עברה ששבר מצוה
 מצוה ושבר עברה עברה :

בן עזאי דיזיאה : קוררי אה פראקטיקאר נה נלוה ציציאנה אי פו-
 ליי דיז פיקאדו, פורקי אונה נלוה אקאריאה אונרה, אי און פיקאדו א-

קאריאה אונטרו, קי זע ריקומפינסה די זע זאלה קי איה אונטרה
זאלה, אי איל קאסטיוגו דיז פיקאדו אים קי קומיטירה אונטרו פיקאדו.

הוא היה אומר אל תהי בו לבל אדם ואל תהי מפליג
לכל דבר שאין לך אדם שאין לו שעה ואין לך דבר
שאין לו מקום:

איל דיזיאה: נו דיזינייק אה נינגון אונזרי, אי נו קונסידיריק ניג
גונה קוזה קומו אירריאלזאללי, פורקי נו איי אונזרי קי נו טינגה סו
אורה פֿאָזראַללי, אי נו איי קוזה קי נו טינגה אוקאזיון די סיחיר.

רבי לויטש איש יבנה אומר מאד מאד הוי שפל רוח
שתקות אנוש רמה:

רזי כויטק סינייור די יצנה דיזיאה: קיי מויי מוכגו אונזילדי פור
קי זע איםפיראנסה (1) דיז אונזרי גוזאנו.

רבי יוחנן בן ברוקה אומר כל המחלל שם שמים בסתר
נפרעין ממנו בגלוי אחד שוגג ואחד מזיד בחלול השם:

רזי יוחנן איזו די צרוקה דיזיאה: טודו איל קי פרושאנה איל כווג-
צרי דיז קריאדור אין אינקוויירטו (2), סירה קאסטיוגאדו אין דיסקו-
זיירטו, סיאה פור יירו סיאה קון סובירצייו, אים איגואל (3) אין איל
פרופאנאמיינטו דיז אונזרי דיז קריאדור.

1 קירי דיזיר זאק איםפיראנסאס דיז אונזרי אין גלורייאס אי רי-
קיזאק זאק דיספאריסי איל גוזאנו.

2 אינדיריקטאנייטי.

3 זע איגואלזאד קונסיסטי אין זע פורנה דיז קאסטיוגו קי קי-
רה פוזליקאנייטי ונה נו אין זע גראציאדאד דיז קאסטיוגו.

רבי ישמעאל בר רבי יוסי אומר הלומד על מנת ללמד
מספיקין בידו ללמוד וללמד והלומד על מנת ללמד
מספיקין בידו ללמוד וללמד לשמר ולעשות:

רבי ישמעאל דיזיאה: איז קי מיכדה קון איסקופו די אינסטרואירסי
לו אייודאן די לוס קייזוס אה וינדאר אי אה אינסטרואירסי, אי איז קי
וינדדה קון איסקופו די פראקטיקאר, לו אייודאן די לוס קייזוס אה וינד-
דאר אי אה אינסטרואירסי, אי אוידיסיר אי פראקטיקאר.

רבי צדוק אומר אל תפרוש מן הצבור ואל תעש עצמך
בעורכי הדינין ואל תעשה עטרה להתגדל בה ולא קרדום
לחפר בה. ובך היתה הלל אומר ודאשתמש בתגא חלקה
הא למדת כל הנהגה מדברי תורה נוטל הייו מן העולם.

רבי לודק דיזיאה: נו אגאס די לה ליי קורונה פור גלוריפיקארטי
קין אייליי, או האטה [1] (צאלטה) פור קאצאר קון אייליי, אי אגסי
דיזיאה הלל: איז קי סי סיירצי קון קורונה די ליי, דיספארסי, סי
אינוניזיה די איסטו קי טודו איז קי סי אפרוויגה (2) די לה ליי טוונה
קוס צידאס דיז מונדו (3).

רבי יוסי אומר כל המבד את התורה גופו מכובד על
הבריות וכל המחלל את התורה גופו מחולל אל הבריות.

רבי יוסי דיזיאה: טודו איז קי אונורה אה לה ליי, קו פירקונה
איס אונוראדה די לה גינטי, אי איז קי לה פרושאנה, קו פירקונה איס
דיספריסיאדה די לה גינטי.

1 נו טי סיירצאס די אייליי פגרה טו וויניסטיר.

2 פרוויגו פרושאנו.

3 צינידירו.

רבי ישמעאל בנו אומה החושך עצמו מן הדין פורק ממנו
איבה וגזל ושבועת שוא והגם לבו בהוראה שומה רשע

וגם רוח: חוששני חוששני חוששני חוששני חוששני

רבי ישמעאל דיזיאס: חיל קי סי ריזירצה די גזגאכר, סי חזי חיצני-
טאר מאנקירינקייה חי רוזו חי די גזרה פאלקס, חי חיל קי חיס חטרי-
צידו חס רינדיר (1) סיטינקייאס, חיס לוקו, מאלבו חי חלטיגחו.

הוא היה אומר אל תהי דן יחירי שאין דן יחירי אלא אחד
ואל תאמר קבלו דעתי שהן רשאים ולא אתה:

חיל דיזיאס: נו גזגיס סוכו פורקי סוכלאמינטי חיל חוניקו דייו
גזגה סוכו, חי נו דיגאס חס טוס קוליגאס, חקסיפטאד מי חופיניין
פורקי חיליוס קון פאטרוניס די קוס חופיניוניס, נו טו.

רבי יונתן אומר כל המקום את התורה מעוני סופו לקימה
מעושר וכל המבטל את התורה מעושר סופו לבטלה
מעוני:

רבי יונתן דיזיאס: טודו חי חי חצירמה לה ליי קון פוזרמה, חרי-
צארה חס חפירונארנה קון ריקיזה, חי חקיל קי לה ניגליזס פור מוטיצו
די ריקיזה, חיל לה חבאנדונארס פור מוטיצו די פוזרמה.

רבי מאיר אומר הוי ממעט בעסק ועסוק בתורה והוי שפל
רוח בפני כל אדם ואם בטלת מן התורה יש לך בטלים
הרבה בנגדך ואם עמלת בתורה יש לו שכר הרבה
לתן לך:

רבי נחיר דיזיאה : אוקופאטי פוקו אין ניגוסיוו אי איסטודייה אין
 לה ליי, אי קיי וודיקטו אינטרי לוס אומזריס, אי קי טו אצאנדונאס(1)
 לה ליי, וונגוק אונזכטאקולוס טינדראס קונטרה פי, וזה קי טי איספּו-
 אירסאס פור איסטודיאר אין לה ליי, איז דיין טייני וונגו פארה רי-
 קומפינקארטי.

רבי אלעזר בן יעקב אומר העושה מצוה אהת קונה לו
 פרקליט אחד והעובר עברה אהת קונה לו קטיגור אחד
 תשובה ומעשים טובים כתרית בפני הפורענות :

רבי אלעזר איזו די יעקב דיזיאה : איז קי אזי אונה ונלה סי
 פרוקורה און דיפּיככור, אי איז קי אקומיטי און פיקאדו קי פרוקורה
 און אקוזאדור, האונה אי אונזראס צואינאס סון קונו איקקודו קונטרה
 לוס מאלים .

רבי יוחנן הפנדלר אומר כל כניסיה שהיא לשם שמים
 סופה להתקיים ושאינה לשם שמים אין סופה להתקיים :

רבי יוחנן איז כאפאטירו דיזיאה : טודה סוקיידאל פונדאדה פור
 איסקופו סאנטו קי סוקטייני, אי לה קי נו איס פונדאדה פור איסקופו
 סאנטו נו קי סוקטייני .

רבי אלעזר בן שמוע אומר יהי כבוד תלמידך חביב עליך
 כשלך וכבוד חברך כמורא רבך ומורא רבך כמורא
 שמים :

רבי אלעזר איזו די שמוע דיזיאה : קיאה איז אונור די טו איניצו.
 קירידו אה טי קונו איז טוייו. אי איז אונור די טו קוליגה קונו איז
 ריקפיקטו קי סי דיצי אה טו פרופּיכור, אי איז טיינור די טו פרופּיכור
 קונו איז טיינור די טו קריאדור .

רבי יהודה אומר הוי זהיר בתלמוד ששגגת תלמוד עולה
זרון:

רבי יהודה דיזיחה: סיי אקאציראדו אין איל איסטודייו די לה ליי,
פורקי איל לייירו אין איל איסטודייו די לה ליי איס קונסידיראדו קומו
קי פואירה איגו אינטיינסייזכאלמיכטי.

רבי שמעון אומר שלשה בתרים הם כתר תורה וכתר כהונה
וכתר מלכות וכתר שם טוב עולה על גביהן:

רבי שמעון דיזיחה: טריס קודנאס סון: קורונה די ליי, קורונה די
כהונה, אי קורונה די ריינאדו, אי לה קורונה די פאמה צואינה, איס
און אדורנו מיניסקטירוו פארה אילייאס.

רבי נהוראי אומר הוי גולת למקום תורה ואל תאמר שהיא
תבא אחריך שהבריק יקימוה בידך ואל בינתך אל
תשען:

רבי נהוראי דיזיחה: אינויגראטי אה צוגאר די ליי, אי נו דיגאס
קי אילייה צינדרה (1) דיטראס די טי, פורקי טוס קוליגאס לה סוס-
טיינין (2) אין טו וואנו, אי נו טי צאזיס סוצרי טו אינויליזינסה.

רבי ינאי אומר אין בדינו לא משלות הרשעים ואף לא
מיסורי הצדיקים:

1 קירי דיזיר: קי איסטודייאנדו טו קונו צאקטאריחה פור
אינסטרוואירטי.

2 אין דיסקוטיינדו קון אילייזוס.

רבי ינאי דיזיאה : נו איי (1) אין נואיסקטרה נאנו כי דיל ריפוזו
די לוס נאלוס כי די נאס סופריאנאסאס די לוס גוסטוס.

רבי מתיא בן הרש אומר הוי מקדים בשלום כל אדם והוי
זנב לאריות. ואל תהי ראש לשועלים :

רבי נתיח איזו די הרש דיזיאה : אקונאנטה אה סאלודאר אה עודו
אונזרי אי סיי קולה די זיאניס (2) אי נו קאזיקירה די ראפוזאס.

רבי יעקב אומר העולם הזה דומה לפרוזור בפני העולם
הבא התקן עצמך בפרוזור בדי שתבנה לטרקלין :

רבי יעקב דיזיאה : איסטי נונדו אסיני'ה אה און פורטאל דינא-
טרי דינ נונדו צינידירו, אדורנאטי אין איל פורטאל פארה קי פואידאס
אינטראר אה איל פאלאסייו.

הוא היה אומר יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים
בעולם הזה מכל חיי העולם הבא ויפה שעה אחת של
קורת רוח בעולם הבא מכל חיי העולם הזה.

איל דיזיאה : נייזור צאלי אונה אורה די תשובה אי אונראס צואינאס
אין איסטי נונדו נאס די עודה לה צידה דינ נונדו צינידירו. אי ניי-
זור צאלי אונה אורה די דיזיקיי אים זירטואל אין איל נונדו צינידירו,
נאס קי עודה לה צידה די איסטי נונדו.

1 נו גוזאנוס דיל ריפוזו די איסטי נונדו קיונו לוס נאלוס כי
קומוס קומו לוס גוסטוס קי סופרין אין איסטי נונדו אי גוזאן
אל נונדו צינידירו.

2 נייזור סיאס גיקו אינטרי סאזיקוס אי אונזריס די צאנור די
לוס קואלוס פואידים דיפרינדיר, אי נו קאפו די איניוראנטים
אי צאנוס.

רבי שמעון בן אלעזר אומר אל תרצה את חברך בשעת
כעסו ואל תנהמהו בשעה שמתו מטל לפניו ואל תשאל
לו בשעת נדרו ואל תשתדל לראותו בשעת קלקלתו.

רבי שמעון איז די אלעזר דיזיא: נו אפאלאגיס אה טו פרוקסיונו
אין נה אורה די קו ראצייס. אי נו נו קונקונזיס אין נה אורה קי קו
נואירטו איגאדו דינאנטרי די אינ, אי נו לי דימאנדס (1) אין אורה די
קו פרווייטה, אי נו פירקוריס אה צירלו אין אורה די קו אומזייאסיין.

שמואל הקטן אומר בנפול אויבך אל תשמה ובכשלו אל
יגל לבך פן יראה יי ורע בעיניו והשיב מעליו אפו:

שמואל הקטן דיזיא: קואנדו טו איניניגו קאזיי נו טיי אלגריס,
ני קואנדו סי אינטרוויפיקה נו טיי גוסטיס, קיסאס ציינדו אינ דייו
איסטו לי דיספלאזירט אי ארה טורנאר קו ראצייס די אקיל סוצרי טיי.

אלישע בן אבויה אומר הלומד תורה לילד למה הוא דומה
לדיו כתובה על ניר חדש. והלומד תורה לזקן למה הוא
דומה לדיו כתובה על ניר מחוק:

אלישע איז די אבויה דיזיא: אינ קי דיפרינדי זיי אין נה גיקיס,
אה קואנדו אסינייז? אה טינטה איסקריטה סוצרי פאזיל נואיזו אי אינ

1 איסטו אלגאנדו פור אקיאוס קי פור נוטיצו די קולורה או

אלגון אינטוסיאזמו, ריסיצין סוצרי אינייקס אונה אוצליגאסיון די
אזיר או נו אזיר אלגונה קחה. אי סי אלגונו לי דימאנדס אין
אקיאס אורה אין קי קונדיקסיוניס סי אוצליגה די איגזיקוטיר קו
פרווייטה, איס פוקיצלי קי ריסקפונדי קי אינ סי אוצליגה אה טו-
דו פריקיי. אי אינטוונקיס ריגדיטארס קואנדו נו פואידרס איג-
זיקוטירלה.

קי דיפרינדי ליי אין לה צייט, אה קואלו אסימיא? אה טינטה איק-
קריטה סוצרי פאפיל ראחידו.

רבי יוסי בר יהודה איש בפר הבבלי אומר הלומד תורה מן
הקטנים למה הוא דומה לאוכל ענבים קהות ושותה יין
מגתו והלומד תורה מן הזקנים למה הוא דומה לאוכל
ענבים בשולות ושותה יין ישן:

רבי יוסי איז די יהודה די כפר הצבלי דיזיאה: איז קי דיפרינדי
ליי די לוס גיקוס, אה קואלו אסימיא? אה אקיל קי קומי אונזאס
אגראס, אי צייט ציינו די סו לאגאר, אי איז קי דיפרינדי ליי די לוס
צייט, אה קואלו אסימיא? אה אקיל קי קומי אונזאס קונזאס אי צייט
ציינו צייט.

רבי מאיר אומר אל תסתכל בקנקן אלא במה שיש בו יש
קנקן חדש מלא ישן וישן שאפילו חדש אין בו:

רבי מאיר דיזיאה: נו איריס איז קאנטאר, נירה נו קי איי אין
איז, איי קאנטאר נואיצו ליינו די צייט צייט, איי קאנטאר צייט קי
ני נואיצו נו איי אין איז.

רבי אלעזר הקפר אומר הקנאה והתאוה והכבוד מוציאין
את האדם מן העולם:

רבי אלעזר הקפר דיזיאה: איז קילו, איז דיזיאו, אי לה גלוריה,
קיטאן אה איז אומצרי דיז נונדו.

הוא היה אומר הילודים למות והמתים לחיות והחיים לדון
 לידע ולהודיע ולהודיע שהוא אל הוא היוצר הוא הבורא
 הוא המבין הוא הדין הוא העד הוא בעל דין הוא עתיד
 לדון ברוך הוא שאין לפניו לא עולה ולא שכיחה ולא
 משוא פנים ולא מקח שוחד שהכל שלו ורע שהכל לפי
 החשבון ואל יבטיחך יצרך שהשאל בית מנוס לך שעל
 כרחק אתה נוצר ועל כרחק אתה נולד ועל כרחק אתה
 חי ועל כרחק אתה מת ועל כרחק אתה עתיד לתן דין
 וחשבון לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא :

אינ דיזיאה : לוס נאסידוס סון דיסטנאדוס פארה נוריי. אי לוס
 נואירטוס פור אריציצירקין, אי לוס ציפוס פארה סיאיר גוגאדוס דינ
 דיין, פור קי סיפה אינ אונצרי אי אגה (1) סאציר אי סיאה סאצירו (2)
 קי אינ איס אינ דיין, אינ איס אינ פורנאדור, אינ איס אינ קריאדור,
 אינ איס אינ קי טודו אינטיינדי, אינ איס אינ גוגאדור, אינ איס אינ
 טיסקטיגו, אינ איס אינ ריקנאנאנטי, אי אינ אה גוגאר (3), צינדיגו
 אינ, קי נו איי דינאנטרי די אינ אינאקטיסייה, כי אונצירו, כי פאצור
 פירסונאלה, אי כי טוואל שותה פור קי טודו איס סוליי, אי דיציס
 סאציר קי טודו צה סיגון נה קואינטה [4], אי נו טי קריינאס קי נה
 פואיכה איס און לוגאר די ריפויציו פארה טי, פור קי נאלגראדו טו,
 סוס פורנאדו, אי נאלגראדו טו, סוס נאסידו, אי נאלגראדו טו, ציציס,
 אי נאלגראדו טו, נואיריס, אי נאלגראדו טו, סיראס טינדרו אה רינדיר
 גוגו אי קואינטו, דינאנטרי די אינ ריי די לוס רייס אינ סאנטו צינ-
 דיגו אינ .

1 אה סוס איזוס . 2 אה סוס דיסינדינטיס .

3 אינל נונדו צינדירו . 4 די לוס פיקאדוס אי די לאס נליות .

בעשרה מאמרות נברא העולם ומה תלמוד לומר והלא
 במאמר אחד היה יכול להבראות אלא להפרע מן הרשעים
 שמאבדין את העולם שנברא בעשרה מאמרות. ולתן
 שכר טוב לצדיקים שמקימין את העולם שנברא בעשרה
 מאמרות :

קון דייס (1) אורדונאנסאס קי קריאו חיל מוכדו, אי קואלו קי
 אינוציה די איסנו? אי לייא פודיאה קריארסי קון אונה סולה אורדו-
 נאנסה! איס פארה אזיר ריסקפונסאנליס אה לוס מאלוס קי דיפיירדין (2)
 און מוכדו קריאדו קון דייס אורדונאנסאס, אי פור אזיר ויריסיר פאגה
 בואינה אה לוס גוסטוס קי און סוסטיניר און מוכדו קריאדו קון דייס
 אורדונאנסאס.

עשרה דורות מאדם ועד נח להודיע כמה ארך אפים לפניו
 שכל הדורות היו מבעיטין ובאין עד שהביא עליהם את
 מי המבול :

דייס גיניראסקייניס (ריצילדיס) אונדו דיזדי אדם אקטה נח, איסנו
 נוס אזי קאציר קואנטה פאקינסייה איי דילאנטרי דיל דייו, פור קי טו-
 דאס איסטאס גיניראסקייניס לו איצאן אינסאניאנדו, אקטה קי טרוטו
 קוצרי איזייוס לאס אגואס דיל דילוצייו.

עשרה דורות מנח ועד אברהם להודיע כמה ארך אפים
 לפניו שכל הדורות היו מבעיטין ובאין עד שבא אברהם
 אבינו וקבל שכר בלם :

1 דייס ציזיס ויאמר אלקים איסטה דיגו אין לה קריאסייון.

2 סיגון סי צידו דיל מוצול.

דייך ג'יניראקסיוניס (ריצ'ילדיקס) אוצ'ו דיזדי נח אקטה אצרהס, איקטו
 נוס אזי קאציר קואנטה פאסינקייה איי דילאנטרי דיל דיין, פור קי טו-
 דאס איקטאס ג'יניראקסיוניס נו איצ'אן אינסאניאלדו, אקטה קי צ'ינו
 אצרהס נואיקטרו פאדרי אי ריקיצייו לה ריקוואפינסקה (1) די טודאס
 אינזיאס.

**עשרה נסיונות נתנסה אברהם אבינו ועמד בכלם להודיע
 כמה הבתו של אברהם אבינו :**

דייך פרוצ'אס פואי פרוצ'אדו אצרהס נואיקטרו פאדרי אי ריקיצייו
 לה טודאס, פור אזיר קאציר קואנטו גראנדי פואי סו קירינקייה (2) די
 אצרהס נואיקטרו פאדרי.

עשרה נסים נעשו לאבותינו במצרים ועשרה על הים :

דייך נואראצ'יאס פואירון איג'אס לה נואיקטרוס פאדריס אין נולריס,
 אי דייך אין לה נואר.

**עשר מכות הביא הקדוש ברוך הוא על המצריים במצרים
 ועשרה על הים :**

דייך פ'ירידאס (איפידיוניאס) טרושו איז סאנטו צינדיג'ו איז, סוצ'רי
 נוס איג'יפסיאנוס אין נולריס אי דייך (קאסטיגוס) אין לה נואר.

**עשרה נסיונות נפו אבותינו את הקדוש ברוך הוא במדבר
 שנאמר וינסו אותי זה עשר פעמים ולא שמעו בקולי :**

1 קון סוס פרידיקאסיוניס איזו קונצ'ירטיר נונאגוס אל נונוטיאז-
 נו אי לה לה דוקטרינה גודיאה, אי סאנצ'ו אל נונדו פור סו

קאצ'זה, אי פור איקטו ניריקייו איז לה ריקוואפינסקה קי לים

קונצ'ינאה לה טודוס אינזיאס סי איראן צואינוס.

2 לה קירינקייה קי איז דיין טו'ו קון אצרהס.

דיין פרוצ'אס (1) פרוצ'ארון נוואיסטרוס פאדריס אה איל כאנטו צינ-
דיגו איל אין איל דיזירטו קי אנסי דיזי איל פסוק: אי מי פרוצ'ארון
דיין ציזיק אי נו איסקונג'ארון אה מי צוז.

עשרה נסים נעשו לאבותינו בבית המקדש לא הפילה אשה
מריח בשר הקדש ולא השריח בשר הקדש מעולם ולא
נראה זבוב בבית המטבחים ולא אירע קרי לבהן גדול
ביום הבפרים. ולא כבו הגשמים אש של עצי המערבה
ולא נצהה הרוח את עמוד העשן ולא נמצא פסול בעמר
ובשתי הלחם ובלחם הפנים עומדים צפופים ומשתחווים
רוחים ולא הזיק נחש ועקרב בירושלים מעולם ולא אמר
אדם לחבירו צר לי המקום שאלין בירושלים:

דיין נאראצ'אס סי איזירון אה נוואיסטרוס פאדריס אין איל סאנ-
טוארייו. נו מוצ'יו מוז'יר דיז גואיזנוו די נה קארני (אסאדה) די לוס
סאקריפ'יסיוס, אי נו סי אפידיסייו (2) נה קארני די לוס סאקריפ'יסיוס
נונקה, אי נו סי צידו מוטקה אין איל לוגאר קי דיגולייאצ'אן, אי נו א-
קונטיסייו אינקונאנינטו אין סו קואירפו דיז כהן גדול אין דיאה די נה
פירדונאנסה, אי נו אונאטארון לאס לוצ'יאס איל פואיגו דיז אנטאר, אי
נו צינסייו איל ציינטו אה נה קולונה דיז פיוו. אי נו סי טופו פיסול (3)
אין איל עומר (4) ני אין לוס דוס פאניס (5), ני אין נהס הפניס (6).

- 1 אקטוס קי אזיאן ציר סוס דודה אין נה איגזיסטינסייה די דייו.
- 2 אאון קי קידאצ'ה אין ציזיק נה קארני דוס או טריס דיאס סין
סאאונארסי.
- 3 יירו או דיפיקטו.
- 4 קרבן די סינאדה קי סי אזיאה אין 16 קיון.
- 5 קי סי טראיאן פור קרבן אין סבוטות.
- 6 דוגי פאניס קי אזיאן אין איל צית הונקד'ט אין קאדה ציינניב.

איסטאצאן אין פייק אפריטאדוס (1) אי קי אינקורצאצאן איספאסייווס,
אי נו איז דאניין לה מורדידורה די קוליצרו אי אלחאראן אין ירושלים
נוקה, אי נו (2) דיטו אונז אה אונטרו: טינגו איסטריגורה די לוגאר
אי נו פואידו ריטאר אין ירושלים.

עשרה דברים נבראו בערב שבת בין השמשות ואלו הן
פי הארץ פי הבאר ופי האתון והקשת והמן והמטה
והשמיר הבתב והמכתב והלחות. ויש אומרים אף המזיקין
וקבורתו של משה ואילו של אברהם אבינו. ויש אומרים
אף צבת בצבת עשויה:

דייק קוזאק [מילאגרוזאס] קי קריגרון (3) אין איז פרימו ציירניס
די לה קריאסיין צן הסנסות (4) אי איסטאס קון: לה זוקה (5) די לה
טיירה, לה זוקה דיז פוזו (6), לה זוקה די לה אזנה [7], איז ארקו (8),

- 1 אין איז קורטייו דיז צית הוקדט אין לאס פייסטאס.
- 2 קון טודו קי סיינפרי אציאה וויי מונגו פואיצנו.
- 3 איי די אינזיאס קי סי קריארון, אי איי די אינזיאס קי פואי
דיסידו פור איז קריאדור קי קאדה אונה אופירי איז מילאגרו
או אפאריסקה אין לה אורה מיניסטירוסה.
- 4 אין איז אינטירצאלו קי איי דיזדי לה פונדורה דיז קול אקטה
אפאריסינינו די לאס איסטריליאס.
- 5 לה אציירטורה די לה טיירה קי אינגלוטייו אה קרה אי אה
טודו סו פארטידו ריצולוסיונאריו.
- 6 קי אפאריסיין אין איז דיזירטו פור זכות די וריס אירונאנה
די נסה.
- 7 קי אצלו אה צלעס.
- 8 סו אפאריסיין איס אונה סיניאל קי נו סי ריטינארה לה קא-
טאסטרושה דיז מוצל.

זה ונאגנה, זה צארה די ונא, איז טאמיר (1), לו איסקריטו (2), אי
 זה איסקריטורה (3), אי לאס טאללאס די זה ליי, אי איי דיזיינטיס
 טאמזיין לוס דימוניוס, אי קו פואיסקה די ונא, אי קו צארציו (4) די
 חברהם נואיסערו פאדרי, אי איי דיזיינטיס טאמזיין זה טינאזה קי קון
 זה קואלה סי איזו חוטרה טינאזה.

שבעה דברים בגולם ושבעה בחכם. חכם אינו מדבר לפני
 מי שגדול ממנו בחכמה ובמנין ואינו נבנס לתוך דברי
 חברו ואינו נבהל להשיב שואל ומשיב שומע ומוסיף
 שואל בענין ומשיב בהלכה ואומר על ראשון ראשון ועל
 אחרון אחרון ועל מה שלא שמע אומר לא שמעתי ומורה
 על האמת וחלופיהן בגולם :

סייטי קוזאס סי ריווארקאן אין איז אומצרי אינקולטו אי סייטי אין
 איז סאיציו. איז סאיציו נו אצלה חנטיס דיז וואס גראנדי די איז אין
 סינסייה אי אין אגיוס, אי נו אינטירופי לאס פאלאצראס די קו פרוק-
 סיניו, אי נו סי אפריקורה אה ריספונדי, דינאגדה סוצרי זה קואיס-
 טייון וקי סי איסטה טראטאנדון אי ריספונדי קונו סי דיצי, ריספונדי
 אה זה פרינה דינאגדה אינפרימירו, אי אה זה אולטימה אל קאצו, אי
 פור זה קוזה קי נו אולציו דיזי נו אולציי, אי אטורגה פור זה צירדאד,
 אי נו קונטרארייו די עוודו איסטו, אזי איז אומצרי אינקולטו.

1 נוניצרי די גוזאנו קי אקירקאנדונו אה זה פיידרה סיניאלאדה
 קון טינעה, סי קורטאצה סין אינסטרווינטו .

2 זה ליי .

3 זה פיגורה די לאס ליטראס .

4 קי נו דיגולציו אין לוגאס די ילחק .

שבעה מיני פורעניות באין לעולם על שבעה גופי עבירות
 מקצתן מעשרין ומקצתן אינן מעשרין רעב של בצורת
 בא מקצתן רעבים ומקצתן שבעים. גמרו שלא לעשר
 רעב של מהומה ושל בצורת בא. ושלא לטול את
 החלה רעב של בליה בא :

קייני וודוס די קאקטיגוב ציינין אה איז וונדו פור קייני פיקא-
 דוס גראציק, קואנדו אונס דאן איז דיימו (1) אי אונס נו דאן, אה-
 צרירה די סיקורה צייני, אונס קידאן אונצריינטוס אי אונס סי ארטאן,
 קואנדו וודוס סי דיטירוינאן אה נו דיימאר, אונצרירה די אטורצאמייני.
 נו אי די סיקורה צייני, אי סי נו אשארטאן חלה, אונצרירה אורטאלה
 צייני.

דבר בא לעולם על מיתות האמורות בתורה שלא נמסרו
 לבית דין ועל פרות שביעית :

אורטאלדאד צייני אה איז וונדו פור לוס קי מירסקין וואירטי סי.
 גון לה ליי אי קי נו פואירון אינטריגאדוס אה לה גוסטיקייא, אי פור
 כאס פרוטאס (2) דיז אכייז סיטינו (אניטה).

חרב בא לעולם על ענוי הדין ועל עוות הדין ועל המורים
 בתורה שלא בהלכה :

איספאדה צייני אה איז וונדו, פור לה טארדיאה די לה גוסטי-
 סייה, אי פור לה אינגוסטיקייא, אי פור לוס קי רינדין סיטינקייאס
 קונטרה לה טראדיקייזן ריליגייזא.

1 דיז פרודוקטו די לה טיירה.

2 קי דיצין קיר לצאנדונאדאס אל פואיצלו אי נו לו איזירון.

היה רעה באה לעולם על שבועת שוא ועל חלול השם :

אבימחליק דאכייחוסק ציינין אה איל נונדו, פור גוראר אין צאנדאד, אי פור לה פרושאכאסיין דיז נונצרי דיז קריאדור.

גלות באה לעולם על עובדי עבודת אלילים ועל גלוי עריות ועל שפיכות דמים ועל שמשת הארץ :

קאטיציריין צייני אה איל נונדו פור לה אידולאטריאה, אי לה א-דולטיריאה, אי צירטיווייכטו די קאנגרי אומאנה, אי פור לה אמיטה (1) די לה טיירה.

בארבעה פרקים הדבר מתרבה ברביעית ובשביעית ובמוצאי שביעית ובמוצאי החג שבבל שנה ושנה. ברביעית מפני מעשר עני שבשלישית. בשביעית מפני מעשר עני שבששית. במוצאי שביעית מפני פרות שביעית. במוצאי החג שבבל שנה ושנה מפני גזל מתנות עניים :

אין קואטרו טיינשוס לה נורטאלדאד סי נונגיאואה, אין איל אכיייו קוארטיונו (2) אי סיטינו אי אין סאלידורה דיז סיטינו אי אין סאלידורה די לה פייסטה (סוכות) די קאדה אכיייו, אין איל קוארטיונו פור קי נו דיירון איל דייונו דיז אכיייו עריסירו, אין איל סיטינו פור קי נו דיירון איל דייונו דיז אכיייו קיינו אין לה סאלידורה דיז סיטינו פור לחס פרוטאס דיז אכיייו סיטינו, אין סאלידורה די לה פייסטה די קאדה אכיייו פור איל רוצו (3) די לחס דאדיצאס די נוס פוצריס.

1 קי נו סי קונפורמארון אה לה אורדונאנסה די לה ליי די נו קולטיצאר לה טיירה אין איל אכיייו די לה אמיטה.

2 די לה אמיטה.

3 קי נו דיירון אה נוס פוצריס קוס דירטיו דיז פרוקטו די לה טיירה סיגון דיקנארדו אין לה ליי.

ארבע מדות בארם האומר שלי שלי ושלך ושלך זו מדה
 בינונית ויש אומרים זו מרת סרום. שלי שלך ושלך
 שלי עם הארץ. שלי שלך ושלך חסיד. שלי
 שלי ושלי שלי רשע:

קולטרו וודוס די קארקטיריס איי און גוס אונזריס, איז קי דיזי:
 לו קי איס נייאו קיאה נייאו אי לו קי היס טוייו קיאה טוייו, איס און
 קארקטיר ניידיאנו, אונטרוס דיזין קי איס קארקטיר קידוויסניה, לו
 נייאו קיאה טוייו אי לו טוייו קיאה נייאו, איס אונזרי אורדינארייו,
 לו נייאו קיאה טוייו אי לו טוייו קיאה טוייו, איסנו דיזי איז אונזרי
 חסיד, לו נייאו קיאה נייאו אי לו טוייו קיאה נייאו, איסנו דיזי איז
 אונזרי נאלו.

ארבע מדות בדעות נוה לבעוס ונוה לרצות יצא הפסדו
 בשברו. קשה לבעוס וקשה לרצות יצא שכרו בהפסדו
 קשה לבעוס ונוה לרצות חסיד. נוה לבעוס וקשה לרצות
 רשע:

קולטרו וודוס די טיינפיראנינטוס איי: איז קי פריסטו קי ארוא-
 צייה אי פריסטו קי אפאלאגה, דיספארסיס קו דיפיקטו פור סו נייטינו,
 דיפיקטו די אראצייארסי, אי דיפיקטו די אפאלאגארסי, דיספארסיס קו
 נייטינו פור סו דיפיקטו, דיפיקטו די אראצייארסי אי פאסיב די אפאל-
 לאגארסי, איס חסיד, פאסיב די אראצייארסי, אי דיפיקטו די אפאלאגה-
 קי, איס אונזרי נאלו.

ארבע מדות בתלמידים מהיר לשמוע ומהיר לאבד יצא
 שברו בהפסדו. קשה לשמוע וקשה לאבד יצא הפסדו
 בשברו. מהיר לשמוע וקשה לאבד זו חלק טוב. קשה
 לשמוע ומהיר לאבד זו חלק רע:

קואטרו ונודוס די נאטוראס איי אין לוס אינצ'וס, איז קי דיפרינדי פריסטו אי אונצ'ידה פריסטו, דיספאריסי סו ונירטו פור סו דיפיקטו. איז קי איס דיפיקט די דיפרינדי, אי דיפיקט די אונצ'ידה דיספאריסי סו דיפיקטו פור סו ונירטו, איז קי דיפרינדי פריסטו אי נו אונצ'ידה פריסטו, איס רונצ'ידו די נאטורה זואינה. איז קי איס דיפיקט פארה דיפרינדי אי אונצ'ידה פריסטו, טייני נאטורה דיפיקטואזה.

ארבע מדות בנותני צדקה. הרוצה שיתן ולא יתנו אחרים עינו רעה בשל אחרים. יתנו אחרים והוא לא יתן עינו רעה בשלו. יתן ויתנו אחרים חסיד. לא יתן ולא יתנו אחרים רשע:

קואטרו ונודוס די ג'ינטי איי אין איז דאר לרקא, איי קין קירי דאר ונה נו קירי קי אונטרוס דין איסטי טייני איסקאסידאר אין נו די אונטרוס, איי קין קירי קי אונטרוס דין איז נו, איסטי טייני איסקאסי-דאר אין נו סוליו, איי קין קירי דאר אי קי אונטרוס טאמזין דין, איס אונטרי זואינו, איי קין נו דה אי קירי קי ני אונטרוס דין, איס אונטרי ונצו.

ארבע מדות בהולכי בית המדרש הולך ואינו עושה שבר הליכה בידו. עושה ואינו הולך שבר מעשה בידו. הולך ועשה חסיד. לא הולך ולא עשה רשע:

קואטרו קאטיגוריאס איי אין לוס קי אסיסטין אה לה ישיבה; איז קי אסיסטי אי נו ונילדה, טייני ריקוואפינסקה סונו פור לה אידה, איז קי ונילדה אין סו קאזה אי נו אסיסטי, טייני ריקוואפינסקה סונו פור סו ונילדיו, איז קי אסיסטי אי ונילדה איס חסיד, איז קי נו אסיסטי ני ונילדה איס אונטרי ונצו.

ארבע מדות ביושבים לפני חכמים ספוך ומשפך משמרת
ונפה. ספוג שהוא סופג את הבל. ומשפך שמכניס
בזו ומוציא בזו. משמרת שמוציאה את היין וקולטת
את השמרים. ונפה שמוציאה את הקמח וקולטת את
הסלת :

קולטרו קאטיגוריאס איי אין לוס קי אקיסטין אל אקטודיו די
סאציוס, לוס קולטוס אקיוויזאן : אה לה אקספונגה, אל איוצודו, אל
קולאדור, אי אל סידאסו. אה לה אקספונגה, קי איוציצי (1) טודו, אל
איוצודו, קי אינטרה פור אונה פארטי אי קאלי (2) פור לה אונטה, אל
קולאדור, קי דיסה קורייר איל צינו אי ריקווי (3) לאס פייזיס [לה פוסה].
אל סידאסו, קי דיצה סאזיר לה ארינה אי ריקווי (4) לה קינוולה .

כל אהבה שהיא תלויה בדבר בטל דבר בטלה אהבה
ושאינה תלויה בדבר אינה בטלה לעולם. איזו היא
אהבה שהיא תלויה בדבר זו אהבת אמנון ותמר ושאינה
תלויה בדבר זו אהבת דוד ויהונתן :

קולאונקווי אנויסקטאד קי דיפינדי די אלגונס קוזה, דיספארסיקטודו
לה קוזה דיספארסי לה אנויסקטאד, אי לה קי נו דיפינדי די אלגונס
קוזה, נו דיספארסי טונקה, קוללה אים אנויסקטאד קי דיפינדי די אלגו-
נה קוזה? לה אנויסקטאד די אנויין קון תנור, אי קוללה אים אנויסקטאד
קי נו דיפינדי די אלגונס קוזה? לה אנויסקטאד די דוד אי יסונתן .

- 1 קי טודו נו קי אוביי נו איוציזה אי נו נו אולצידה ונה קין
אנאליזאר אי אפארטאר נו קי אים צירדאדירו .
- 2 קי טודו נו קי איוציזה נו אולצידה .
- 3 קי איוציזה סובו נו אינוטיל .
- 4 קי אקקווי נו צירדאדירו אי פרוציגורו .

כל מחלוקת שהיא לשם שמים סופה להתקים ושאינה לשם שמים אין סופה להתקים איזו היא מחלוקת שהיא לשם שמים זו מחלוקת הלל ושמאי ושאינה לשם שמים זו מחלוקת קרח וכל עדתו :

טודו פלייטו הי סו איסקופו איס אגראדאצלי אל קריאדור, סו איסקופו סי ריאלזיה, אי אקינ קי סו איסקופו נו איס אגראדאצלי אל קריאדור, נו סי ריאלזיה. קואל איס אינ פלייטו קי סו איסקופו פואי אגראדאצלי אל קריאדור? אינ פלייטו די הלל אי סנאי, אי אקינ קי נו פואי אגראדאצלי אל קריאדור? אינ פלייטו די קרח אי טודו (1) סו פארטידו.

כל המזכה את הרבים אין הטא בא על ידו וכל המחטיא את הרבים אין משפיקין בידו לעשות תשובה. משה זכה וזכה את הרבים וזות הרבים תלוי בו שנאמר צדקת יי עשה ומשפטיו עם ישראל. ירבעם בן נבט הטא והחטיא את הרבים הטא הרבים תלוי בו שנאמר על חטאת ירבעם אשר הטא ואשר החטיא את ישראל :

טודו אינ קי אזי וניריסיר (2) אה לוס ווינגוס נו צייני פיקאדו פור סו מאלנו, אי טודו אינ קי אזי פיקאר אה לוס ווינגוס נו נו איידאן (3) אה אזיר תטובה, וטעה טודו וניריטוס אי איזו וניריסיר אה לוס ווינגוס,

1 לזה ראזון קי נו דיטו: די קרח אי נשה, איס פורקי אינ

איסקופו די נטעה אירס אגראדאצלי אל קריאדור.

2 קון אינסקיניאמיינטוס אי פרידיקאסיוניס די גוראל: אי ריניג'יון.

3 די לוס קיילוס.

איז נזיריטו די זוס וונגזוס איס אנטזונאידו אה איז קי אנסי איסטא
 דיגו: זוקטידאד די ה' איזו אי סוס גואיסייוס (1) קין ישראל. ירבע
 פיקו אי איזו פיקאר אה זוס וונגזוס, איז פיקאדו די זוס וונגזוס איס
 אנטזונאידו אה איז. קי אנסי איסטא דיגו: פור פיקאדוס די ירבע
 קי פיקו אי קי איזו פיקאר אה ישראל.

בל מי שיש בירו שלשה דברים הללו הוא מתלמידיו של
 אברהם אבינו: ושלשה דברים אחרים הוא מתלמידיו
 של בלעם הרשע. עין טובה ורוח נמוכה ונפש שפלה
 תלמידיו של אברהם אבינו. עין רעה ורוח גבוהה ונפש
 רחבה תלמידיו של בלעם הרשע. מה בין תלמידיו של
 אברהם אבינו לתלמידיו של בלעם הרשע. תלמידיו
 של אברהם אבינו אובלין בעולם הזה ונוחלין לעולם
 הבא שנאמר להנחיל אהבי יש ואוצרתיהם אמלא.
 אבל תלמידיו של בלעם הרשע יורשין גיהנם ויורדין
 לבאר שחת שנאמר ואתה אלהים תורידם לבאר שחת
 אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם ואני אבטח בך:

טודו איז קי פוסידה זאס טריס קואלידאדיס סיגיינטיס, איס אונו
 די סוס (2) אינצוק די אברהם נואיסקטרו פאדרי, אי איז קי פוסידה
 זאס טריס סיגיינטיס איס די סוס אינצוק די זלעס איז וואלו. אוז
 זינצוליינטי, איספיריטו אוועילדי, אי אגונה נודיראדה, איס די זוס אי
 זינצוק די אברהם נואיסקטרו פאדרי. אוז וואלקיריינטי, איספיריטו אוו-

1 סוס גואיסייוס די ה'; קירי דיזיר זנה זיי, זנה אפירמו גונטו

קון ישראל.

2 קירי דיזיר קי אינטיטה סוס זואינאס קואלידאדיס די אברהם.

גולייזו, אי אלמה אנגה (1), איס די לוס אינצ'וס די זלעס איז מאלו ;
 קי דיפ'ירינקסייה איי (2) אינטרי לוס אינצ'וס די חזרהס נואיסקטרו פאלד-
 רי אה לוס אינצ'וס די זלעס איז מאלו ? לוס אינצ'וס די חזרהס נו-
 איסקטרו פאלדי קוויין (3) אין איסקטי וונדו אי אירידאן איז וונדו ציני-
 דירו, קי אנסי איסקטה דיגו : טינגו פאלה אזיר אירידאר אה לוס קי מי
 אנאן, אי קוס טריזורוס אינג'ירי . פירו לוס אינצ'וס די זלעס איז מאל-
 נו אירידאן אינצ'ירנו אי דיסינדין אה לז פואיסקה (4), קי אנסי איסקטה
 דיגו : טו, או דייו, אזלוס דיסינדיר אה לז פואיסקה, אומזריס קאנגואי-
 נאריוס אי אינגאנייוזוס נו אלקאנקין אה לז וויטאל די קוס דיאס, אי
 זייו ווי קונפ'יאו אין טי .

יהודה בן תימא אומר הוי עז כנמר זקל בנשר רין בצבי
 וגבור בארי לעשות רצון אביך שבשמים :

יסודה איז די טינאל דיזיאה : סיי פואירטי קונו איז טיגרי, אי
 זיזיאלנו קונו לז אנילת, אי קוררידור קונו איז קורסו, אי זאלאגאן
 קונו איז זיאלן, פור אזיר לז צילונטאל די טו פאלדי קי איסקטה אין
 לוס קיילוס .

הוא היה אומר עז פנים לגיהנם ובשת פנים לגן עדן . יהי
 רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שיבנה בית
 המקדש במהרה בימינו ותן חלקנו בתורתך :

איז דיזיאה : איז דיסקארדו אינטרה אין גהינס, אי איז צירגונקונו
 אל פאלדיזו, סיאה צילונטאל דינלנערי די טי ה' נואיסקטרו דייו אי

1 אין דיזיאלוס אי פאסייוניס .

2 אין ריזונטאלו אי וייריטו .

3 איז פרוטו די קוס אוצראס נואינאס .

4 סין קוונפליר קוס אניוס .

דיין די נואיסקטרוק פאדריק קי סי פראגואי איל סאנטוארייו פריסטו
 אין נואיסקטרוק דיאס, אי אז קי סיאה נואיסקטרה אוקופאסייון אין טו
 זיי.
 הוא היה אומר בן חמש שנים למקרא בן עשר שנים למשנה
 בן שלש עשרה למצות בן חמש עשרה לגמרא בן שמונה
 עשרה לחפה בן עשרים לרדוף בן שלשים לכה בן
 ארבעים לבינה בן חמשים לעצה בן ששים לזקנה בן
 שבעים לשיבה בן שמונים לגבורה בן תשעים לשוח
 בן מאה באלו מת ועבר ובטל מן העולם :

איז דיזיאה : אין אידאד די סינקו אניוס איס אידאד די אינציזאר
 איז פקוק (1), אין אידאד די דייס אניוס לה נענה, אין אידאד די
 טריגי סי אוכליגה אין לה פראקטיקה די לאס מלוות, אין אידאד די
 קינזי, טיינפו די אינציזאר תלמוד, אין אידאד די דייס אי אוגו, טיינפו
 די חופה, אין אידאד די צינטי, טיינפו די קוריר (2), אין אידאד די
 טרינטה, טיינפו די פואירקה (3), אין אידאד די קוארינטה, טיינפו די
 אינטיזינטה סאנה, אין אידאד די סינקואינטה, סו קונסיזו איס צאלו-
 רוזו, אין אידאד די טיסינטה, ציזיס, אין אידאד די סיטינטה, קאניזה,

1 לוס סינקו ליצרוס די לה ליי.

2 פארה טופאר קוונפאניירה די לה צידה, פארה אוצראס די ציין
 אי נלוות, פארה סו וואנטיניונינטו, פארה אזיר קוזאס אוטיליס
 אה לה חונאנידאד אי פארה קוניסיר סינסיאס.

3 פארה גירריאר פור סו פואיצלו אי סו פאטריאה, פארה ריפרי-
 וויר אי קוונצאטייר לאס אינגוסטיסיאס.

אין אידאד די אונג'ינטה, צאראגאניאה (1), אין אידאד די נוצ'ינטה, טאלייה דובלאדה, אין אידאד די ס'יין, קונו סי פוארה מ'אירטו אי ד'סקאר'יקידו דיל נונדו.

בן בג בג אומר הפך בה והפך בה דכלא בה ובה תחוי וסיב ובלה בה ומנה לא תזוע שאין לך מדה טובה הימנה :

אי'ו די צג צג דיז'אה : צוסקה אין אי'ייה (2) אי איסקאר'צה אין אי'ייה, קי טודו איי אין אי'ייה, אי אין אי'ייה מ'ירה, אי אינצ'י'יסיטי אי אינקא'יסיטי אין אי'ייה, אי די אי'ייה נו טי אפארטיס, פור קי נו איי פארה טי מ'י'ור קי אי'ייה.

בן הא הא אומר לפום צערא אגרא :

בן הא הא דיז'אה : סיגון איל סאקרי'סייו איס לה פאה .

1 מוסטרה קי סו קינכטיטוס'ייון איס רובוסטה, אי קי פור קי סיר ציין אינ'ר'ז'יקו אה נו אצואר אין צ'יסייוס, אלקאנקו אה איסטה אידאד .

2 אין לה זיי .

שנו חבמים בלשון המשנה ברוך שבחר בהם ובמשנתם :
 וילדארון סאצ'יוס אין איל לינגואז'י (1) די לה מענה, צינד'גו איל
 קי איסקו'זו אין איל'יוס אי אין פוס דוקטרינה .

רבי מאיר אומר כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים
 הרבה ולא עור אלא שכל העולם כלו כרי הוא לו נקרא
 רע אהוב אהב את המקום אהב את הבריות משמה
 את המקום משמה את הבריות ומלבשתו ענוה ויראה
 ומכשרתו להיות צדיק חסיד ישר ונאמן ומרחקתו מן
 החטא ומקרבתו לידי זכות ונהנין ממנו עצה ותושיה בינה
 וגבורה שנאמר לי עצה ותושיה אני בינה לי גבורה
 ונותנת לו מלכות וממשלה וחקור דין ומגלין לו רזי תורה
 ונעשה כמעין המתגבר ובנהר שאינו פוסק והוי צנוע
 וארך רוח ומוחל על עלבונו ומגדלתו ומרוממתו על כל
 המעשים :

רבי מאיר דיז'אה : טודו איל קי איסטודייה אין לה ליי קון איסקו-
 פו רינ'ג'יוזו, אובטייני מוכ'אס קוזאס די מיריטו, אי נו סולו איסטו,
 קי טאמציין איל מוכדו אינטירו לי פירטיניסי. איס ייאמאדו : קומפא-
 כ'ירו [2], אמאדו, אמא אה איל קריאדור, אמא אה לאס קריאנסאס, א-
 ליגרה אל קריאדור, אליגרה אה לאס קריאנסאס, אי נו אינצ'יסטי (3) די

1 קירי דיז'יר : אהון קי איסטוי קאפיטולו קיס'ינו איס צריחא אי
 נו אזי פארטי קון לוס קינקו קאפיטולוס פריסידינטים קי סון
 מענה, איס איגואלמיינטי צ'אלורוזו אי איס דיגו די לוס סאצ'יוס
 אין איל מיזנו לינגואז'י די לה מענה .

2 די דיין אי די לה ג'ינטי . 3 לה ליי .

מוּדִיקְטִיחָה אִי טִימּוֹר דִּי דִיין, אִי לֹו דִּיקְפוּנִי אַה קִיר אַוּמְצִרִי גֹוּקְטוּ, פִּיאוּ, דִּירִיגֹו אִי פֿיִדִיל, אִי לֹו אַלִּיטָה דִיל פִּיקאַדוּ, אִי לֹו אַסִירקָה אַל מִירִיטוּ. אִי קִי אַפּרֹוֹצִיגֶאַן (1) דִי אִיל קוּנְטִיזֹו אִי קאַצִידוּרִיחָה, אִינְטִינִי-דִימִינְטוּ אִי אִינִירֹוֹיחָה, קִי אַנְקִי אִיִּקְטָה דִיגֹו : « מִיאוּ אִיִּס (2) אִיל קוּנְטִיזֹו אִי לָה קאַצִידוּרִיחָה, לִיין קוּ אִינְטִינִירִינְטוּ, מִיחָה אִיִּס לָה אִי-נִירֹוֹיחָה », אִי לִי דַה רִינֹו אִי פּוּדִיקְטִיחָה, אִי קוּנְטִינְקִיִּי פּרֹוֹכּוּדָה דִיל גֶּוּגוּ, אִי קִי לִי דִיִּקְוֹצֶרִין אַה אִיל סִיקֶרִיטוּס דִי לִי, אִי דִיִּצִינִי קוּוּוּ אֹוּנָה פֿוּאִינְטִי דִיִּצוּרִדֶּאַנְטִי (3), אִי קוּוּוּ אֹוּן רִיאוּ קִי לֹו קִידָה דִי קוּרִיר, אִי לֹו אֹוִי אֹוִיִּקְטוּ אִי קאַלְמוּ, אִי אִינְפּרִיזִינְטָה קוּ אִינְגֹוֹרִיִּי, אִי לֹו אִינְגֶּרֶאַנְדִּיִּקִי, אִי לֹו אִינְאַלְטִיִּקִי אַרִיִּצָה דִי טוּדָה לָה קֶרִיאַסִיין .

אַמֵר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֹוִי בְּכָל יוֹם וַיּוֹם בַּת קוֹל יוֹצֵאת מֵהַר הַזֶּה וּמִכְרֹזֹת וְאוֹמֶרֶת אוֹי לְהֵם לְבָרִיֹוֹת מֵעֶלְבֹוֹנָה שֶׁל תּוֹרָה שֶׁבַל מִי שְׁאִינוּ עוֹשֶׂק בְּתוֹרָה נִקְרָא נִזּוֹף שְׁנֵאמֵר נִזְם זֶה בְּאַף חֲזִיר אִשָּׁה יִפֶּה וּסְרַת טַעַם . וְאוֹמֵר וְהַלּוּחֹת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הֵמָּה וְהַמְּכַתֵּב מְכַתֵּב אֱלֹהִים הוּא חֲרוֹת עַל הַלּוּחֹת . אַל תִּקְרָא חֲרוֹת אֵלָּא חֲרוֹת שְׁאִין לֶךְ בֶּן חוֹרִין אֵלָּא מִי שְׁעוֹסֶק בְּתַלְמוּד תּוֹרָה וְכָל מִי שְׁעוֹסֶק בְּתַלְמוּד תּוֹרָה הֵרִי זֶה מִתְּעֵלָה שְׁנֵאמֵר וּמִמִּתְּנָה נַחֲלִיֵּאל וּמִנְהֵלִיֵּאל בְּמוֹת :

דִּיטֹו רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אִיזֹו דִי לֹוִי : אִין קאַדָה דִיחָה אִי דִיחָה אֹוּנָה לֹו קאַלִי דִיל מוּנְטִי חוּרֶב (4) אַפּרִיגֹוֹנְכֶּאַדוּ דִי דִיִּינְדוּ : גוּאִי אַה אַקִיאוּס

4 קִירִי דִיזִיר : אִיל קוּנְטִיזֹו, לָה קאַצִידוּרִיחָה, אִינְטִינִי, טוּפֶאַן אִין אִיל לָה פִּירְסוּנָה דִינִיִּי אִי מִירִיִּקְטִינְטִי .

2 לָה לִי אִיִּקְטָה אַצֶּנְאַדוּ .

3 אִין לָה קִינְטִיִּי דִי לָה לִי . 4 קִינִי

אומצרים פור לה איגורייה קי איכיוס לזין אה לה זיי, פורקי טודו
 איז קי נו סי אוקופה די לה זיי איס ייאנאדו: אליגאדו (1). קי אנסי
 איסטע דיגו: אייחזוני די אורו אין כארין די פואירקו (2), מויר איר-
 מוזה אי פאלטאדה די סינסו, אי איסטע דיגו: אי לאס טאזלאס די לה
 זיי איראן אוצראזי די דייו, אי לה איסקריטורה איסקריטורה די דייו,
 קאזאקאדה סוצרי לאס טאזלאס, נו מילדיס חרות (קאזאקאדו), סי נו
 הירות (זיזירטאד) פורקי סולו איז קי סי אוקופה אין לה זיי איס זיי-
 זירו (3), אי טודו איז קי סי אוקופה אין לה זיי דיזייני סונאלקאדו,
 קי אנסי איסטע דיגו: ומונתנה כחליאל ומונחליאל צוות.

הלומד מחבירו פרק אחד או הלכה אחת או פסוק אחד
 או דבור אחד או אפילו אות אחת צריך לנהג בו כבוד
 שכן מצינו בדוד מלך ישראל שלא למד מאחיתופל
 אלא שני דברים בלבד קראו רבו אלופו ומידעו שנאמר
 ואתה אנוש בערכי אלופי ומידעי. והלא דברים קל וחומר
 ומה דוד מלך ישראל שלא למד מאחיתופל אלא שני
 דברים בלבד קראו רבו אלופו ומידעו הלומד מחברו פרק
 אחד או הלכה אחת או פסוק אחד או דבור אחד או אפילו
 אות אחת על אחת כמה וכמה שצריך לנהג בו כבוד ואין
 כבוד אלא תורה שנאמר כבוד חכמים ינחלו ותמימים
 ינחלו טוב. ואין טוב אלה תורה שנאמר כי לקח טוב
 נתתי לכם תורתי אל תעזובו:

1 די איז דייו.

2 אנסי אסימיזה איז קי סי סירצי די סו אינטייליזנסה סולו
 פארה קחאס פרופאנאס.

3 די מאליס.

איז קי דיפרינדי די סו קוונפאניירו און קאפיטולו או אונה הלכה
 או און צירסו, או אונה פאלאצרה, או מיזמו אונה סולה זיטרה, דיצי
 ריסקפיקטארנו. קי אנקי טופאנוס אין דוד ריי די יצראל קי נו דיפרינ-
 דייו די אחיתופל קי סולו דוס קוזאס, אי לו ייחמו: נאחיסטרו, אינ-
 סינייחדור אי אמיגו. קי אנקי איקטה דיגו: טו אונצרי די ווי צלור,
 ווי אינסינייחדור אי ווי אמיגו. לזאס קוזאס סי אינטיינדין די לו זיציח-
 נו אה לו פיזגאדו. סי דוד ריי די יצראל קי דיפרינדייו די אחיתופל
 דוס קוזאס סולאמינטי, לו זיחמו: נאחיסטרו, אינסינייחדור אי אמיגו,
 איז קי דיפרינדי די סו פרוקסיוו און קאפיטולו, או אונה הלכה, או
 און צירסו, או אונה פאלאצרה, או מיזמו אונה סולה זיטרה, קון טאננו
 נאס דיצי רינדירלי אונור, אונור איס אה לה זיי, קי אנקי איקטה די-
 גו: לוס סאצייוס אירידאן אונור, אי לוס סינסירוס אירידאן ציין, ציין
 איס זיי. קי אנקי איקטה דיגו: נירקאנסיאה צואינה צוס די, ווי זיי
 נו אצאנדוניש.

בך היא דרכה של תורה פת במלח תאכל ומים במשורה
 תשתה ועל הארץ תישן והיי צער תהיה ובתורה אתה
 עמל אם אתה עושה כן אשריך וטוב לך אשריך בעולם
 הזה וטוב לך לעולם הבא: אל תבקש גדלה לעצמך
 ואל תחמוד כבוד. יותר מלמודך עשה ואל תתאוה
 לשלחנם של מלבים שישלחנך גדול משלחנם וכתרך גדול
 מבתרם ונאמן הוא בעל מלאבתך שישלם לך שכר
 פעלתך:

אנסי איס סו קאמינו (1) די לה זיי: קומיר פאן אי קאל (2).

- 1 פארה אונטיניר לה סינסייה רביניקה.
- 2 אצלה פור איז פוצרי קי פירקורה נאלגראדו סו מיזרייה אה דיציניר קאצייו ריזיגיוו.

צִיָּר אַגוּלָּה קוֹן מִזְוָה, דוֹרְנוּר אִין לֵה פִיירָה, אִי צִיָּר צִידָאָס דִּי
 סוֹפֵרִיִּינְכָאָס, אִי קוֹן טוֹדוֹ אִיִּסְטוֹ אִיִּסְטוֹדִיִּיִּאָר אִין לֵה לִי, קִי טוֹ אִזִּיס
 אִנְקִי, צִיִּנְטוֹרִוֹוֹ סִירָאָס אִי צוֹאִיִּנוֹ טִינְדִרָאָס, צִיִּנְטוֹרִוֹוֹ סִירָאָס אִין אִיִּסְטִי
 מוֹנְדוֹ אִי צוֹאִיִּנוֹ טִינְדִרָאָס אִלֵּז מוֹנְדוֹ צִיִּנְדִירָו, נוֹ צוֹטָקִיס גִּרְאִנְדִיזָה פִּא-
 רָה טִי, אִי נוֹ דִיזִיאִיס גִּלְזוֹרִיִּיה, מֵאָס דִּי לוֹ קִי מִינְדָאָס אִזִּי, אִי נוֹ דִיזִי-
 אִיס לָאָס מִיזָאָס דִּי לֹוס רִיִּיס, פּוֹר קִי טוֹ מִיזָה אִיס מֵאָס גִּרְאִנְדִי קִי
 סוֹס מִיזָאָס, אִי טוֹ קוֹרוֹנָה מֵאָס גִּרְאִנְדִי קִי סוֹס קוֹרוֹנָאָס, אִי פִּירִיל
 אִיס אִיל פִּאטֵרוֹן (1) דִּי טוֹ לֵאצִּוֵּרוֹ קִי טִי פִּאגֵּרָה אִיל פִּרִיסִיִּו דִּי טוֹ
 לוֹצֵרָה:

גְּדוּלָּה תוֹרָה יוֹתֵר מִן הַבְּהֵנָה וּמִן הַמַּלְכוּת. שֶׁהַמַּלְכוּת נִקְנִית
 בְּשִׁלְשִׁים מַעֲלוֹת וְהַבְּהֵנָה בְּעֶשְׂרִים וָאַרְבַּע. וְהַתּוֹרָה נִקְנִית
 בְּאַרְבַּעִים וְשִׁמְנָה דְּבָרִים. וְאֵלּוּ הֵן בְּתַלְמוּד בְּשִׁמְעֵת
 הָאֶזֶן בְּעֵרִיכַת שְׁפֵתַיִם בְּבִינַת הַלֵּב בְּאִימָה בִירָאָה בְּעֵנוֹה
 בְּשִׂמְחָה בְּטַהֲרָה בְּשִׁמוּשׁ חֲכָמִים בְּדַקְדוּק חֲבָרִים בְּפִלְפּוּל
 הַתְּלִמִּידִים בִּישׁוּב בְּמִקְרָא בְּמִשְׁנָה בְּמַעֲוֵשׁ פְּחוּרָה בְּמַעֲוֵשׁ
 שְׁנָה בְּמַעֲוֵת שִׁיחָה בְּמַעֲוֵשׁ תַּעֲנוּג בְּמַעֲוֵת שְׁחוּק בְּמַעֲוֵשׁ
 דְּרַךְ אֶרֶץ בְּאֶרֶךְ אַפִּים בְּלֵב טוֹב בְּאִמוּנַת חֲכָמִים בְּקַבְּלַת
 הַיְסוּרִין הַמְּכִיר אֶת מְקוֹמוֹ וְהַשְּׂמַח בְּחִלְקוֹ וְהַעוֹשֶׂה סִיג
 לְדַבְּרֵיוֹ וְאִינוֹ מַחֲזִיק טוֹבָה לְעַצְמוֹ אֲהוּב אֲהוּב אֶת הַמְּקוֹם
 אֲהוּב אֶת הַבְּרִיּוֹת אֲהוּב אֶת הַצְּדָקוֹת אֲהוּב אֶת הַמִּישְׁרִים
 אֲהוּב אֶת הַתּוֹכְחוֹת וּמִתְרַחֵק מִן הַכְּבוֹד וְלֹא מַגִּישׁ לְבוֹ
 בְּתַלְמוּדוֹ וְאִינוֹ שִׂמַּח בְּהוֹרָאָה נוֹשֵׂא בְעוֹל עִם חֲבָרוֹ
 וּמְכַרְיָעוֹ לְכַף זְכוּת וּמַעֲמִידוֹ עַל הָאֵמֶת וּמַעֲמִידוֹ עַל

השלום ומתישב לבו בתלמודו. שואל ומשיב שומע ומוסיף
 שואל כענין ומשיב כהלכה הלומד על מנת ללמד והלומד
 על מנת לעשות המחכים את רבו והמכון את שמועתו
 והאומר דבר בשם אומרו הא למדת כל האומר דבר בשם
 אומרו מביא גאולה לעולם שנאמר ותאמר אשתר למלך
 בשם מרדכי :

גראנדי קחה איס לה ליי וואס די לה כהונה (1) אי וואס דיל ריינו,
 פורקי איל ריינו סי אוצטייני קון טרינטה (2) פוקסייוניס, אי לה כהונה
 קון צינטי (3) אי קואטרו, אי לה ליי סי אוצטייני קון קוארינטה אי או-
 גו פוקסייוניס, אי איסטאס סון : דיפרינדימיינטו (4), אוהיר אטינטיצ'א-
 וינטי [5], ריפיטיסיון ריגולארה, ויידו אי טימור (6), אווינדאנסה, א-
 ליגריאה, ליופיזה, סירצ'יר סאצ'יוס, דיסקוסייון קון קוליגאס, דיספוטא-
 סייון קון לוס אילי'וס. קאלאמידאד, ליקטורה אין לה ציבליאה אי אין
 לה וס'נה, אפוקאר איל קומירסייו, אפוקאר לוקקוריאה (7) פוקו צ'יס'יו,
 פוקו דורנויר, פוקו אצלאר, פוקו רי'יר, קי'יר פאסינסייון, קוראסון
 צואינו, קריאינסה אין לוס סאצ'יוס, ריזינייאסייון אה לאס סופריאינסאס,
 קונסייר סו לוגאר [8], אלזיגרארסי קון סו פארטי, קיר ריזירצ'אדו אין
 סוס פאלאצ'ראס, אי נו אגראדיקירסי (9) אה סי פרופ'יו, אזירסי

- 1 פוקטו ריזירצ'אדו אה לוס כהנים אין איל סאנטוארייו .
- 2 סון דיטאלזי'אדאס אין איל תלמוד .
- 3 סון דיטאלזי'אדאס אין איל תלמוד .
- 4 דיל פרופ'יקור .
- 5 לה ליקסייון .
- 6 די סו פרופ'יקור אי די ד'יו .
- 7 רילאסייון קון וו'יר .
- 8 סו ראנגו .
- 9 פור סו אירודיקסייון אי פור סו סינסי'יה .

אנאח (1), אנאח אל קריאדור, אה לוס קריאדוס, אה לאס ג'וסטידאדיס,
 אה לאס דיריג'ידאדיס, אי אה לאס אוצקירצ'אסייוניס ווראלאס, אליט'אר
 די לה גלורייה, אי נו אורגולייארסי פור סו איסטודיו, כי אליגראסי
 אין רינדיוניו סיטינסייה, קארגאר (2) איז יוגו קון סו פרוקסיוו, קונ-
 טראפיזארנו אה לה פארטי אינוסינטה, אי קונדוסירנו אה לה צ'ירדאד
 אי אה לה פאס, סיר קאלמו אין סו איסטודיו, דימאנדאר [3] אי רי-
 פונדיר, אולייר (4) אי אינייאדיר, דיפרינדיר קון איסקושו די אינוציאר
 אה אונרוס, דיפרינדיר קון איסקושו די פראקטיקאר, אסאצינעאר (5)
 אה סו רצי, דיזיר איגזאקטאמינטי לז קי אולייו די סו רצי, אי דיזיר
 לה קוזה אין נומברי דיל קין לה דיט'ו, ייה אינוציאטיס קי טודו איז קי
 דיזי לה קוזה אין נומברי דיל קין לה דיט'ו פואדי טראאר ריגויסייוו
 אה איז וונדו. קי אנסי איסטה דיט'ו: אי דיט'ו אקאר אה איז ריי אין
 נומברי די ונדכי:

גדולה תורה שהיא נותנת חיים לעושיה בעולה הזה ובעולם
 הבא שנאמר כי חיים הם למוצאייהם ולכל בשרו מרפא.
 ואומר רפאות תהי לשריך ושקוי לעצמותיך. ואומר עין
 חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאשר. ואומר בי לוית
 חן הם לראשך וענקים לגרורותיך ואומר תתן לראשך
 לוית חן עטרת תפארת תמגנך. ואומר כי בי ירבו ימיד
 ויוסיפו לך שנות חיים. ואומר ארך ימים בימינה בשמאלה

-
- 1 קון סו צואינה קונדוקטה.
 - 2 אליצ'יאנאר סו סופ'ריאנסה.
 - 3 דימאנדה לז קי נו סאצי, אי ריספונדי אל קי נו סאצי.
 - 4 אולייו אי צוש'קה די אולייר וואס.
 - 5 קון סוס דימאנדאס ראזונאצ'ליס.

עושר וכבוד. ואומר כי ארך ימים ושנות חיים ושלום
יוסיפו לך :

גראנדי קוזה איס לה ליי קי איזייה דה צידאס אה לוס קי לה
פראקטיקאן, אין איסטי מונדו אי אין איל צינידירו, קי אנסי איסטה
דיגו: איזייהס (1) סון צידה פארה איל קי לאס טופה, אי פארה טודו
סו קואירפו, סאלוד, אי איסטה דיגו: וידיקאמיינטו סירה פארה טו
אוונצליגו, אי טוטאנו פארה טוס אואיסוס, אי איסטה דיגו: ארצול די
צידה איס איזייה פארה לוס קי לה פראקטיקאן אי לוס קי לה סוס-
טייכין סון דיגוזוס, אי איסטה דיגו: אדורנו גראסייוזו סון פארה
טו קאציקה אי קולללרוס פארה טו גארגאנטה, אי איסטה דיגו: איזייה
פונירה אין טו קאציקה און אדורנו גראסייוזו, אי אה טו דירידור אונה
קורונה די גלורייה, אי איסטה דיגו: קון מי (2) סי מונגיאוראן טוס
דיאס אי איזייהאדיראן אה טי אנזיוס די צידה, אי איסטה דיגו: לונגורה
די דיאס איי אין סו דיריגה (3), אי אין סו איקסיידרה ריקיזה אי אונ-
רה, אי איסטה דיגו: לונגורה די דיאס אי אנזיוס די צידה אי פאס
איזייהאדיראן אה טי.

רבי שמעון בן יהודה משום רבי שמעון בן יוחאי אומר הנני
והבחה והעושר והכבוד והחכמה והזקנה והשיבה והבנים
נאה לצדיקים ונאה לעולם שנאמר עטרת תפארת שיבה
בדרך צדקה תמצא. ואומר עטרת זקנים בני בנים
ותפארת בנים אבותם. ואומר תפארת בחורים כחם והדר
זקנים שיבה. ואומר והפרה הלבנה ובושה החמה כי
מלך יי צבאות בחר ציון ובירושלים ונגד זקניו בבוד :

1 לאס דוקטרינאס די לה ליי גודיאה.

2 לה ליי איסטה אצלאנדו.

3 די לה ליי.

רבי שמעון איז די יהודה אין נוצרי די רבי שמעון. איז די יוחאי דיזיאה : לה אירמוזורה, לה פואירקה, לה ריקיזה, לה אונרה, לה סיני-סייה, לה ציזיס, לה קאניזה אי לוס איזוס, קונצייני פארה לוס גוט-טוס (1) אי קונצייני פארה איל וונדו (2), קי אנקי איסטה דיגו : קורו-נה די אירמוזורה איס לה קאניזה, אין קאנינו די לה גוסטידאד קי טו-פה, אי איסטה דיגו : לה גלורייה די לוס מאנסיזוס איס סוס פואירקה, אי לה אירמוזורה די לוס צייזוס איס לה קאניזה, אי איסטה דיגו : לה קורונה די לוס צייזוס איס לוס נייטוס, אי לה גלורייה די לוס איזוס איס סוס פאדרי, אי איסטה דיגו : לה לונה קי ריפודייארה, אי איל קול קי אצירגואינסארה פור קי אינרינו איל איטירנו לבאות אין וונטי די ליון אי אין ירושלים, אי אין פריזנסייה די לוס צייזוס סירה גלורייוזו.

רבי שמעון בן מנסיא אומר אלו שבע מדות שמנו חכמים לצדיקים בלם נתקימו ברבי ובבניו :

רבי שמעון איז די ונסייה דיזיאה : איסטוס קייטי דונוס קי קונ-טארון לוס סאצייס פארה לוס גוסטוס, טודוס קי ריאלזארון אין רבי אי אין קוס איזוס .

אמר רבי יוסי בן קסמא פעם אחת הייתי מהלך בדרך ופגע בי אדם אחד ונתן לי שלום והחזרתי לו שלום. אמר לי רבי מאיזה מקום אתה אמרתי לו מעיר גדולה של חכמים ושל סופרים אני אמר לי רבי רצונך שתדור עמנו במקומנו ואני אתן לך אלף אלפי אלפים דינרי זהב ואבנים טובות ומרגליות אמרתי לו אם אתה נותן לי כל בסף וזהב

1 קי סי קייצין די איסטוס דונוס נאטוראליס פור קוסטיגיר לה גוסטיקיה אי לה מוראל .

2 קי די איסטו פרופיטה לה אונאלידאד .

ואבנים טובות ומרגליות שבעולם איני דר אלא במקום
 תורה וכן כתוב בספר תהלים על ידי דוד מלך ישראל
 טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף. ולא עוד אלא
 שבשעת פטירתו של אדם אין מלוין לו לאדם לא כסף
 ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות אלא תורה ומעשים
 טובים בלבד. שנאמר בהתהלכך תנחה אותך בשכבך
 תשמור עליך והקיצות היא תשיחך. בהתהלכך תנחה
 אותך בעולם הזה בשכבך תשמור עליך בקבר והקיצות
 היא תשיחך לעולם הבא. ואומר לי הבסף ולי הזהב
 נאם יי צבאות:

דיטו רבי יוסי איזו די קסמא: חונה ציז לייז איסקטאנה פור קא-
 ויינו, אי ווי אינקובטרו חון חומברי אי ווי דיטו: שנום! אי זי ריט-
 פונדי: שנום! ווי דימחדו: רבי! די קואנה סיאודאד קוס? זי די-
 טי: די סיאודאד גראנדי די סאצייס אי איסקריטוריס סו. ווי דיטו:
 רבי! קיריס מוראר קון נוזטרוס אין נואיקטרה סיאודאד אי טי דארי
 וונגוס ויזיס די דוקאדוס די אורו אי פיידראס פריסייחאס אי גוייאס?
 זי דיטי: איזו מיאו! סי טו ווי דאס טודה זיה פזאטה אי אורו אי
 פיידראס צואינאס אי גוייאס דיז וונדו, לייז נו ונורו אונטרו קי אין
 לוגאר די זיי, אי אנסי איקטה איסקריטו אין זינרו תהזיס פיר ונאנו
 די דוד ריי די יטראז: « וויזור איס פארה ווי זיה זיי די טו צוקה ונאס
 קי ויזיס די אורו אי פזאטה ». אי ונאס, קי אין זיה אורה קי איז
 חומברי סי איקטארטי די איז וונדו, נו לו אקוונפאנייאן ני פזאטה, ני
 אורו ני פיידראס פריסייחאס ני גוייאס, סולאמינטי זיי אי אונדראס
 צואינאס, קי אנסי איקטה דיגו: אין טו אנדאר אינייה (1) טי גיארה

חין עו דורמיר חילייה טי גוארדארה, חי דיספירטואלדוטי חילייה טי
 חצלחרה, חין עו חנדאר חילייה טי גיאררה חין חיקטי וויכדו, חין עו
 דורמיר חילייה טי גוארדארה חין לה פואיקה, חי דיספירטואלדוטי חילייה
 טי חצלחרה חין חיל וויכדו צינדירו. חי חיקטה דיגו: מילא חיק לה
 פלחטה, חי מילא חיק חיל חורו דיזי ה' לצחות.

חמשה קנינים קנה לו הקדוש ברוך הוא בעולמו ואלו הן
 תורה קנין אחד שמים וארץ קנין אחד אברהם קנין אחד
 ישראל קנין אחד בית המקדש קנין אחד. תורה קנין
 אחד מנין דכתיב יי קנני ראשית דרכו קדם מפעליו
 מאז. שמים וארץ קנין אחד מנין שנאמר כה אמר יי
 השמים כסאי והארץ הדם רגלי. אי זה בית אשר תבנו
 לי ואי זה מקום מנוחתי. ואומר מה רבו מעשיך יי כלם
 בחכמה עשית מלאה הארץ קניןך. אברהם קנין אחד
 מנין דכתיב ויברכהו ויאמר ברוך אברם לאל עליון קונה
 שמים וארץ. ישראל קנין אחד מנין דכתיב עד יעבור
 עמך יי עד יעבור עם זו קנית. ואומר לקדושים אשר
 בארץ המה ואדירי כל חפצי במ. בית המקדש קנין אחד
 מנין דכתיב מבון לשבתך פעלת יי מקדש אדני פוננו
 ידיך. ואומר ויביאם אל גבול קדשו הר זה קנתה ימינו:

סינקו פרופריאידאדיס (1) סי חיקקונו חיל סאנטו צינדירו חיל חין
 קו וויכדו חי חיקטאס קון: לה כיי הונס פרופריאידאד, סיינוב חי

1 קי כיי קון קירידאס חל דייו, קונוו חיק קירידה חל חוונברי לה
 קחה קי חיק קו שרופריאידאד.

טיירה אונה פרופריאידאד, אצראס אונה פרופריאידאד, יצראל אונה פרופריאידאד, איז סאנטוארייו אונה פרופריאידאד, לזה ליי די אונדי סי פרוצה? די לו קי איסטה איסקריטו: «אדני ניי איסקוואו (1) קומו אימ-פיסיאו די סו קאריירה לזה פרימה אוצרה סולייה די אינטונסיק». סיינוס אי טיירה די אונדי סי פרוצה? די לו קי איסטה איסקריטו: «אנסי די-טו אדני: איז סיינו איס ניי סיאה אי לזה טיירה איסקראדו [2] די נייס פייס, קואלה איס לזה קאזה קי פואידיץ פראגואר פארה ניי אי קואל איס איז לוגאר די ניי ריפוזו?» אי איסטה דיגו: «קואנטו גראנדיאזאס סון טוס אוצראס, איטירנו! טודאס לאס איזיטיס קון סינסייה, לזה טיי-רה איס ליינה די טוס פוסיקייניס». אצרהס די אונדי סי פרוצה? קי איסטה איסקריטו: «צידדיגו אצרהס אל דייו אלטו, פוסיקור די סיינו אי טיירה». יצראל די אונדי סי פרוצה? קי איסטה איסקריטו: «אסטה קי פאכא-ה טו פואיצלו אדני, אסטה קי פאסארה איסטי פואיצלו קי איסקוואיטיס». אי איסטה דיגו: «אה לוס סאנטוס קי איסאן אין לזה טיירה, אי אה נייס פואירטיס (3) קי טודה ניי ציכונטאד איס אין אי-לייוס». איז סאנטוארייו די אונדי סי פרוצה? קי איסטה איסקריטו: «לוקאל פארה טו אציטאסיין אוגראסטיס, ה', סאנטוארייו, ה', קונו-פוזירון טוס וואגוס». אי איסטה דיגו: «אי לוס טרוטו (4) אל טירי-טורייו די כו סאנטידאד, אה איסטי וונטי קי איסקוואו סו דיריגה».

בל מה שברא הקדוש ברוך הוא בעולמו לא בראו אלא
לבבורו שנאמר כל הנקרא בשמי ולבבודי בראתיו יצרתיו
אף עשיתיו. ואומר יי ימלוך לעולם ועד:

1 לזה ליי דיזי אנסי.

2 צאנקיטו אונדי סי נייטין לוס פייס.

3 אין דיריגידאד אי פיידאד.

4 אה יצראל.

טודו לו קי קריחו חיל קחננו זינדיגו חיל חין סו מוכדו , נו לו
 קריחו חוטרו קי פור סו חונרה. קי חנקי חיקטה דיגו : « טודו לו קי
 חיק זייחמדו חין ווי כונצרי חי פור ווי חונרה, לו קריחי, לו פורמי,
 חי לו חזי », חי חיקטה דיגו : « ה' ריינחרה פור סיינפרי חי
 סיינפרי ».

הפוך בה והפוך בה דכלא בה

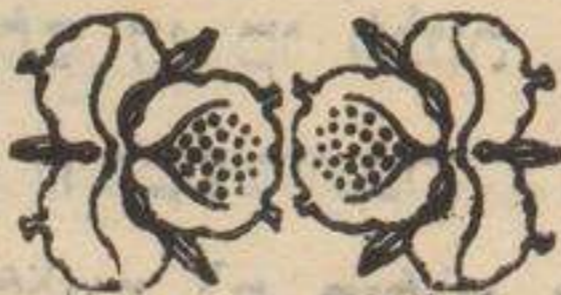
איל קי צידו אי קונוקייו מודוס אי מודוס די אוצראזים ליטירארייוס
 אוטילים די דיפירינטים סאליווק קי איזיירון קאדה אונו פארה סו
 טיימפו אי בו לוגאר, צירה קי נואיסקטרה ציכליאה קונטייני טודוס
 לוס גיכירוס: איי קין לי פלאזי קואינטוס אי איסטוריאה קי אצללן די
 גיראה אנטייגאס, די איסטי גיכירו איס איל ליצרו יהושע. איי קין
 לי אינטיריסה סאציר קונו אירה איל ריזו אי ליה אדוניסקטראקיון
 די לוס פואיבלוס קי איראן סוטו ליה פודיסקטאניאה די גואיזיס אי
 קונסיזירוס, די איסטי גיכירו איס איל ליצרו שופטים. איי קין צוסקה
 אה מילדאר איסטורייה די רייס אי סוס קוונאטיס קין סוס אינימיגוס,
 די איסטי גיכירו סון לוס ליצרוס שמואל, מלכים אי דברי הימים.
 איי קין קירי ליאיר פאלאצראס די מוראל, קונסיזוס אי אצירטיסימייני.
 טוס קון אילוקואינסה אי און איסטינו איליגאנטי די אלטוס פירכונאזיס,
 די איסטי גיכירו סון לוס נביאים אחרונים. איי קין איסטאנדו
 אציגרי אי די צואינה אומור קירי ליאיר ליצרוס די אומור די איכטי גיכירו
 איס איל ליצרו שיר השירים. איי קין טופאנדוסקי אין לוטו אי טריקטיזה
 פור אונה דיזגראסייה קי לי אריצו קירי ייאמאר אינדיגאדוריס קי לי אגאן
 אאומינטאר סו דונור קון קוס קומפליטאס אימוסייונאצליס, די איכטי
 גיכירו איס איל ליצרו מגילת איבה. איי קין סי ריצולטה די ציר לאס
 קירקונסטאסיאס אי לוס קאמציאמיינטוס אינגוקטוס אי קירי מוסטראר
 ליה צאידאר אי ליה איכטיירע דונברי דינאס קיזאס מינדאנאס, די איכטי
 גיכירו איס איל ליצרו קהלת. איי קין טופאנדוסקי אין גראנדי אנוקטייה
 אי פיריקולו צוסקה אלגונו קי לו קאלמי די סו אינקייטוד אי קי לי

מוסטרי קי איי פוסיצילידאד די און נילאגרו אי אונה פרוטיקסיון
 דיצינה קי לו סאלצארה, די איסטי גינירו איס מגילת אסתר. איי קין
 לי איס אגראדאצלי די ליאיר קואינטוס קי אזין ציר אל אומברי קי
 נוכה דיצי דיזיסעירארסי די סו נאל דיסטינו אי דיסו נויזרייה, אי
 קי ציין פואירי דיציניר און אומברי פליסי אין סיינדו פידיל אה סו
 דייו אי אה סו ליי, די איסטי גינירו איס מגילת רות. איי קין לי פלאזי
 נילדאר ליצרוס די סינסייה אונדי איי דיסקוסיון ציטה אינטרי סאל-
 יוס אין נאנירה די דיאלוגו קון ארגומינטוס ריסיפרוקוס אי קריטי-
 קאנטיס, די איסטי גינירו איס איל ליצרו איוב. איי קין לי פלאזי
 נילדאר פרוצירציוס די נוראל, די אידוקאסיון אי קונסיזוס אינופור-
 טאנטיס ליינוס די איספריטו, די איסטי גינירו איס איל ליצרו מישלי.
 איי קין לי פלאזי דיציירטיירסי אין ליקטורה די ליצרוס קי אזין סאציר
 קחאם דיל אציניר נויזו ציזיוניס די קואיניוס אי אונרוס, די איסטי
 גינירו איס איל ליצרו דניאל. איי קין לי פלאזי לנה ליקטורה די אונה
 איסטורייה אונדי קונטה קי דיספואיס די דיסטרואירסי אינטיראניטי
 אונה נאסיין, טורנו אה ריקונסטרואירסי, פורמארסי אי ריפראגואר
 סוס רואינאס, די איסטי גינירו איס איל ליצרו עזרא. איי קין
 טודו סו פלאזיר איס ליאיר ליצרוס קי לי אזין אאוניטאר סו אמור
 קון דייו אי קונטאר סוס אלטוס ניריטוס, סו פרוצידניסייה אי סוס
 גראנדיס אוצראס נילאגרוחאס איג. די איסטי גינירו איס איל ליצרו
 תהלים.

אי איסטי איס סיירטו קי אאון קי אין טודוס לוס פואיציוס
 דיל פאקארו אי דיל פריזינטי אונדו אי איי אוצראזיס די טודוס איס-
 טוס גינירוס, נה סוס אאוטוריס נויזנוס אטורגאן קי נו איי אין סוס
 אוצראזיס, לנה גראסייה, לנה אילוקואינסה אי לנה צירדאר לזבולוסה
 קי איי אין נואיסטרוס ליצרוס נונבראדוס אריצה. אפארטי די לנה

דיקטינקסיין אין לוס האוטורים קי חיליוס סון האוטורים אינקפירא-
דוק די סוס סינקסייה אי סוס קונסינקסייה, אי לוס נואיטרוס סון
אינקפיראדוק די לה דיצינידחד.

אי נזוטרוס עינינוס אונטרו און ליצרו קי פור איל סוננוס
דיקטינגואידוק די טורה לה שאמילייה אונחנה. אים איל פאר תורה
איסקריטו די משה פארה ישראל דיקטאדו פור נואיטרו דייו קי,
אפארטי די לאס אינקווינדאנקאס, איסטאטוטוס אי דיקריטוס זוסטוס
אי קונציניצליס אה טודוק לוס אונזרים אי אינדיקאסייוניס מוראליס
אי אקלאראמיינטו די אידיאס אי קואלידאדיס אי קוסטומוזרים אין
נחגירה דיצינה אי אישפיריטואלה, איי אין סו לינגואזי טודו גינירו
די איסטילו קי איי אין טודוק לוס ליצרוס סיטאדוק אריצה, פורקי
טודוק לוס האוטורים די איסטוס אילטיווס אינוניזארו די איל אי
צינירו אה קומינטארנו. אים פור איסטו קי דיטו צו צג צג : הפוך
בה והפוך בה דבלא בה. ציסקה אי איסקארצה אין חילייה (אין
לה ציציאה) פורקי טודו איי אין חילייה. קואינטוס, חליגוריאה,
ריטוריקה, איניגואס, מוראל, סינקסייה, סאצידוריאה, פואיזיאה,
קונסיזוס, אינדיגאס, אוראסיין אי אלאלאסיין אי טודו צינידו אי
אינקפיראדו דיל נחאדירו דיצינו.

אל תהי נוח לבעזם

למה ראצייט אים למה אינוסקיין די למה חלמה אי למה איקסיטאצייין אין
 איל קוראסון דיכ אומצרי פור אונה קוזם איקסטייריורה קונטרארייט,
 אז קי לי פאריסי קונטרארייט, אה סו צילונטאד, איכטם קואלידאד אים
 די אקיאס קואלידאדס קי טרוצלחן איל ריפיוז אי איל ציין איכטאר די
 למה סוקיידאד: אילייה אים קומט איל פומט פארה לוס איזום דיל איכ-
 טייליקטו, טראזיירה איל איקספריטו די לוס אינטעליזינטיס, רומפי
 לוס אטאדוריס דיל אמור, אי טודו לו דיריגו לו אזי פירצירסו אי
 דאנייה אה קו פרופיין קואירפו. און סאציו דיסו אל ראצייזו: «סין
 קולפה עי אינסאניאטיס קון מי אי קואלו עי פוסו אה אעליאר טו
 חלמה קון קרוואילדאד? »

גואיי די אקיאס קאזה קי למה איסקלאצה טומה איל ליגאר די קו
 סיניורה אי גואיי די אקיל אומצרי קי פירמיטי אה סו ראצייט פו-
 דיקטאר סוצרי איל איקספריטו די סו קונסינסייה, אל קואל איל דייו
 לו נומינו פאטרון די סו נאטורה אי די סוס פריטיסייוניס.

איל קי פריקטו סי אראצייט דה אונה פרוצה איקלאטאנטי די למה
 פלאקייזת די לאס פואירסאס די סו חלמה אי די סו פלאקה אינטי-
 ליזינקה אי פאלטורה די איקספיריינקה, סיגון אים למה קאלומידאד
 פרוצה דיסו גראנדור די חלמה למה קואלה סי גיאה סייונצרי קון פרו-
 דינסייה פארה אצאטיר סו איקסיטאצייין אי סופורטאר לאס פריטי-
 סייוניס די סו פרוקסימו סיידו אים פורמאדו די למה וואטיירה, אי
 פור איקטו למה וואייר פארניי די לוס דיפקטיס דיל אומצרי אי קוס
 ייזום סון קונסיקואינקה דילה איניוראנקה או דילה וויזירייה אי

דינאס סירקונקטאנסיאס איז נישט צייניג די נאכאריג די נאליסייה איז
די קיריר אוצראר נאל אינטיסיאנאלמינטי.

אין פור איסטו קי לז סניסייה איז לז ראציה נישט פואידין איגזיסטיר
לז דוס אין און לוגואר, פור קי לז סניסייה אוצרה קון קאלמו,
איז לז ראציה נישט קונסי קאלמו כי ראזון. איז אין איל נומינטו די ראציה
סי אפלאקה לז פואירקה דיל אינטיליקטו (שכל) איז סי קומיטי אל
דיזאו דיל ראציוו, איז פור איסטו צימוס גראנדיס סאציוס קי טודוס
סוס אנטוס סון קון זוקטידאדיס איז פרודינסייה, איז קואנדו לז ראציה
סי אימפאטרונה די אינטייוס, אצלאן איז אין קואס קי איל קי לז
ציי איז לז אוליסי סי אינקאנטה איז דיזי: קומו איז פוסיצלי קי איס-
טי סאציוו אצלי או אנה אנסי? פורקי אין איל נומינטו די סו ראציה,
סי ריטראצה די אונה פארטי איל אינטיליקטו, איז לז נאטורה ריטטה
ליצירה סין קונטרולו, פאפאנדו אקיל נומינטו טרוצלי, איל אינטי-
ליקטו פאקה אה סו לוגאר, איז אינטונסיס איל אומצרי קונסי סו
פאלטה, סי ריפיינטי איז ריגריטה פור לוקי סי איזו, מה קין פרוציוו,
פור איסטו דיסירון נואיקטרוס סאציוס: טודו איל קי ראזנה רופאס
איז רומזי אובזיטוס קון סו ראציה איז קינדיראדו קומו סי אדורארה
לז אידולאטריאה, פורקי קואנדו נישט אריצו אה איסטי גראדו אין אקלייה
אורה פואידי אזיר טודו. « לז איקסקוזה: «קואלו קי אנה? מי נאטורה
איז אנסי» נישט טייני צאלור. פור קי אין אנו דיל אומצרי איסטו אה
דיסירקטי די ריפרימיר לז איקפלוייון דיסו ראציה, מיזמו אין טרוציי-
דו איל דיריגו די אראצייארסי. איז קון סו אינרזיאה פואידי דיספא-
ריקטי איסטי דיפקטו איז סי טופארה ציין קינטינטי. פור איסטו דיסירון
נואיטרוס סאציוס: אל תהי נוה לבעוס.

איזהו חכם? הרואה את הנולד

קין איס חקיל קי וויריסי איל טיטולו די סאציוו? אין איסטו סי ייראן וונגוס אי נו סאצין קין לו וויריסי ציראמינטי. צי אין אונו קי אצלה אירמוחו פובליקאמינטי אי אזי אונה אימפריסיון אגראדאצלי אל אאו-דיטוריוו אי קריאין קי איס און סאציוו. צי אין אונו קי טייני אגודיזה די איספריטו אי אינטיליזינסה אי לו קונסידיראן פור סאציוו. קונפונ-דין איל טאלינטו אי לה אינטיליזינסה קון לה סאצידוריאה. לה כא-צידוריאה צירדאדירה קונסיסטי אין סינסירידאד, דיריגידאד, טימור די דיין אי איגזאמין מינוסייוו אין קאדה פאסו אי אקטו, קי סי פינסה: איס צואינו איסטו קי ליי אגו? צו סיר אגראדאצלי קון איס-טו אל דיין אי אלה גינטי? סיראן צואינאס לאס קינסיקואינסאס די איסטו קוזה? סי איל פואידי ריספונדיר קון און סי פוזיטיצו, אינ-טונסיס סי פואידי זייאמאר סאציוו, פורקי אונזרה טודו קון סאצידו-ריאה, אי איגזאמינה לה קוזה אי לוקי ריפאלי די אילייה.

איל יירו די לוס אומצריס איס קי סי צאזאן אין לוקי צי אין איקבלי-ריורמינטי, צי אין און אומצרי סינפאטיקו, אגראדאצלי אין סו טינידה, אין סו אצלה, אי קי אצלה לו קי אילייוס קירין אואיר, דיזין קי איס און אומצרי צואינו, סין סאציר סי סו אינטיריור נו סיריאה ליינו די אינגאניו אי פאלסיאה, צי אין אונו ציטידו אירמוחו אי קי סי קונפורטה קון גראנדזאס, לו קונסידיראן פור ריקו סין סאציר סי נו איסטאריאה קו ריקיזה אין סו ציטידו אי קו קונפירטו סולא-מינטי, אי אנסי אין טודאס לאס קוזאס.

לה סאצידוריאה צירדאדירה קונסיסטי אין נו דאר אינפורטאנסה אלו

קי פאריסקי סיר אירמוזו אי דולסקי חלה פרימה צ'קטה, פור קי
 איסטו אזי טראזייראר אי קאלייר אין לה ריד דיל דיזיאו קי איס
 דולסקי אי אגראדאצ'לי פור אקיל מומינטו, איגזימפייו: צ'ידו און גרו-
 פו די אומצרים גאסטאנדו מוכידה אין צ'יקיוס די קומיר אי צי'יר
 אי ג'וגו, אי סי אג'ונטו קון איליוס חי גאסטו אי איל לוקי טיכיאה.
 קואל איס איל פרופ'טו קי איל טו'ו, סי מאכייאנה סי ריפיינטי קי
 גאסטו סו דיכירו פור איל פלאזיר די אונאס קואנטאס אוראס, אי קי
 קון איסטי דיכירו איל פודיאה צי'יר אונה סימאנה או מאס? אלייר
 אליגרי אי קונטינטי אי אויי סו קאצ'יקה פיזגאדה אי סו קואירפו
 אינדיספואיסטו, אלייר סי ארטו די אלקוהול אי אויי נו פואידי צי'יר
 כי אגואה, אלייר אינג'ו ציין סו צייטרי אי אויי די'י אמצריקירסי,
 איל אצ'יאה איקונומיזאדו אלגו די דיכירו אי אין פוקאס אוראס לאס
 פירדיו. אי פורקי נו סי קונקולטו קון סו קונסינסייה אנטים די אזיר
 איסטי צ'יקיו אצואנטי? נו די'יאה פינאראקי קי איסטי פלאזיר
 מומינטאל לי איצה קאצ'אר איל רימורסו קי איס לה סופ'ריאינסקה לה
 מאס דורה? איסטום פלאזירים צ'יקיוזוס טרוצללן לה פאס די לה
 פ'אמיליה, פורקי מיינטרים קי איל סי די'יירטי אין איסטום צ'יקיוס,
 סו מוזיר אי קוס קריאטוראס איספיראן איל גוצ'ירנאמיינטו די לה
 קאזה אי אימפיסאן לוס פלייטום איצה דיסקורדייה, איס פור איסטו
 קי דיסירון נואיקטרוס סאצ'יוס: איזהו חבם הרואה את הנולד.

רבי אריעזר אומר לב טוב

אומצרי! סי קירים הומפליר טוס דוצ'רים צ'ירקו עו פרוקסימו חסיר-
 קאלו חאון קי חיל טי אליטו, דארלי חאון קי חיל נו טי דייו. נו
 דיגאס: קומו קי לייו לו אפיאדי ק'אניו חיל נו קיזו אפיאדארני חין
 אורה די מי אפריטו! לא תקום, ולא תטור דיטו נואיסטרה ליי,
 נו טי צ'ינגים חי נו גואדרים רינקור. פור קי חיל חיו מאל, דיצ'ים
 עו חזיר לו מיזמו? קלאראמינטי איקטה דיגו חין נואיסטרה ליי;
 'קואכדו צ'יחם חיל חזנו די עו אינימיגו קאחידו צ'אטו די סו קארנה,
 אייראלו. קואכדו אינקונטראס חיל צ'חיי די עו אינימיגו טראזיירא-
 דו חין חיל קאמינו ריטורנאלו חוכדי סו פאטרון. »

נואיסטרה נאסייון זוריאח חים צ'אזאדה סוצ'רי לה פאס חי לה
 קונקורדייה. סי פאגאמוס מאל פור מאל, איגאמוס צ'אזאס פארה לה
 אצוריסיון חי לה דיסקורדייה. חיי אלגומוס קי חאון קי נו חזין צ'ינ-
 גאנסה חה לוס קי לי איזיירון מאל, ונה נו לו אולצ'ידאן חקיל מאל
 חי חין חוקאזייוניס נו אצלחן חי לו ריפיעטאן, חי חים נו קונטרארייו
 קי דיצ'ימוס חזיר: אולצ'ידארלו, חזירלו דיספאריקיר די נואיסטרה
 מימורייה חי צ'וסקאר לה פאס, חין איקטה מאלכירה חיל קי חיו חיל
 מאל סי אצ'ירגואינסה חי סי ריפיינטי די לוקי חיו, פורקי אינטיינדי
 חי קונוקי קי לוס קי סופריירון די חקיל מאל כון מיזורים די חיל.
 חי קון איסטו קוריזה סו קונדוקטה חי דיצ'יני מיזור די לוקי חירה.
 חי סי חיל טייני מיניסטיר די נואיסטרו איידו חי פואדימוס איידאר-
 לו חים גראנדי פיקאדו די מוסטרארנוס אינדיפ'רינטיס. חנסקי דיטו
 סלמה: סי עו אינימיגו טייני אומצרי דאלי פאן חי סי טייני כיד

דחלי אגואה, פורקי איסטו ייה איס און קאסטיוגו. לה נארהקה די
 אונה גראנדי אלמה איס טיניר פיאחד די סו אינימיגו קואנדו איז
 איס דיזדיגו. אי קון איסטו ריינה לה פאס אי איז אמור אינטרי
 לוס אומבריס. טוֹוֹ דונקואי ראזון רבי אלעזר די דיזיר קי אנטים
 די טודו איס מיניסטיר לב טוב.

הוי מקבל את כל האדם

בסבר פנים יפות

אונד די לוג גראנדיס דוציריס דיז אומברי איס, איז איגוארדו
 צירסו קו פרוקסימו, איוראלנו קואנטו פוקיבלי אי אגישאר די איז
 טודו דאניו. נו סיגון פינקאן אלגינס קי אין נו אזיינדו נאל אה
 סוג פרוקסימו ייה קונפליירון כוג דוציר. נו, איס מיניסטיר אי
 אונדאר ציין, סור מרע ועשה טוב. קואנדו צימוס און אומברי
 הי אזי קריאיר קי לי נארהקה אלגוה קוזה אי כופרי פור איסטו,
 איס די נואיטטרו דוציר די פינקאר קיסאס קי אלרגואינסה די דיזיר-
 לו דיריקטאמינטי אי איס מיניסטיר די דינאנדארלי: קון קואלו לו
 פואידרינוס קירציר? אי איסטו קון דיליקארדזה אי קון קארה אלגרי,
 פורקי לו פרינקיפאל איס לה נאכירה די אזיר איז קירצייסי. סי
 לו אזי קון צואינה קארה אי קון פלאזיר, איז נאס גיקו קירצייסי
 איס ציין קינסידיראלו אין אוזוס די דייו. נה קי איס איגו קון קארה
 טריקטי אי קומו פורסאלו איס קומו סי נו איזיירה נאדה. פורקי
 אין דאנדו אל מיניסטירו אונאס קואנטאס פאראס, אאינדה איס
 פוצרי סיגון איה. נה סי אל לארו די לאס פאראס איי קונקולא.

קייון אי ציירצוק דולסיס , לי אזי ציר קי חיל טומה פארטי חין סו
 אנסייה פור לוקי חיל סופרי , אי איסטו לו קונטינטה אי לי אליצייח-
 נה סו דולור אי נו איסטנה אנסייוו קומו איסטאצא . חיל תלמוד
 כוס קונטיה קי חון איזו מאנטיניחה אה סו פוזרי פאדרי קון גאלינה
 גודרה אי צינו צייזו . חון דיחה לי דימאנדה חיל פאדרי : די חוכדי
 איסטאס גאקטאנדו טאנטו דיכירו ? חיל איזו לי ריפונדי צרוטאל-
 מינטי : קי קיריס סאציר טו , צייזו ? טו מאטקה אי קומי . פאקאנדו
 טיימפו לי קאלייו חונה אירינסייה אה איסטי פאדרי די חון פאריינטי
 ליסחנו אי חיל איזו סי אימפרוציקיו אי סו פאדרי לו גוצירנאצא .
 מאס קונטה חיל תלמוד , קי חון מוליכירו טיניחה חון פאדרי צייזו ,
 אי פואי ליימאנדו איסטי פאדרי אל סירציקיו דיל גוצירנו . לי דיטו
 חיל איזו : פאדרי ! מואילי טו חיל מוליכו אי ליו אירי חין טו לו-
 גאר אל סירציקיו דיל גוצירנו פורקי סיס צייזו אי נו פודראס סו-
 פורטאר . אינטונסיס דיטו חון סאציו : איי איזו קי מאנטיני אה סו
 פאדרי קון גאלינה אי צינו אי מיריסי קאסטיגו , אי איי איזו קי
 מיטי אה סו פאדרי צייזו אה מואיליר חיל מוליכו אי מיריסי ריקומ-
 פינקה . ריזולטה די איסטו קי טודוס נואיטרוס אקטיס כון קונסי-
 דיראדוס חין חוזוס די דייו סיגון לה מאנירה קי איליוס סון איגוס .
 פור איסטו דיטירון נואיטרוס קאציוס : הוי מקבל את כל
 האדם בסבר פנים יפות .

כשאתה מתפלל אל תעש תפלתך קבע

מונגוס קריחין קי חיל ציירצו תפלה כיניפיקה ליקטורה אי
 ינוציינטי די לאציוס . איסטוס נו סאצין לוקי איס תפלה אי נו

אינטינדיירון כו פריסייזע זאלור . תפלה נו איס לה פרונוכסייסקיון
 איקסטייריורה דילה צוקה . אילייה איס איל סינטימיינטו אינטייריור
 דיל קוראסון , לה אצלה הי לה אלמה ציירטי קון כוס סינטימיינטוס
 אה איל דייו קי לה קריאו , אי סינדו אנסי , אנטים די אצרייר לה
 צוקה פארה לה תפלה , דיצי פריפארר קו קוראסון אי דיקצארר-
 סארלו די אוערוס פינכאמיינטוס , אפין די אזירקי אונה אידיאח אי
 און קונוסימיינטו דילה גראנדור אי לה סוצלימיידאר די דייו , אל קואל
 איל סי אדיריקה אה אוראסיינאר . לה תפלה קי סי דיזי קון אטינ-
 טו אי טימור די דייו , דה און איספיריטו ציטאל אה לוס ציירצוס
 קי איל פרונוכסייה , תפלה בלי בונה בגוף בלי נשמה : אורר-
 סייון קין אטינסייון קונו קואירפו סין אלמה . אי לו אסימייזאן איס-
 טו אה און אומצרי אמיגו דיל ריי קי אינציטו אל ריי אה סו קאזה
 פור טאל דיאח אי טאלה אורה . אין אקלייה מיזמה אורה טוצו
 איסטי אומצרי מיניסטיר די אירקי אה אוערו לוגאר אי אורדינו אה
 לוס די סו קאזה קי אדורכין לה קאמאריטה אי קי ריסיצאן אל ריי
 קון לאס אונוריס מיריסידאס . קואנדו אריצו איל ריי אי צידו קי איל
 אומצרי נו איסטאצח אין קאזה , סי אינסאניו נונבו אי סי פואי .
 אנסי איל קוראסון קי די איל צייני לה קונסינסייה אי איל פינכא-
 מינטו איס איל פאטרון די לה קאזה אומאנה קי איס איל קואירפו ,
 לוס מינוצרוס סון סוס סירצידוריק . איל אומצרי רוגה אה דייו קי
 ריפיצה לה אוראסייון קי איל ארה קון סו קוראסון , ונה סי איבטי
 קוראסון סי צה אי סי אוקפה די אוערוס פינכאמיינטוס אי דישה
 אין סו לוגאר אה סוס נוסוס קי סון לה צוקה , לה לינגיאח אי לוס
 לאציוס קי אגאן לה אוראסייון , אזי אופינכה אי מינוספריסייו אה
 דייו אי איס קיירטו קי איל דייו קי אראציה אי לו קאטעיגה .

פארה קי איל קוראסון סיאה אטינטו אין לה אורה די לה תפלה
 אים מיניסטיר קי אינטיינדה לו קי איל קיטה די סו צוקה. אי אנסי
 אונה אוראסיין ציין אינטיינדה פואירי אזיר איפיקטו דילאנטרי די דייו.
 מונגוס פיקאדוריק אי מאלגוריק טורנאריאן די קוס מאלה קונזוקטה
 סי די סוס גיקים אימציזאלאן אה אינטיינדיר ציין לה אוראסיון קי קוס
 לאציוס מיניאן אין קאדה דיאה. פורקי אין דיזיינדה זאת כל הרשעים
 ישמיד, וכל עושי רשעה מהרה יברתו, סאציון קי איליוס פרו-
 פיוס איסטאן מאלדיזיינדה אה טורו איל קי אזי פיקאדו אי אינזוסטיסייה,
 אי קי טורוס קוס קוריזיונארייוס טאנציון לו איסטאן מאלדיזיינדה
 אין אום תעלות. אי סאציון טאנציון קי איליוס אי מיליס די ישראל
 אין דיזיינדה: על הצדיקים ועל החסידים וכיו ותן שכר טוב
 לכל הבוטחים בשמך באמת, איסטאן רוגאנדו אל דייו די יגרא
 קי ריקוופינסי אי צינדיגה אה לוס זוסטוס קי אוצראן ציין אי נו מאל
 קומו איליוס. אי אינטונסיס קיסאס סי קוריזאלאן די סוס דיפיקטוס.
 אה קואנדו לה תעלה אים דיגה כולו קין לה צוהה קומו אונה מאקיינה
 סין אינטיינדיר נאדה, איסטא תעלה אים סימפלימיינטי פרונונסיאר
 ציירצוס אי מאס נאדה, אי אים פור איסטו קי איסטאן אין לה קאזה
 די דייו, סין איל ריספיקטו קי סי דיצי אה איכטי סאנטו לוגאר אי
 לו אזין נידו די קונצירסאחיינוים אי אינטריגאס.

אי לאס מוזיריק קי סון לאס פרינקסיפאלאס אידוקאדיראס די לוס
 מיניוס די ישראל, טיירנוס קודרייקוס קי קין קונציראדוס אין סוס
 מאנוס אין לוס פרימירוס דיאס די סוס צידה פארה גיארלוס אין לוס
 קאמינוס דינה פיי אי לה מוראל, איליאס, קונוסין סולאמיינטי אלגו-
 לאס אינקווינדאנאס ריליגיוזאס. אה איל סירציוס דיצינו, איל סירציו-
 מינטו דיל קוראסון קי אים לה העלה אי לוס פרינקסיפיוס דינה פיי

אי לה מוראל סון דיסקוואסידוס אה אינליחאס אי פור איסטו צימוס
 אין אינליחאס אוצראס קונטראסטויס: די אונה פארטי לאס צימוס קו-
 ריינדו קון פריסה אלה קהלה פור נו פידריר לה אורה דינה אורח-
 סיון אי איל קי לאס ציאי קריאי קי קוס קוראקוניס אי סוס אל-
 מאס דיזבורדאן די קריאנסה אי טימור די דייו, ונה אינטראנדו אל
 טימפלו סי מיטין אה קונצירסאר אונאס קון אוטראס אי פרועאנאן
 לה סאנטידאד דיל צית תכנסת קין סוס רואידוס, אי איסטו פור קי
 נו אינטיינדין נארה דילאס אוראקייניס, אי סוס פאלאדאריס נו סא-
 צוריאן נארה די לה דולסור קי איי אין לוס סאלמוס אי אין לאס
 רוגאטיצאס.

דונקואי אים און גראנדי וניניסטיר די אינסני ייאר אה נואיסקטרוס
 איזוס לוס פרינספייוס אי לוס דוגמאס (עיקריס) די נואיסקטרה ריליג'יון,
 אי קי סיאן אינטינדיר לוס ציירצוס דילאס תפלות פארה קי סיאה
 פיניטראדה אין סוס טיירנוס קוראסון לה קריאנסה אין דייו אי אין
 כו דוקטרינה פור קי סיאן קואלו אי אה קין אזין אוראקיינון, אי לו
 מיזמו פור לאס איזאס אים וניניסטיר קי קונסקאן לה טראדוקקיינון
 די לאס תפלות פור קי סיאן לוקי דיזין. אי איסטו איס לוקי די-
 סיון נואיסקטרוס סאציוס: אל תעש תפלתך קבע.

איזוהו דרך ישראל שיבור לו האדם ?

לה קונסינסייה או איל אינטיליקטו (שכל) דיל אונזרי, איקטה
 סיינפרי אין גיררה קון סו אינסטיקטו נאטוראל, נו איי ריפוזו פארה
 איל אונזרי: די אונה פארטי סוס דיזיאוס צאן צוליינדו אין סו קו-
 ראסון קונו לה נאר א'יטאדה, פור לוס קואלוס איל אזי איספו-

איראוס פור אלקאנסארלוק, אי די אונטרה פארטי סו אינטיליקטו
 קון סוס קונסיזוס אי סוס ריפרוסאס לו דיזריפוזה פור קאדה צאני.
 דאד או אינגוסטיסייה קומיטידה פור קאלחה די סוס דיזיאוס.
 לוס סאציוס די טודאס לאס גיניראסייוניס צוסקארון ייה לה טופאר
 איל קאמינו קי דיצי איסקווייר איל אונצרי אין סו קונדיקטה פארה
 קי פואידה דיזארראסארסי די לאס פריטינסיוניס די סו קוראסון
 אי די לה דולור דיל רימורסו קי צייני דיטראס די איליאס. אונוס
 סי איספואירבארון לה ווסטראר קון ארגומינטוס קי לו צואינו פארה
 איל אונצרי איס קי דיזארראסי סו קוראסון די טודוס לוס דיזיאוס
 וואטיריאליס אי סיאה אסימיזאדו אלוס אנגיליס. אונטרוס דיטירון לו
 קונטררייו: קי סיאה איגואל אל אנימאל אי קי נו טינגה קואינטו דיל
 אינטיליקטו, אי טודוס איסטאן אין איל יירו, פורקי לאס פריטינסיוניס
 אי דיזיאוס נו קידאן די אופופירסין אלה קונסינסטייה. אי לה קונסינ-
 סייה נו קידה די גריטאר קונטרה דילוס קי סי אינטריגאן אוס דיזי-
 אוס, אי אנסי לה גיררה קונטינואה, סיגון דיזיאה און כאציו: לה
 אינטיליזנסה נוס אינדיקה איל קאמינו דילה צירדאד אי נואיטרוס
 דיזיאוס נוס לייצאן לה אונטרו קאמינו, מה אונה קוזה איי די נו-
 טאר קי לאס פואירטאס דיל דיזיאו סון טאמציין די גראנדי אוטי-
 לידאד ניסיסארשא פארה לה סוסיידאד, אי פואידימוס דיזיר קי טודו
 איל סוסטינווינטו דיל מונדו דיפינדי די איליוס, איגזומפייו: סי-
 נו איה איל דיזיאו קי טייני איל אונצרי פור לה מוכידה, אי לה
 פאסיין די ריקווייר דיכירו מאס די סו מיניסטיר, איראן פריצאדוס
 לוס אונצריס די טודאס לאס קוזאס קי רינדן לה צידה אגראדאצלי
 אי קי נו סי אלקאנסאן קי קין עראצאזו אי מונגה אקטיציידאד, אי
 אנסי סי נו איה איל סילו דיל אונצרי אין קוזאס אינטיליקטואליס
 אי וואטיריאליס קאדה אונטו קידאצה אין איל איסמאדו קי איל אפיטו

לו קיזו , אי נו סי דיספיירטשאַה אה אוצטייניר כינגון אַללאַנטאָזי די
 סינקסייה אי די קאפאסידאד אין קוס אקסייוניס נאָס די לו קי טייני
 וויניקטיר , אי לו מיזמו אין ריסעו דילוס אינסטינקטום דיל אומצרי,
 נו איי פֿין אום פרוצִיגִום קי סאלין די קאדה אונז די איליוס אין קו
 טיינפּו אי אין קו לוגאר .

מה אין צייכידו כוזטרוס נה איסקוֹזיר איל קאמינו צואינו אי דיריגִו
 אין לאָס קואלידאדיס דינה אלמה , איס מונגִו וויניקטיר סאָזיר טו-
 פאר לה קואלידאד פרינסיפאלה אי ראזיז די טודאָס , אי מיטיר אין
 אילייה טודה נואיסקטרה אטינסיון פארה פירפֿיקקיונארלה , אין מא-
 כירה קי טודו לוקי אילייה פרודוסירה סיאה צואינו אי פרוצִיגִו ,
 פורקי איל אומצרי נו טייני לה פֿואירקה די גיריאר קונטרה טודאָס
 לאָס פריטאנסיוניס די קו קוראסון , נאָס פֿאָסיל איס די קודיאר או-
 נה די אילייהס קולאמינטי אי קוטומיטירלה אה נואיסקטרה צילונטאד ,
 אי סי איסקטה אונה איס איל מאנאדירו די טודאָס , אוצטיינמוס לה
 פודיסקטאניאה סוֹצרי טודאָס לאָס קי אימאנאן די אילייה , אי איל
 קוכסימיינטו די איסקטה הונה קי איס איל נאנאדירו , נוס כירה די
 גראנדי אוטילידאד פארה איל איליִצִאמינטו אי לה אידוקאסיון די
 נואיסקטרוס איזום קי איס לה קואיסקטיון לה נאָס אימפורטאנטי , סי-
 גון צאמוס אה דיזיר :

סי אנאליזאמוס פרופֿונדאמינטי לאָס פריטאנסיוניס דיל אומצרי אי
 לאָס קואלידאדיס די קו אלמה , טופאמוס קי לה ראזיז אי איל נא-
 נאדירו די טודאָס צואינאָס אי נאלאָס איס איל איגואיסמו קי איס
 פלאנטאדו נאטוראלמינטי אין טודוס לוס קריאדוס , פארה קי סי
 סוקטינגאן , אי די אילי סאלין ריקטו די קואלידאדיס אין דיפֿירינטיס
 נאנאדיראָס .

חלגונוס פינסאן קי קון איל איגואיזמו ניינגואמוס לה צלזור די
 לחס אוצראס די קארידאד נייזמו לחס נאס אינפורטאנטיס, פור קי
 קון איסטה קואלידאד טודה לא ציינפייזינסייה אי קארידאד קי ארה
 איל אומצרי לה ארה פור איסטי איסקופו פור עיניר גלורייה אי איס-
 טימה איג'י נה סי ייראן, פור קי איסטה קואלידאד נאטוראלה די
 איגואיסמו נו איי אין אילייה ני ציין ני נאל, סיגון נו פודימוס דיזיר
 פור איל פיירו קי איס נאטיירה דאנייזה פור קי אזין די איל אינס-
 טרינטימוס די גיררה, סיינדו קי אזין טאמציין די איל אינסטרוומינטוס
 די אגריקולטורה קי סון אוטיליס פארה לה אומאנידאד, אכסי אין איל
 איגואיסמו נו איי אין איל נייזמו, ני ציין ני נאל, סולאמינטי אין
 סירציינדוס די איל פואידימוס סאציר אה קוא קאמינו סיצה אל ציין או
 אל נאל, אלו גוסטו או אלו אינגוסטו

און אומצרי קי די סו גיקים טוֹצו צואין אינטיליקטו אי צואינה אידו-
 קאסיין ריליגייזה אי טימור די דיין, אי סי קונציינסייו די היכטי
 פרינסיפיו קי טודוס סומוס איזוס די און פאדרי אי קי איל הריאדור
 נוס קריאו פארה צייר אין גונטוס אי אייודארנוס אונס אה אוטרוס
 איסטי אומצרי נו סי סירציי די סו איגואיסמו פארה רינפיר לוס אטא-
 דירוס די לוס אומצרים אין לה סוקיידאד קי איס צאזאדה אי סוכ-
 טינידה סוצרי אילייוס, איל טייני קודייו קי סו אמור פרופייו נא-
 טוראל נו קאציי דאנייו אל אמור פרופייו די אוטרו סין ראזון, אי לו
 אזה פארה אוצטיניר לו צואינו אי לו זוסטו פארה איל אי פארה
 אוטרוס, אי אין אזינדו קארידאד אי ציינפייזינסייה לה אזי קון איל
 סולו איסקופו די אזיר איל ציין, נה אקיל קי לי פאלטה איל צואין
 אינטיליקטו אי נו טייני טימור די דיין, סוס אוזוס אי כו קוראסון
 ציזאן סולאמינטי אה סו פרופייו איננייריסו אסטה גראדו קי קודייאנ-
 דו אל פרוצייגו דיסו קוארפו, נו טייני קואינטו ני פיחדאד פור איל
 דאניו קי קאציה אה אוטרו, קונו סי איל נונדו סי קריאו סולו פא-
 רה איל אי חטאקה קון איסטו איל אמור פרופייו די סו פרוקסימו.
 איס פור איסטו קי קואנדו לה קריאטורה אינפיקה אין סו גיקים

חה סירצירקי די סו איגואיזמו נאטוראל, אים וויכסטיר אזיר אטאכ-
 כייין קון לה אידוקאסיון אה קי בי סירצ'ה די איל פארה לו זוכטו
 אי לו דיריג'ו. מויי מונג'ו סון איצליגאדוס לוס ג'יניטוריס אי לוס פרו-
 פ'יסורים די צילאח קין אונס אצירטום פור צ'איר לה מאכירת קי כוס
 איזום או סוס איליזום אינזיסאן אה סירצ'רכין די איסטוי איגואיזמו
 אי איסטאר אין גוארדייה אה קי נו לו אונזין אין לו מאלו קומו: קרו-
 אילדאד, מאליסייה, דיניגראר אה אונטרוס, אליגראר פור לה דיגרא-
 סייה די אונטרוס איג'י פור קי איסטאס מאלאס קואלידאדיס אינרא-
 איגאנדוכין אין איל קיראקון דיל ג'יקו וויזמו אין קוזאס די פוקה
 אינזשורטאנעה, נו לאס אצאנדונה נונקה אי לו וויזמו אים פור לאס
 קואלידאדיס צואינאס. כייין לו דיסו איל כאצ'יו שלמה: הנוך לנער
 על פי דרכו גם בי יוקין לא יסור ממנה איכ פור איסטו קי
 דיסו און סאצ'יו: סי קאדה אונז סאצ'יאה קומו אידוקאר קוס איזום,
 נו טיניאה וויכסטיר לה אומאכידאד אה טאנטאס ליים.

הוי דן את כל האדם לכף זכות

איי פירקונאס קי אין אוליינדו אצלאר מאל פור אונטרו, לואיגו
 אצירמאן קי אים צ'ירדאד אי נו אנוסיאן אה אונטרוס אי טאמציין
 לו איגואיזאן. אי איי ג'ינטי קי וויזמו טופאנדו אין אונט פירקונט
 מונג'אס צ'אינאס קואלידאדיס אי סולו אונט מאלה, אצלאן סולו דילה
 אונט מאלה אי לו דיניגראן קומו סי פואירת ליינו די מאליסיאס,
 איסטוס אסימייזאן אלאס מושקאס קי קואנדו צ'אין אונט ייאה אין
 און קואירשו לימשיין, דיט'אן טודו איל קואירשו אי סי אסינטאן אין
 איל לוגאר די לה ייאה, אנסי אזין איסטוס, מה נו אים איסטוי איל

קאמינו דיריגו. טודום כומוס אירמאנוס, איזוק די און פארדי. אים
 דיריגו קי איל אומזרי סי אליגרי סי כו אירמאנו איו מאל?
 אין טודוק לוס אקזוס דיל אומזרי סי פואידי טושאר פארטי אקוזא-
 טיזה אי פארטי אינוסינטיצה, איל אומזרי זוקטו אי צואינו קונכידי-
 רה אקו פרוקסינו זוקטו אי צואינו, אי אין אויכרו חלגונה אקוזא-
 סייון פיר איל, סי פינסה: פואידיסיר קי לזה קוזת סי פאכאריאה אין
 אוטרה מאזירה; או פואידיסיר קי לזה אינטיסייון דיל אקוזאדו אירה
 פור ציין, אי איספירה אה סאזיר אי קונצינסירסי קי פיקי סיירטאמי-
 טי אי קי כו איי קאמינו פארה איסקוזארלו, אנסי אים נואיכטרו דוציר
 די צוסקאר לוגאר די אינוסינטאר, קואנטו פסיצלי, אה נואיכטרו
 פרוקסינו. איסטו אים לזה צילונטאר די דייו אי אנסי נוס דיקטה
 נואיכטרה קונסינטייה.

איל תלמוד מס' שנת נוס קונטה קי און אומזרי סי אינגאזו קומו
 נוסו אונדי און ניגוסיינטי, דיספואיס די טריס אניוכ די סירציייו
 אין דיאה די ערב בפור לי דיטו אה כו אמו: פאגאמי לו קי מי קוכ-
 צייני פיר לוס טריס אניוס קי טי סירציי אי מי אירי אונדי מי
 פאמילייה קי מי איספירה, לי ריספונדייו נו טינגו פאראס. לי דיסו
 דאמי טריגו, לי ריספונדייו נו טינגו, דאמי אונה קאזה, לי ריספונ-
 דייו נו טינגו, דאמי אונה צאקה, לי ריספונדייו נו טינגו. איל מו-
 סו טומו סו צאליגה אל אומזרו אי סי פואי אטריסקאדו פאסאדו לזה
 פייסטה די סכות, טומו איבטי אמו טריס אזניקוס הארגאדוס, או
 נו די מודוס די קינידאס, אונד די ציזיראזיס, אי אונד די פרוטאס.
 אי סי פואי אלה סיאוראד קי מוראצה איל מוסו, אינטרו אה כו
 קאזה אי איסטו צו אחי טריס דיאס אי קומיירון אי ציזירון די טודו
 לו קי טרוטו. קון איל אי לי פאגו לאס טריס אנטיאדאס קי לי דיצי-
 אה. איל דימאדו אל מוכו: הוואנדו טי דיטי נו טינגו פאראס אין
 קואלו מי סוספיגאטיס? לי דיטי איל מוסו: לייו פינכי קיכאס טי

סי פריזינטו אונט ווירקאנטיאזע צארעטע אי דאטיק אאי לאס פארעק,
 אי קואנדו טי דיטי: נו טינגו טריגו, אין קואלו ווי סוספיגאטיס?
 פינסי קיסאק איסטאזע איל טריגו סין אפארטאר איל וועער. קואנ-
 דו טי דיטי: נו טינגו קאזע, אין קואלו ווי סוספיגאטיס? פינסי קי-
 סא איסטאזע אפרינדאדע אה אוערו, קואנדו טי דיטי: נו טינגו
 אנואל, אין קואלו ווי סוספיגאטיס? פינסי קיסאק איסטאזע אה-
 פריסטאדו אה אוערו. איסטונסיס לי דיטו איל אנו: טי גורו לו-
 מאס כאזרו קי טודו ליקי פינכאטיס אים צירדאר, אי סיגון ווי גוז-
 גאטיס אלה שאטי אינסינטיזע אטי טי גוזי איל קריאדור אין
 טודוס עוס אהזוס, טויצירון ראזון דונקואי נואסטרוס. סאציוס: וזהו
 דן את כל האדם לבק זכות.

אל בינתך אל תשען

סי איל אומצרי אלקאנקו קין סו סאצידוריאה אה סאציר קי סו אינ-
 טיליקאו אים צלאקו, או קי נו איסטע ליצרי די דיפיקטו, או קי אים
 אונט סימפלי קריאנקה די פוקה צאלור, קונוסקיו ייה אונט גראנדי
 צירדאר די אלטע אימפורטאנקה פארה טודה סו צידה, סון וויי רא-
 רוס לוג אימזריס קי פואידין אי סאצין אונגאר אי איסטעמאר לאס
 קואק אה פורה צירדאר קי איי אין איל אינטייריור די אילייאס,
 מינגוס סי ייראן די לאס אפארענסיאס האדע יראה לעינים, איל
 אומצרי נו סי קונוסקי כי אה סי פרופיו, אין ציזיס סי קריאי קי איל
 אים אוקטי אין סוס אקטוס אאון קי אזי אונט אינגוסטיקיה אה או-
 טרו, אין ציזיס סי קריאי קי איל אים טימיינטי די ריו פור קי נו
 קומיטייו פיקאדוס קי קומיטיירון אוערוס, אאון קי איל קומיטייו פי-

קאדום קי אונטרום נו קימיטייהין. אנכי איל נו כאצ' קאלו אים
 צירדאדמינטי צואינו פארה איל, אין ציזיס איל דיזיאה אונה קוזה קי
 קון לה קיאלה קריאי קיר פרוכפיראדו, ויינטריס קי איכטה מיזמה
 קוזה לי קאצזה מאל, אי אין ציזיס דיזדינייה אונה קוזה קי איל פו-
 סיאי אי צושקה אה דיזצארראסארקי די אילייה קריאינדו קי לי קאצזא-
 רה מאל, אי דיכפואיס די טיינפיס קונסטאטה קי איכטה מיזמה
 קוזה נו סאלצה די און מאל. נו איסטרוס כאציוס נו אקיימיאן איג-
 טו אה און קורסו קי פאררדו אין לה אוריאה דיל ריאו ציזינדו א-
 גואה, צידו אין לה אגואה סוס גראנדיס קואירנוס סימיאנדו אה אין
 אירמוזו ארצולי. סי אליגרו אי דיטו: נו איגזיקטי און אכימאל קי
 טינגה מאס אירמוזוס קואירנוס קומו לוס מיאוס. נה ציזינדו לה פור-
 נה די סוס פייס טאן פלאקיס אי דילגאדוס, סי אטריסטו אי דיטו:
 אח! איכטוס פייס טאנטו פיאוס מי מיטין אין ראנגו די לוס אכימאל
 לים אינפיריוריס. אין לוקי איל אצלאצה אנכי, אוליו רואידו די
 און אומצרי קאכאדור קי ציניאה פארה קאקאר, אי לואיגו אלסו לוס
 פייס אי פוליו אאס מונטאניאס אי קיזינדו קאלטאר אה אונה גרוטה
 אין מידייו די לה שארה, סי אשאנייו קון קוס קואירנוס אין לאס
 ראמאס די לוס ארצוליס אי נו סי פודו מיניאר די אחי אי אינטרי
 מיינטראס איל קאסאדור לו אנקאנקו אי לו אשאנייו. ריזולטה די
 איכטו קי לוס פייס קי איל דיזדינייו לי אליוודארון אה פולייר, אי
 לוס קואירנוס קון לוס קואלוס איל סי גלוריפיקו לי קאצזארון לה
 נוואירטי.

צינטורונו אים איל אומצרי קי קונוכי קי סו אינטיליזינכה אים
 פלאקה אי קי טודו לו קי לוס דה איל דייו אים פור נו איסטרו ציין,
 מיזמו סי נווטרוס נו כאציווס קומו. אי איכטו טודו לו דיכו איל
 סאציוס אין פוקוס ציירצוס: ואל בינתך אל תשען.

מאקסימאס, פואיזיאס

אי קונסיזום מוראליס

טו איזו חסטה לזה אידאד די סינקו חנייוס איס עו חמו
 לזה לזה אידאד די דייס איס טו איסקלחצו
 לזה לזה אידאד די דייס אי קיס טו קונסיזירו
 די דייס אי קיס אי לדילאנטרי איס או טו חמיגו או טו איכימיגו.

קאנטי די קונה פור לה מאדרי זודיאה

דואירמי טו זמי צוטון די רוזה
 מיכיאנדו לייז טו קונה גראסקייחה
 די טו חציניר טי חצלחרי:
 חנטיס די טודו טי קומיניקארי
 קי סוס זודייו, איזו קירידו,
 קון כומצרי די ישראל קונוסידו.

* *
 *

קואנדו אינטרי לזס חומצריס סיראס קונטאדו
 אי די חוטרוס פואיצלוס אינסקולטאדו
 כו טי קינסטירניס ני טי קיצראחטיס
 לייזו סו איזו דיז פואיצלו איטירנו דיזליס אי כו טי חנטיס,
 איזו דיז פואיצלו פירסיגידו קין קיסאר

אצטוואידו אה סופריר סין קאנסאר ,
 איסטא אים עו גלורייא קי אהון , איל ריזיסטי ,
 ציטו אי פירמי איגזיסטי .

* *
 *

עו פיירדאס איספיראנסא , ניניטה די מי אוו
 סי עו פואיטלו אים פריאה אי איספואו ;
 סי אין איל איגזילו , עוודו סי לי איסקורסי
 אי סי די עוודאס לאס פארטיס סי איסטרימיסי ,
 איספירה , איספירה קי נוס איסקלאריסירה איל כול ריקונפורטאנטי
 אי נוס אריצארה איל דיאה די ריגאטי .

* *
 *

אחורה עו אינטיינדיס טו , אלמה מיאה , איסטאס מיאס פאלאצראס ,
 מה קואנדו איראס אומצרי אינטינדיראס ,
 מי ארדיינטי דיזיאו אים קי קומו מי , אמיס אה טו פואיטלו דיסטוינאידו
 אינטונסיס סאצרי קי מי אינטינדיטיס קירידו ,
 מאס טינגו , אילו מיאו , מונגאס קוזאס די אללארטי ,
 מה עו קירו די עו דולסי סואיניו דיספירטארטי
 אחינדה עו קונוסיס אנסייה ני פינסיריי דולורו ,
 איל סואיניו טי אים דולסי אי דיליקיוזו
 עו סי צו אללאר מאס די איסטא קוזא
 דואירמי , דואירמי צוטון די רוח .

אוראסייון די און פוברי גינירוזו

אן קריאדור! דיין קאנטו אי פודירוזו!

קריאקטיס און מוכדו גראנדי אי אירמוזו,

סיילו אי טיירה טודו אימינסו,

כאדה נו מאנקה אין טו אונצירקו

מיטאלים אימינאלים פלאנטאס אי פלורים

אין דיפרינטים קולורים אי גולורים

טודו מאראציאזו אי אדמיראצלי

אי פורקי אל אומצרי איסקוואידו דילה קריאקטייון

נו קריאטיס מאנקו די פירפיקטייון?

* * *

אה ניי, טו איסקלאצו, ניי דאטיס קוראסון קי זאטי

ציינדו אומצריק קי סופרין, סי אטריקטה, סי אצאטי

לאס מיזיריאס אי לאס דיזגראסיאס ניי אזין סוספיראר

לאס לאמינטאסיונים אי לוס גימידוס ניי אזין יוראר

מה אין זאנו קוספירו, אין זאנו לייו ליירו

נו פואידו סאלצאר נו פואידו ציניר אל סוקורו

נני פארטי אין לה צידה איס פלאקה נו טינגו דינירו

נני צולקה איקטה צאזיאה נו פואידו אפיאדאר סיגון קירו

לייו ציצו טריקטי אי אנסיוזו,

סיימפרי צאזיאו, סיימפרי דיצרוזו.

* * *

אי אה איקטי אומצרי קומו ניי, פורמאדו

לי דאטיס מוכנה פלאטה, די אילייה איקטה קולמאדו

מונבֿום פאלאקייִוס, מונבֿה גראנדֿיזה
 צייניס, אציריקס, מונבֿה ריקיזה,
 מה סו קוראסון, גואיי! דורו אי אינדֿיפֿירינטי
 נו טייני קומפֿאסֿיִון, נו אפיאדה אל סוֿֿריינטי
 כולו אה סי סי פינקה
 דיל פוֿֿרי נו סי אינטיריקה

* * *

לייו דיִונאנדו: איכטו איכ זִוסטיסייה איסטו איס דיריגִו?
 די כו מונידה, ני די סו קוראסון כיגונו טייני פרוֿֿיגִו!
 אי פארה קואלו לי דאטיס לוס דוס, פאדרי מיאו?
 או דאמי סו ריקיזה, או דאלי איל קוראסון מיאו!

אם אין אני לי כמי לי?

לייו אירה טריכטי פור אונה גראצי קונדאנסֿיִון
 די טודאס לאס פארטיס מי מאניפֿיכטארון קומפֿאסֿיִון
 אונס מי מוסטרארון כוס צואינה דיזפֿוזֿיִון
 אונטרוס אצלארון אין מי פֿאצור אי פירקורארון פור מי סאלצֿאסֿיִון
 אונטרוס מי פרוֿמיטיירון די אזיר אימפֿידיר לה איגזיקובֿיִון
 אי לייו היספירי.....

מה סי מאס איספֿיראצֿה סיריאה דיקריטאדה מי איקספולסֿיִון
 גראסֿיִאס אה און אינטימו אמיגו קי מוקטרו סו אצניגֿאסֿיִון,
 איזו גראנדֿיס סאקריפֿיִוס אי אובטוֿֿו מי ליציראסֿיִון
 כונקה אולצֿירארי סו צואינדֿאד אי סו אימפורטאנטי אקסֿיִון
 ריגריטו קי כו פואידו ציזארלו לייו
 תיר קי איסטא פירסונה סו לייו.

לה מוזיר

איגזאמינה ציין לה קומפאניירה קי עו איסקוואיס, פורקי איל יירו
 אים און מיכטו, ונה איל רימורסו פור עודה עו צידה.
 סי טומאש מוזיר וואס אלטה די עו ראנגו, טודוס קוס פאריינטיס
 קיראן טוס אמוס.

איל קי טארה די קאזארסי סי אפריסורה אה דיטאר אואירפאנוס.
 איל קי טומה מוזיר פור אוצטיניר סו גראנדי דוטה, איסקריצי די-
 צורסו אל ריפוזו די סו צידה.

סי עו מוזיר עו דיריזי איל מינאזי די עו קאזה, אין צאנו סיירציין
 טוס סיירצוס אי סיירצאס.

אים דיזאטור אל אוונצרי קיר מוזיר די סו מוזיר.

קון לה פאס אי איל אוור לה גיקה מוראדה אים און פאלאקיי
 אי קון לה דיסקווידיה איל פאלאקיי אים גיקו אי איסקריצו.

אינטראדו לה שוצרידה פור לה פוארטה, איל אמור פויליי פור
 לה ציטאנה.

עו עומו מוזיר איל פרינו אוונצרי קי דיספואיס קי איל דייו עו
 אדורניסיו.

קי עו מוזיר אים סינסירה אי אוניקטה, פורקי לה קורצילייאכ?
 אי סי אינייה אים אינצירילה אין צאנו לה קורצילייאכ.

לה אינטיליזינסה אים לה אירמוזורה די לוס אוונצריס, אי לה איר-
 מוזורה אים לה אינטיליזינסה די לאס מוזיריס.

אין לה מוראדה אונדי לה מוזיר פודיקטה אין סו מארידו, אין
 קוס נידו לוס פלייטוס אי צארצאס.

קי שרוצינו די לה אוניון די דוס קואירפוק אין אונס קי לאס
 חלמאס קון דוק?

קיריס קאלמאר חיל סובירצ'יו דיל אומצרי? דאלי אונה מו'יר
נאלה .

איי אומצריס קי ריקפיקטאן נייזמו אל קי נו אמאן, אה לה מו'יר
אונורה סונו אה סו אמארו .

ליינדאר אי ריאר פור קוזאס סין אימפורטאנסה, אציטוד די מו'יריס.
לה פלחטה סי קונסי קון חיל פואיגו, לה מו'יר, קון לה פלחטה
אי חיל אומצרי קון לה מו'יר .

אלאצה לה אירמוזורה די לה מו'יר אין סו פריזינסיייה, אילייה טי
פירדונארה טודוס עוס פיקאדוס .

לה נאייור פארטי די לאס מו'יריס סון לה קאצה קי סוס נארי-
דוס סי סילין די לוס קי נו סי קאזאן .

קומידה פריפארדה פור דוס גיזאנדוניס, אים או מויי סאלאדה
או מויי סאלדה. אי קאזה דיריזדה פור דוס מו'יריס טודו צה אין די-
זורדין .

אים ויניסטיר פור אונה מו'יר, קי לה צירטוד אציטי סו קורא-
סון, קי לה מודיסטיאה קורוני סו פרינטי, קי לה דולקור קוררה די
סוס לאצ'יוס אי קי חיל טראצ'אזו אוקופי סוס נאנוס .

לה אירמוזורה די לה מו'יר נו קונסיסטי, אין אדורנוס קוסטוזוס,
כי אין צ'יקטידוס לוקסואוזוס, כי אין לאצ'יוס אי אוזוס אירמוזוס, כי אין
קאצ'יליוס גראסקייזוס, כי אין ציירצ'וס פלאטוזוס, סולאמינטי אין צואי-
נאס קואלידאדיס אי הקטוס צ'ירטודוזוס .

ומוצא אני מר ממות את האשה

דייס אי קייטי קוזאס אונה נאס סופיריורה אין ריזינסטינסיייה אה
לה אונורה :

אל אציסנוי, לה טיירה לו פודיסטה, אה לה טיירה, לוס מונטיס

לה פודיסקטאן, אל מונטי, אל פֿיירו לוי קורטע, אל פֿיירו, אל פֿואיגו
 לוי אזלאכדע, אל פֿואיגו, לה אגואה לוי אמאטע, אה לה אגואה, לה נוצי
 לה סופורטע, אה לה נוצי, אל איירי לה איקשארזי, אל איירי, לה פא-
 ריד, ריזיקטי, אה לה פאריד, אל אונצרי לה דירוקה, אל אונצרי, לה
 אנקייה לוי אבאטי, אה לה אנקייה, אל ציטו לה אולצידע, אל ציטו, אל
 קואיניו לוי צינסי, אל קואיניו, לה אינפֿירמידאד לוי ערוצלע, אה לה
 אינפֿירמידאד, אל אונצרי רובוקטו לה ריזיקטי, אל אונצרי רובוקטו,
 לה מואירטי לוי אריצאטע, אי לה מואיר מאלע איס מאס טירריצלי די
 לה מואירטי.

מדרש קהלת פרשה ז

לה מואיר מאלע

אל אונצרי קי אה מונגוס איס דיצדו, איס דיזגראסיאדו אי מאלורדו.
 מונגו מאס אזי איזמוציר, אקיל קי פירדיין אל סאציר.
 אה לה מואיר מאלע, גואיי!
 קונפֿאראסיין אה איקטי מאל, נוי איי.
 אילייה מורדי קומו קוליצרו ציניכחו, טודו לוי קי פינקה איס דאניינו.
 טודו קו מוציונינטו, טודה קו קונצירסאסיין,
 פלייטו אינטריגה אי מאלדיסיין.
 גואיי אה אקיל קי לה איסקומו פור קו קונפֿארייה,
 פריסטו דיסינדירה אה לה טיירה,
 טודו טיימפו קי אילייה ציצי אי איגזיקטי,

איז צי'ירה אצאמירן אי טריסטי .
 קואנדו איס קי איז ריפוזו אינפיקה ?
 קואנדו איז ריקטה אין קאזה אי חיליה אה לה פואיקה .

הילודים למות

איז אומצרי פֿורמאהו די לה מאטיירה
 די'י פינקאר קי אה לה פֿין טורנארה אה לה עיירה .

ארי'אנדו אה סינקו אניוס לה קריאטורה
 אינפיקה אה די'ז'ילופארקי סו נאטורה,
 איז נו סי סיפארה די סו מאדרי
 אין סו קואיליוו לו קארגה קו נאדרי .

ארי'אנדו אה לה אידאה די דייס
 כאנטה אי גֶוּגה קון מאנוס אי פייס ,
 קי די'ירטי קין גֶ'יקוּס די סו אידאה
 די סוס אונראס סי קונסי קו קואליראה .

אינעראנדו אין לוס צ'ינטי

קו פֿיזיקו די'יני פוטינטי ,

לה פאקיון לו די'ריפוזה

אינפיקה אה איקקו'יר איקפוזה .

אין לוס טרינטה אינפיקאן לאס ריקסונקאזני'דאדיס

קוונצאטינדו לאס אד'ירקידאדיס ,

דיכפייגאנדו אקטי'דאד אי אינרז'יאה

פור אי'צ'אר אי גו'צ'ירנאר פֿאמיליאה .

אריצאנדו לוס קוארינטה

סו פריאוקופאסיין אחומינטה ,

איספואירקוס פור גאלאר אי איקונומיזאר

איל טייני איזוס אי איזאס די קאלאר .

קואנדו לוס סינקואינטה אריצו

איז איגזאמינה סי אלגו ריזירצו ,

פור ציציר אין איל אציניר

ציינדו לה ציזיס ציניר .

אין לוס קיסינטה אימפיקה לה דיקאדינסייה

אין סו פיזיקו אי אין סו קונסינסייה ,

איל אצאנדונה ציסייו אי גוזו

פוקו לאצורו אי מונצו ריפוזו .

קואנדו לוס קיטינטה אלקאנכה

אין טודו, פריסטו סי קאנסה ,

סו פלחקיזה סי רימארקה

סו מימורייה סי אפלחקה .

אין לוס אוגינטה קאמצייה סו מינטאלידאר

איל איס אינוטיל אין קוסיידאר ,

סינסו נו איי אין סו אצלאר

סו טאלייה סי אימפיקה לה דובלאר .

אל די נוצינטה עומאר אין פיאראר

איס אונה צידה די אטרוסקידאר ,

איל אי לוס קוליווס דיזיאן סו מואירטי

נו סי אינטיריאן די איל ני אמיגו ני פאריינטי .

* *

וזה אהיל קי אין סו מאנסיצ'ים פֿואי פרודינטי
צירסו איל דייו אי לה גִינטי.

קי נו אצווי די צ'יסייוס אי פלאזירים

אי נו סאקריפֿיסייו טיינשו אי פֿואירסה אה מוז'יריס .

קי פֿואי אקטיצו אי לאצורייזו

אי נו אמו לה אוסייוזידאד אי איל ריפוזו ,

סי קי קונפֿירמו אה לה דוקטרינה זֿודיאה אי קו מוראל

אי נו צ'יולו לה ליי באטוראל .

הי אה סוס איזום אי איזאס ליס דייו ציאכנה אינקטרוקסייון

אי חונה איקסילינטי אידוקאסייון .

קי איסטוצו אין גוארדייה פור סוס אוניקטידאד

אי פור סוס פֿריקואינעאסייון אין לה קוסיידאד .

איל אוונצרי די איסטנה קאטיגוריאה

קי סוס אקטוס אי סו קונדוקטה פֿואירון קון קאצ'ידוריאה ,

גוארה די כו פֿיליסיידאד

מיזווי אין סו נאס אצאנקה אידאד .

כו פֿיזיקו אי סו אינטייליקטו סירה קונסיירצ'אדו

אי די טודוס , אונאדו אי ריסקעטאדו ,

איל מוררה ארטו די אכיוס אי די גלורייה

טודוס צינדיראן סו ניימורייה .

ביין אי מאל

איזו מיטו, סי טי טופאס אין מאלה סיטואציען, פור קי פיירדיס
טו טיימפו אין טריסקעזע אי פינקיריין? פירקורט די טופאר חיל רי-
נידיין.

אין טודו לו קי טי אריצה די מאל, מיטי טו מאלו אין טו קורח-
קון אי דימאלדאטי: קין פיא חיל קאלזאנטי. אי ריסקפונדיטי לה פורה
צירדאד.

סי לה פוזרידאד טי פירסיגי, פינסה קיסאס אמאטיס לה פיריזה,
או גיאטיס טוס איגוס קון אימפרודינסייה.

דיקפירטאטי, אוקופאטי די לאצורו אין אורדין, אי די אקסיוניס
קורריקטאס אי סאלצאטי, פורקי טו קוס חיל סאלצאדור.

סי טו סאלוד איקטה אין דיקאדינסייה אי לאס אינפירמיראדיס טי
אלקאנסאן צושקה לוס ווטיצוס:

קיסאס פירסיגיטיס ציסיוס אי אצריטיס טו צוקה אה קומידאס
דאנייוזאס, מיטי פרינו אה טו צילונטאר אי גיאטי אין טודו קון מיזורה.

סי איקטאס פירסיגיידו די אונטרוס אי קוס אינימיסקטאר קירי אטא-
קארטי, צושקה לה קאלחה: קיסאס קוס ראצייחו או פריקורחו אה

צינגארטי, או אלזאס אי אוצראס סין פינקאר, פירקורט אי סאלצאטי
פור קי נו איי אונטרו קי טי סאלצטי, צושקה לה פאס, ריפרימי טו פא-
סיון, פירדונה פארה קי טי פירדוכין.

פואיס קי טו קוס סיגורו די טו אינוסינסייה, אי איקטאס אין פאס
קון טו קונסינסייה, אה לוס קי טי קאלומניאן מוסטרה טו טולירינסייה,
אי סופורטאלוס קון פאסינסייה.

נוזטרוס צושקאמוס לה קאלחה די נואיסקטרה דיזגראסייה אפוארה,
ניינטריס קי אילייה איקטה אינטרי נוזטרוס.

קואנדו איל פֿיירו פֿואי קריאדו, עוודוס לוס ארצוליק סי אטורצֿארון
 אי דיסירון: אאורה נו טינימוס איספיראנסה די זיציר אינפֿרינטי די
 איסטי אינימיגו, אשטה אאורה איראמוס ליזירוס, נוס אלסאצֿאמוס סין
 איספאנטו מאס אריצֿה די ריסטו די פלאנטאס. אאורה איסטי פֿיירו דיל
 קואל סי אזי לה האסה (זאלטה) נוס קורטארה די לה ראזי, סופיטו
 אוליירון אונז צו קי ליק דיזיאה: נו יוריטֿ צוטררוס, ארצוליק, נו
 צום איספאנטיס, צואיסטרה קאלצֿאסיין איסטה אין צוטררוס מימוס,
 אאונאדצום עוודוס אה נו דאר נאדה די צואיסטרוס ליניוס, אי אינטוכ-
 סיק לה האסה נו פואידרה פֿורנארסי אי אנסי איל פֿיירו נו פואידרה
 טוקארצום.

אומצרי! איל מאל ליציאנו, סופורטאלו קאייאדאמינטי, פור קי סי
 טי ריצולטאס טי אריצֿה מאלים נואיצום אל מינוטו.
 די און מאל קונוסידו אי ציזילי נו טי קיצראנטים אי נו פיירדאס
 קוראזי מה די און מאל אינקויזיטור גוארדאטי מונגו.
 אין איל דיאה די לו צואינו, טימי דיל מאל קי, פואידי סיר, טי
 אקילאדה דיטראס די טי.
 פארה קין איס לה דיזגראסייה אי איל מאל? פארה איל אומצרי
 פֿלונגו אי אינקאשצֿילי די סופורטאר.
 אין עוודוס לוס מאלים איי איסקונדו אלגו די ציין, סולאמינטי
 לוס אינעליינטיס לו עופאן.
 איי קין סי אליגרה די קוזה גוארדארה פור סו מאל, אי סי איס-
 פאנטה די קוזה קי לי קאצֿארה ציין.
 אין לוגאר די אטריסטארטי פור לאס רואס קי טיינין פונגוניס,
 מאראצֿיטי די לוס פונגוניס הי כון אינטורנארוס די רואס.
 אנטים די אקאצֿארסי לה קוזה נו טי אטריסטטיס ני טי אליגריס

פור קי איי מאל קי קו פֿין אים ציין איי ציין קי קו פֿרוטו אים
מאלו .

נו אזי איל אומצרי מאל אה אומרוק סין אזירסי מאל אה קי מיזמו.

איזהו עשיר השמח בחלקו

אומצרי ! ריגולה טוס גחמטיס סיגון טו סיטואסיון, פור קי נו
סיאק פֿורסאדו אה פרוקורארטי מוכידה סיגון טוס גחמטיס .

איי פֿיליסידאד צירדאדירה, בואינה, דוראצני אי פֿירנזי קי נו סי

פואידי טופאר ני אין פאלאסיוס לוקסוזוס, ני אין טריזורוס די רייס,

אומטרו קי אין אה מוראדה די קי ציין פינקס אי קי פוקיא קאלידורי-

אה, מיזמו סי איב די סיטואסיון מודיקטה, איקטה צירדאדירה פֿיליסי-

דאד אים, אה קונטינטיב די אה פירכונה אין קו בואירטי .

איי אומצריס קי אין פירביגינדו אה חלקאסאר אה פֿיליסידאד,

פאסאן קוצרי אילייה אי נו סי קונטינטיב, פור קי איסטוס ציאין קוס

פֿיליסידאד אין נו קי ליס פחלטה אי נו אין נו קי פוקיאין .

טוֹוֹ רחמן איל קאציו קי דיסו : איזהו עשיר השמח בחלקו :

לה פאסינסייה אי לה ראבייה

לה פאסינסייה אים דולורחה אי אמארגה, אה קו פֿרוטו אים דול-
סי קומו אה מייל .

קון אה כובליזה אי אינדולזינסה פואידיס קיצראנטאר לוס מאלס פו-
דירוזוס .

סי נו קוס פאטרון די טו צילונטאר, נו קיראק פאטרון די אומטרו.

קוננו לה חולה קי פאכה כוֹצרי לה קאנייה, אים לה מאלדיקיון
פארה איל פאסינסייוו.

איל ראצייוו טייכי מוכנאס דולוריס, ונה איל אומצרי קאלמו אים
ארטו די סואצידאד (דיליסייו).

אנטיס די סאציר סי עו ראציית צה אלקאנקאר חה אוערו, אילייה
ארולוריוו ליייה ניו קוראסון.

איל הירואי סי קונוקי אין לה גיררה, אי איל כאצייו אין כו ראצייה.
לה ראצייה אינטרז אין איל קוראסון דיל סאצייו אי קאלי, ונה
אין איל קוראסון דיל ציל אינטראציליס קו מורארה.

קילקיזאר אל לומצרי אין אורה די כו ראצייה, אים דיסינדיר חה
לה נאר קואנדו אילייה איקטה-טימפיסטואוזה.

איספירה קי סי קאלמי די סו ראצייה פארה קי ניו דיזיניי עוס
סאלאצראס ראזונאצליס.

סי און וואלורו עי אינסולטו ניו עי אראציס מוכנו, סי אוארגורה
לי קאצו.

קון עו ראצייה ניו אזיק צינגאנסקה חה עו אדצירקאריוו, עו לו ח.
ליידאס קי ניי אגה עאל.

איי קין אצלה קון קאלאמידאד אי אין כו אינטיריור צוליי כו רח.
צייה, אי איי קי ניו קוקאסון צאטי די אמוה אי כו צוקה דיזבורדה קי.
צירידאד.

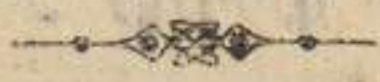
איי קין קי איספואירקה חה ריפרימיר סו ראצייה, מיינטראס קי
כו קוראסון פינסקה מוכנה צינגאנסקה.

ראית איש חכם בעיניו תקוה לכסיל ממנו

זה נוֹצֵי חֵין כּוּ סִיכּוּ, פּוּר חֵיל כּוּל דֵיל כֵיילוּ,
 חֲצֵלוּ קוּן חֲלֵטִיגוּחִיזָה, קוּן סוּבִירֲצִייוּ חֵי פֹרֵטֲחֵלִיזָה :
 « לֵייוּ קֵי כּוּ טַחֵן פּוּטִינֵטֵי, נֵי חֵיסֶפֶחֶדִירֵי חֵין חֵיל אֹרִיזוּכֵטֵי
 « לֵייוּ פֵרוּצֵחֵרֵי, טוּ צֵרִיחוּ חֲבֵחֵטִירֵי
 « נֵי וּוּסֶטֶרֲחֵרֵי נֵי קֵחֶפֶחֶסִידֵחֵד, קוּן לֵחֵ חֵיסֶקוּרִידֵחֵד
 « חֵי טוּ, סוּל אֹרֵגוּלִייוּזוּ, כּוּ סִירֲחֵס וּחֵחֵס לֹוּחֵינֵחֵו.
 טִירוּחֵינֵחֵדוּ סוּס חֲצֵלֵחֵס, חֵיסֶפֶחֶדִירֵי כּוּס חֲלֵחֵס
 חֵיל חֵיירֵי חֲכּוּפֵלֵחֵצָה, סוּ פֹחֵירֵסָה אֲחֹוּחֵינֵטֵחֵצָה
 כֵי דֵיסֶקֶחֶרֵגוּ אֹוּנָה טֵינֵחֵפִיסֵטָה, פֹּחֵירֵטֵי חֵי וּחֲלֹוּנִיסֵטָה
 חֵידיִפִּיסִייוּס דֵירֹוּקוּ, חֵרֲצוּלִיס חֵרֵחֵנֵקוּ
 חֹוּנָה חֹוּרָה פֶחֶסֶחֵצָה, חֵיל חֵיירֵי קֵחֵלֹוּחֵצָה,
 לֵה טֵינֵחֵפִיסֵטָה כֵי חֲבֵחֵטִייוּ, חֵיל סוּל חֶפֶחֵרִיסִייוּ,
 חֵי לֵה כּוֹצֵי אֹוּנֵדֵי סֵי חֵיסֶקוּכֵדִירֵי? חֵיל צֵינֵטוּ לֵה דֵיסֶפֶחֶרִיסִייוּ.

* * *

חֵנֶסִי חֵיל פֵרֵיטֵינֵדִירֵוּ סֵחֵצִייוּ, טֵינֵינֵי חֹון חֵינֵגֶחֵבִייוּ
 חֵיל חֵיס קוּכֵצִינֵכִידוּ, קֵי חֵיס צֵיין סֵחֵצִידוּ
 חֵין חֵיל צוּחֵין טֵחֵלִינֵטוּ, חֵיל טוּפֶסֶה דֵיפִיקֵטוּ
 חֵיל טֵרֵחֵטֵחֵדוּ דֵי סִינֵסִיָּה, חֵיל לֹוּ דֵיסֶפֶרִיסִיָּה
 חֵה לֹוּ קֵי וּנֵירִיכֵי אֲדֵחֵירֵחֵבִייוּ, חֵיל חֵי אֹוּכֵירֲצֵחֵסִייוּ,
 חֵה חֵיל לֵי פֶחֶרִיסֵי, קֵי חֵה אֹוּטֵרוּכּ קוּכֵצִינֵסִי,
 חֵה חֵיל חֵינֵטִילִינֵטֵי קוּטֵסִי, לֹוּ קֵי חֵיל וּנֵירִיכֵי,
 חֵין צֵחֵנוּ חֵיל סֵי קֵחֵנֶסָה, לֹוּ קֵי חֵיל דֵיזִיחֵה כּוּ חֵלֶקֶחֵנֶסָה.

לה קריאינסה אין דיין

צושקה אה דיין אין לה קאליז'ה די לה קריאינסה, פורקי אין לה
 ציאה דינ אינטיליקטו ואל האמינו איכ מווי לישוק.
 איי קין צאזארו אין סו סינקיייה, דיזי: ליי אקטודיי לה עיירת
 אי אינטינו אי נו פודי קונסיר לה קארט די דיין.
 וזה, סיירטו, נו איס דיינטרו לה לונה אי אינטי קול קי טו ציראס
 לה דיצינדאד, נו איכ פאנצין אינטרי לאס איסטרייזאס דינטינו, קי
 ציראס לה קארט די דיין, אינפרינטי די אינטי, עודה אקטרונוציאה איס
 אינטינו. עוראס לאס ניזוראס אי קאלקולוס סון צאנדאדיס, קולאנטינו
 סי לה ווינורייה די סו סאנטינדאד פיניטרו טו קוראקון סי דיינטרו וו
 איספיריטו אביטארה, אינטונסיס קירה אינטי, אפאריסידו אה עוס אהום,
 אינטונסיס נו ציראס אינטרי עורוק קוס קריאדוס.
 קי עוס אהום נו פואידין עיראר אינטי קול, אין לה אגואה עופא-
 ראס סו פיגורה, אנאי קי עוס אהום נו פואידין ציר אה דיין, אין לוס
 קריאדוס עופאראס סו גלורייה, אינטינטי אה קונסיר טו אלמה קינו-
 סיראס אי אה טו דיין.
 אינטי נאראדור נו קידה ליצינטינו אין לה אגואה קי קואנדו סי דינ-
 צאראס די קוס ציקטידוס. אי טו איספירטו נו פואידי אלכארכי אה
 נו אלטו קי קואנדו טו קארני סי דאצאראס די לוס דינאוס.
 קונטה לאס צואינדאדיס קי טו אה קון לה גינטי אי אינטינדי-
 ראס קואנטו מונאס קון לאס צואינדאדיס דינטינו קי אה קון קוס
 קריאדוס.
 קי צאלי לה אירנוזורה דינטי קואירטו סין אלמה? אי קי צאלי לה
 אירנוזורה די לה קריאדיין קין דיין?

לַה קריאינקה אלוואדה קון לה סינסייה איק איסקודו אי קלארי-
 דאר שארה לוס קוראסויס לינפייוס .
 איי קוזאק קי נו לאק קריאינווס אנטיס די צירלאק, אי איי קוזאק
 קי נו סי ציאיין אוטרו קי קואנדו לאק קריאינווס .
 לה צו די דייו סי ציאי, נו סי אוליי .
 טוראק לאק קוזאק די לה צידה פאקאן קונו סולומצרה, אנה לה
 קריאינקה איין דייו איגזיסעי סינפרי .

לה ליי אומאנה

אווצר! אינטרי איל טיינופו ציניטיס אה לה טיירה, אי אינטרי
 איל טיינופו לה אצאנדונאק .
 ציניטיס אי נו קונסיטיס סו אינפיסיריו, טי צאק אי נו אינטייני-
 דיס סו פֿין .
 טו איקטאדה אינטרי איל טיינופו, איק קונו איל קי איקטה איין
 נידיו די נאר סין אוריאה ני פורטו .
 דילאנטרי די טי טראצירקאן אי פאקאן אולאק, אי דיטראק די טי
 טיינפיטאק .
 ניראק אה דיריגה אי אה איקסיידרה, אי נו איי קין קי איקספליקי,
 אטראק אי אדילאנטרי אי נו איי קין קי סי פרונוכיי .
 טי נארצאק סוצרי קואל איסקופו פואיטיס לייאמאדו אה איקטי
 מונדו, פירקוראק אה אינטינדיר איקטה אינטיגמה אי נו אינטיינדיק .
 אה טוס ארוס סי אלקאן אונדאק אי דיספאריסין, אוטרו און פוקו
 אראקטארין אי אה טי אי דיספאריקיראק .

נו אינצידייס. אה לוס קאציוס אי פֿילוכופֿוס אין דיאה די טו טו-
 ריר, פור קי קומו טי ני אייליוס פֿוסארטן לה איקספליקאציון די לה
 צידה. לה סינקסייה דיזי: נו לה אינצידייס. אי לה אינצידייס אומא-
 נה דיזי: טו לה אלקאנסי.

פור איקטו מורה אין לה עיירה קון פֿיי אי קריאינקה, פירקי לאס
 קוזאס קון אינקוֿזירעאס די לוס מורעאלים.

מירה די ציציר סיגון פואידים אי קונפֿיאטי אין דייו קי איס איל
 מאלאדירו די לה כח.

פורקי איקטאס אינקאנטאדו אקטא איל דיאה די טו פארטינקסייה
 אה איל אצימו קי טי קוצריה?

לו קי פואי צה סיר ני מאס ני מיינוס, פורקי אנסי איס איל אור.
 דין דיל קי קריאו טודו.

איל בולו קונסי לה צירדאד אי איל אומצרי דיצי ציציר קון קו
 קריאינקה פור קי סין אילייה טודו איס נאדה.

קואנטו גיקו בוס, מאלגראדו טו גראנדזיה, אינפֿרינטי די לו טודו!
 אי קואנטו גראנדי בוס, מאלגראדו קי סוס אונה גיקה פארטי די לו
 טודו.

אינצרי לוס אומצריס קיי אומצרי, אי אינפֿרינטי די דייו קומו און
 גיניו.

איל אומצרי קון סו צילונטאר ציהין ציין סוס אדזוק, אי קון סו
 צילונטאר איס קיינו אשאלטאדו. קון סו צילונטאר איס ליצירו, אי קון
 סו צילונטאר איס איקלאצו, קון סו צילונטאר איס אומצרי גוסטו אי
 קון סו צילונטאר, ציל.

מונצוס דונס דיצינוס פוקיאי איל אומצרי, מה איל אינפֿרודינטי
 לוס פרוֿטאנה.

איל קוראפון דיל אונצרי אים קומו און ניניו, ציזיס סי קיטא אי
ציזיס קאנטה.

איל דיין איזו אל אונצרי דיריגן, ווא איל סי אזי טואירטו, אים
פור איסטו קי לה צידה אומאנה אים ליינה די אונקטאקולוס.

סי לה פרימירה גיניראסיון סי דיקפירטאצא, סי אינקאנטאצא די
ציר לו קי איגזיכטי.

דייוס קריאו אל אימזרי קון סו אימאזי, אי איל אונצרי קריאו פא-
רה איל און דיין קון סו אימאזי.

מאליקיה אאונארה קון לה אינטיליזנסה, אינגינטרה סימיינטה דא-
נייזה.

פור איסטו דיזין לוס סאציוס: נו איי דיבאגן איל סיינו קוזח
טיריגלי פארה איל אונצרי קומו איל אונצרי.

סי קיריס צין קוניקיר טוס אוצראס, קוניקי לאס אוצראס די אוט-
רוס. סי קיריס קוניקיר לאס אוצראס די אוטרוס איגזאנינה טוס אוצראס.

אין לה קאציסה אי איל קוראפון דיל אונצרי איי קאמארטיקאס
אי אשארטאניטוס, פיר איסטו איגזאנינה ציין לו קי טי סי פריזינטה
דילאנטרי די טי.

סיי אינטרי לים אונצריס: סידרו קי אוליני, סייגו קי ציאי אי נו-
דו קי אצלה.

לה גלורייה

סי אלונה אונוראדה טייניס אין טו אינטיריור, אינטונקסיס דיזדי-
נייה טודה אונור איקסטייריורה.

לה גלורייה אים מויי פיגאדה קומו לה פיידרה פארה לה פירסונה
קי נו לה מיריקי.

סי ג'יקוס אי אורדינאריזשן עי אונדראן, נו עי קונקידיריש פור איס-
עו, אומצרי די גראן ניריטו.

נו איס ריסקפיקטאדו איל אומצרי פור קי איזו קוזא נאראצ'יאחה סי
נו פורקי איזו אונד גראנדי צואיכראד.

איי קין איס אלעזאלדו אי אונדראדו אי נו איס פלאנצו, אי איי קין
טייני גאונה איספאנדידה אי אין קו פירסונה נו איי נאדה.

צירגואינסקה איס פארה איל קי נו אובטייני אונדרא, ווא איס סייעי
טאנטוס צירגואינסקה פארה איל קי לה פיירדי.

סיי נוצלי קון טודו אומצרי, אי עו אונד נו ארינאש'יק אינפרינטעי
די נינגונו.

לה צואינה גראסייה איס רידיקולו אל קי נו כאצי סירצירסי די
אילייה אי לה אונדרא פארה איל קי נו כאצי קונקירצ'אלה, איס דיז-
אונדרא.

איי אומצרי קי נו אלעזא איל אקטו די קו פקוקאיוו, קי פור די-
ניגראר איל אקטו די אין אונדרא.

סיגון קו ציסטידו, אזין לה ריסיצ'ילה אל נואיצו ציכידו, אי סיגון
כו אינטילי'ינסקה לו אקוונפאנייאן אין קו פארטיניסייה.

נו דיזדינייק לה ג'יקה קאלאחה, פור לה קואלה קוציעיק אל אלטו
ראנגו.

אקטה קי נו טופאס אין איל אומצרי אינגוסטיסייה, ריסקפיקטאלו
קונו אומצרי גוסטו.

איל ג'יקו פרוטו קי סי טופאס אין לה פונטה די לה ראחה, איסטה
נאס איקספואיכטו אל טרואינו אי אה לה עיונפיקטה קי לוס אונדראוס.

איי קין דיספריסייה קו אונדראן דיפינדיוולו.

סי עי אופינסארון קין קולפה נו עי ריזולטיק נונגו, פיר קי עו
קאצ'ים ייה קי נונגאש'צ'יזיק עי אונדראן קין ניריקירלו.

דרוגאם פארה פלאקיוזה מוראל

ראאיזיק די קאנדוריאה, סי עייכטע די מודיקטיאה,
 לייכטאק די פיי (אמונה), פלוריק די קארדאל,
 איקפיגאק די קונקינקייה, אוואק די קונריאידאל,
 (קונטינטיק די לו פוק), לו טודו מואלדו קון אגואה די סי-
 קירידאל, אי מיקקאלדו קון אזייטי די אמור אי זוקטיקיייה,
 איגו אי מאלאסו אי מיטידו אין איל קוראקון אי לוס
 ריניונים, איקטו אלזימפייאה לז סוזיידאל דיל דיזיאלו,
 דיקטרוואירה לוס מיקרוזיק דיל סילו, ארה דיקפארקיר
 איל אורגוליו אי אשרוק דיפיקטום, אי לז מוראל קירה פיר-
 פיקקייונאה אי קולקס.

ANEXO I

Item	Descripción	Cantidad	Valor Unitario	Valor Total
1	...	2
2	...	2
3	...	2
4	...	2
5	...	2
6	...	2
7	...	2
8	...	2
9	...	2
10	...	2
11	...	2
12	...	2
13	...	2
14	...	2
15	...	2
16	...	2
17	...	2
18	...	2
19	...	2
20	...	2
21	...	2
22	...	2
23	...	2
24	...	2
25	...	2
26	...	2
27	...	2
28	...	2
29	...	2
30	...	2
31	...	2
32	...	2
33	...	2
34	...	2
35	...	2
36	...	2
37	...	2
38	...	2
39	...	2
40	...	2
41	...	2
42	...	2
43	...	2
44	...	2
45	...	2
46	...	2
47	...	2
48	...	2
49	...	2
50	...	2
51	...	2
52	...	2
53	...	2
54	...	2
55	...	2
56	...	2
57	...	2
58	...	2
59	...	2
60	...	2
61	...	2
62	...	2
63	...	2
64	...	2
65	...	2
66	...	2
67	...	2
68	...	2
69	...	2
70	...	2
71	...	2
72	...	2
73	...	2
74	...	2
75	...	2
76	...	2
77	...	2
78	...	2
79	...	2
80	...	2
81	...	2
82	...	2
83	...	2
84	...	2
85	...	2
86	...	2
87	...	2
88	...	2
89	...	2
90	...	2
91	...	2
92	...	2
93	...	2
94	...	2
95	...	2
96	...	2
97	...	2
98	...	2
99	...	2
100	...	2

טראטאמיינטן מידיקאל

פארה אונה קומענדידלד או קוקיידלד אין דיקארניקייא מוראל אי
מאטירייאל, אפרוואדו די דוקטורס אימינעטיס :

דיזינפיקסיון אה לוס נוטאלזיס אינטיליזינטיס אי אינ-
פלואינטיס פור מאטאל לוס מיקרוזיס די
לה אינדיפירינסיא .

אופיראסיון ראדיקאל אין איז פירקונאל ניגליזינטי אי
אברואנטי .

פולבום די קולידארידאד, סינקירידאד, אי אינפארקייאלידאד .

אינזיקסיוניא די אינזיא, אקטיזיא, כאקריפי-
סיו, גוסטיקייא, אונזיון אי אמור נאקייונאל .
פילדוראם די סינטימיינטו ריליגייא, גינרוזידאד אי טולי-
רינסיא .

דיאיטה ריגורחה די קופירקטיקיון, איפוקריזיא, אמזיקיון,
איגואיזמו אי אינטיריקו פירקונאל .

איסטי עראטאמיינטו פוריפיקארה לוס קארקטיריס אי קונטריבוטורה
אל פרוגריקו מוראל אי מאטירייאל די לה קומענדידלד או קוקיידלד, אה
פאקוס גיגאנטיס .

פֿיֿן

ריקטוי פיקאסיוון

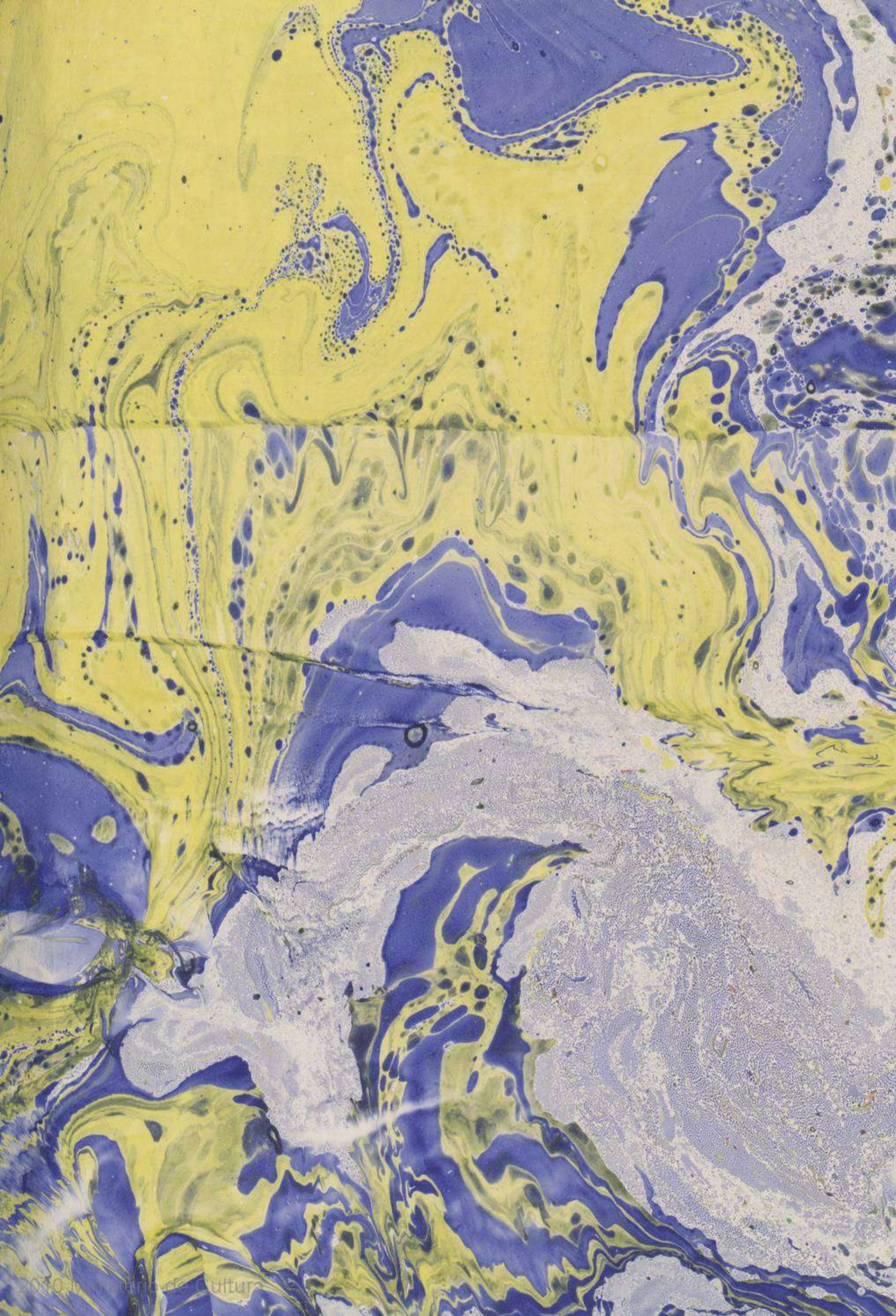
<u>סי דיבוי ליאור</u>	<u>יורו</u>	<u>לינייה</u>	<u>פאזינה</u>
אי טודו	קי טודו	2	9
די פיקאר	אה פיקאר	2	11
קריאס	קרייגאס	6	12
די טו לאצורו	דיז לאצורו	16	18
אסינטאדוס אי אוקופאדוס	אוקופאדוס אי אסינטאדוס	8	23
מנת לעסות	מנת ללמד	2	35
ילד	זילד	13	40
זקן	לזקן	14	40
סיני	סיניי	25	59
קונדיסיוניס	פוקסייוניס	10	60
קאלמידאד	קאלאמאדאד	13	60
איסקיידרה	איסקיידרה	14	65
כאציוס קי דיסירון וסוי	כאציוס וסוי	10	89
פוצרידאד	פוצרידה	13	95
קאלמידאד	קאלאמאדאד	18	104
מי איסאנדירי אנגאמינטי	אין איל אוריזונטי	4	105

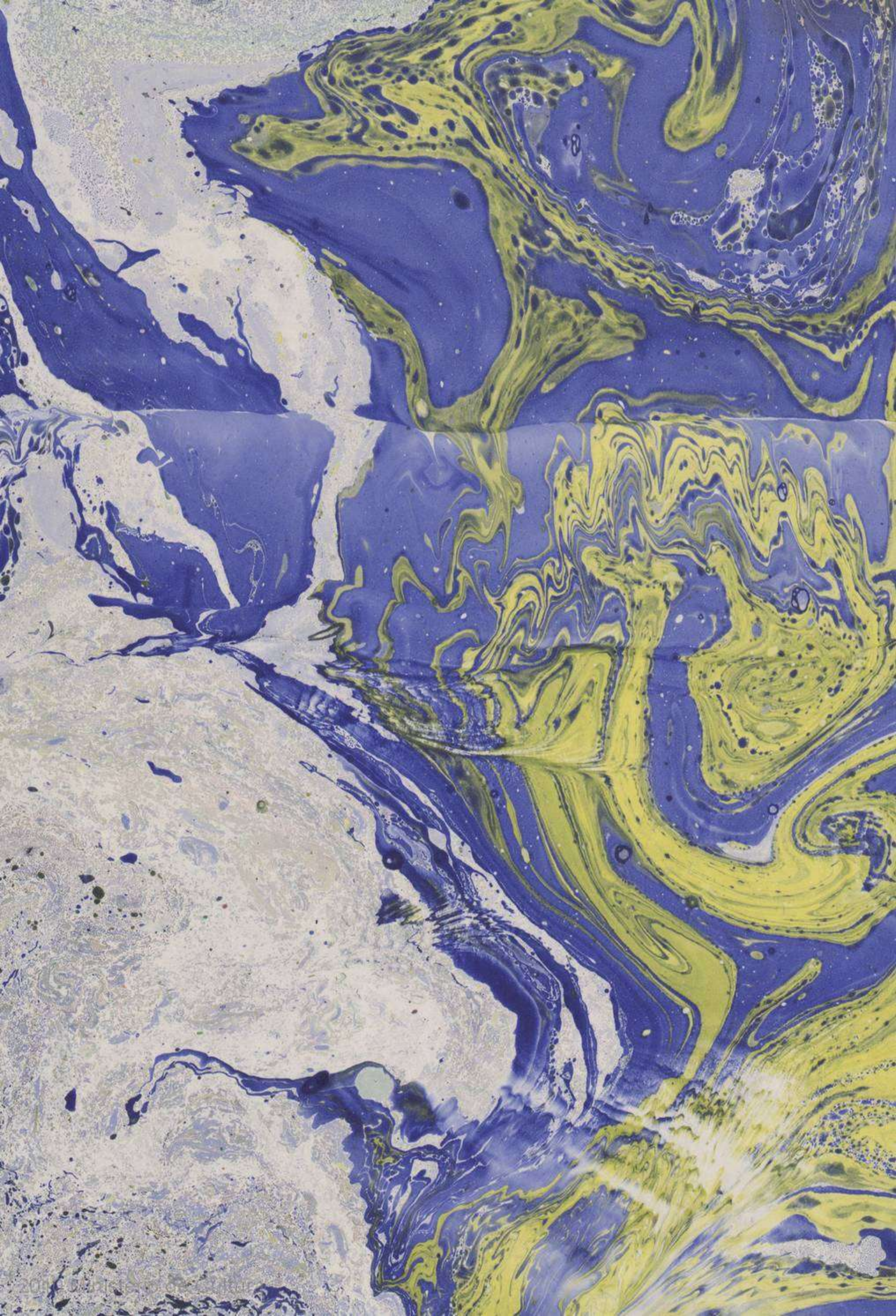
INDICE

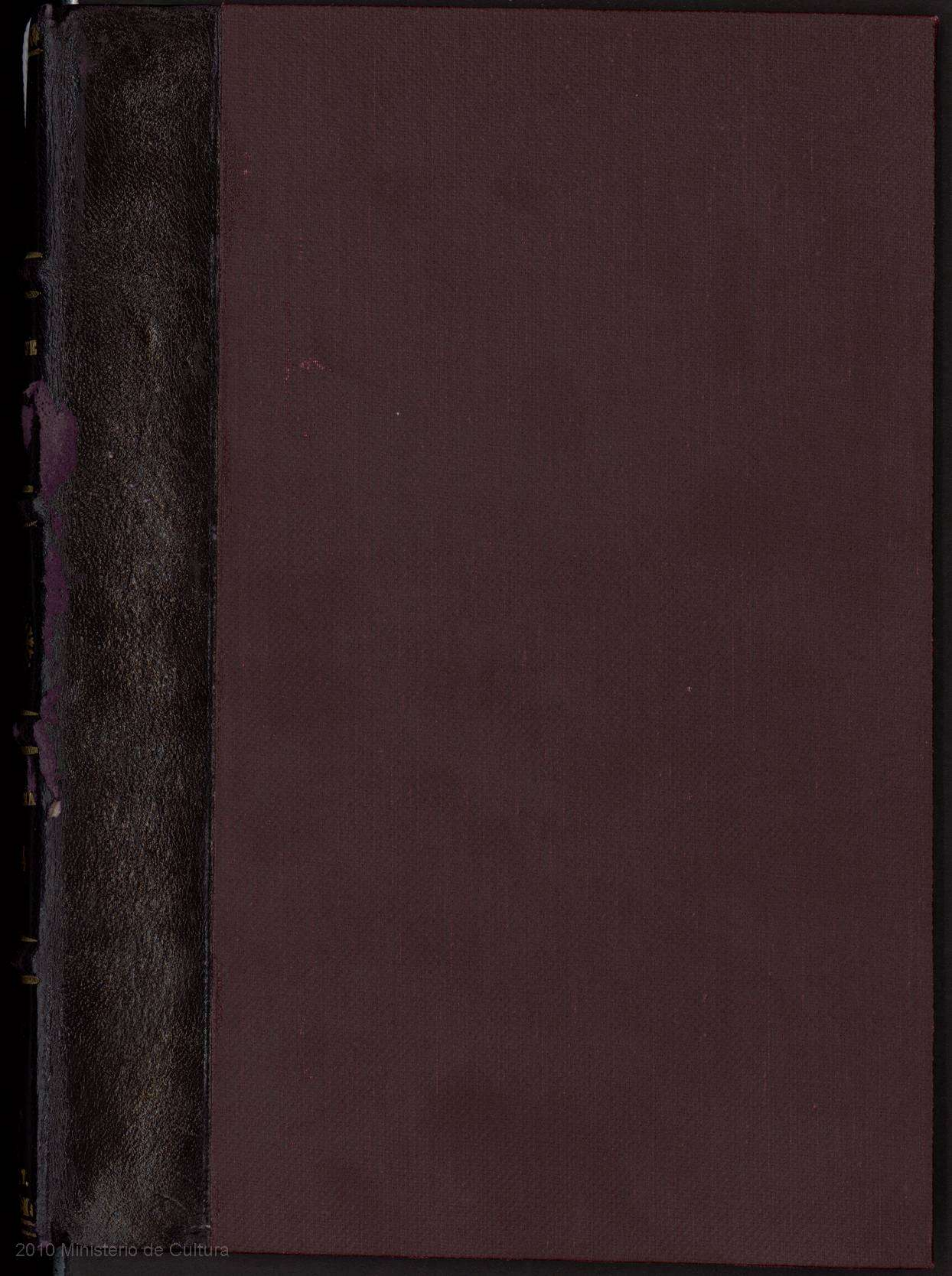
1	1	1
2	2	2
3	3	3
4	4	4
5	5	5
6	6	6
7	7	7
8	8	8
9	9	9
10	10	10
11	11	11
12	12	12
13	13	13
14	14	14
15	15	15
16	16	16
17	17	17
18	18	18
19	19	19
20	20	20
21	21	21
22	22	22
23	23	23
24	24	24
25	25	25
26	26	26
27	27	27
28	28	28
29	29	29
30	30	30
31	31	31
32	32	32
33	33	33
34	34	34
35	35	35
36	36	36
37	37	37
38	38	38
39	39	39
40	40	40
41	41	41
42	42	42
43	43	43
44	44	44
45	45	45
46	46	46
47	47	47
48	48	48
49	49	49
50	50	50
51	51	51
52	52	52
53	53	53
54	54	54
55	55	55
56	56	56
57	57	57
58	58	58
59	59	59
60	60	60
61	61	61
62	62	62
63	63	63
64	64	64
65	65	65
66	66	66
67	67	67
68	68	68
69	69	69
70	70	70
71	71	71
72	72	72
73	73	73
74	74	74
75	75	75
76	76	76
77	77	77
78	78	78
79	79	79
80	80	80
81	81	81
82	82	82
83	83	83
84	84	84
85	85	85
86	86	86
87	87	87
88	88	88
89	89	89
90	90	90
91	91	91
92	92	92
93	93	93
94	94	94
95	95	95
96	96	96
97	97	97
98	98	98
99	99	99
100	100	100

PIROQUE

A BOT

EMIRNA

1924

H. S. T.

